

כללים ומושגים

מפתח	להרחיק אדם מן העבירה	ברכות ב:א
	וכל הנאכלים ליום אחד מצוותן עד שיעלה עמוד השחר אם כן למה אמרו חכמים עד חצות כדי להרחיק אדם מן העבירה	
מפתח	אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר	ברכות ב:ב
	חכמים אומרים משעה שהכהנים זכאין לאכול בתרומתן סימן לדבר צאת הכוכבים ואף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר שנאמר ואנחנו עושים במלאכה וחצים מחזיקים ברמחים מעלות השחר עד צאת הכוכבים	
מפתח	יחיד ורבים הלכה כרבים	ברכות ט:א
	מעשה שבאו בניו וכו' ועד השתא לא שמייע להו הא דר"ג הכי קאמרי ליה רבנן פליגי עילוין ויחיד ורבים הלכה כרבים	
מפתח	כדי להרחיק אדם מן העבירה	ברכות ט:א
	אמר להו רבנן כוותי סבירא להו וחייבין אתם והאי דקאמרי עד חצות כדי להרחיק אדם מן העבירה	
מפתח	ברכות אין מעכבות זו את זו	ברכות יא:ב
	אמר ר' שמעון בן לקיש זאת אומרת ברכות אין מעכבות זו את זו אי אמרת בשלמא יוצר אור הוה אמרי היינו דברכות אין מעכבות זו את זו	
מפתח	כל ברכה שאין בה הזכרת השם אינה ברכה	ברכות יא:א
	כל ברכה שאין בה הזכרת השם אינה ברכה	
מפתח	הכל הולך אחר החתום	ברכות יא:א
	פתח במעריב ערבים וסיים ביוצר אור לא יצא פתח ביוצר אור וסיים במעריב ערבים יצא כללו של דבר הכל הולך אחר החתום	
מפתח	כל ברכה שאין בה מלכות אינה ברכה	ברכות יא:א
	אלא לר' יוחנן דאמר כל ברכה שאין בה מלכות אינה ברכה מאי איכא למימר	
מפתח	מצות צריכות כוונה	ברכות יא:א
	מצות צריכות כוונה	
מפתח	שב ואל תעשה	ברכות כ:א
	שב ואל תעשה	
מפתח	וכל שאינו מחוייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן	ברכות כ:ב
	וכל שאינו מחוייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן	
מפתח	הרהור לאו כדבור דמי	ברכות כ:ב
	ורב חסדא אמר הרהור לאו כדבור דמי דאי סלקא דעתך הרהור כדבור דמי יוציא בשפתיו	
מפתח	כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	ברכות כ:ב
	ק"ש פשיטא מצות עשה שהזמן גרמא הוא וכל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	
מפתח	אין דברי תורה מקבלין טומאה	ברכות כ:א
	אין דברי תורה מקבלין טומאה	
מפתח	עבר יומו בטל קרבנו	ברכות כו:א
	דעבר יומו בטל קרבנו	
מפתח	מעות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות	ברכות כו:א
	מיתבי (קהלת א, טו) מעות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות מעות לא יוכל לתקון זה שבטל ק"ש של ערבית וק"ש של שחרית או תפלה של ערבית או תפלה של שחרית וחסרון לא יוכל להמנות זה שנמנו חביריו לדבר מצוה ולא נמנה עמהם	
מפתח	מעלין בקדש ואין מורדין	ברכות כח:א
	מעלין בקדש ואין מורדין	

כללים ומושגים

מפתח	כל דפריש מרובא פריש	ברכות כח:א
	א"ל ר' יהושע מותר אתה לבא בקהל א"ל ר"ג והלא כבר נאמר (דברי הימים ב כג, יט) לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' א"ל ר' יהושע וכי עמוני ומואבי במקומן הן יושבין כבר עלה סנחריב מלך אשור ובלבל את כל האומות שנאמר (ישעיהו י, יג) ואסיר גבולות עמים ועתידותיהם שוטתי ואוריד כאביר יושבים וכל דפריש מרובא פריש	
מפתח	ברכה שאינה צריכה	ברכות לג:א
	המבדיל בתפלה משובח יותר ממי שיבדיל על הכוס אלמא תפלה לחודה סגי והדר תני אם הבדיל בזו ובזו ינחו לו ברכות על ראשו וכיון דנפיק ליה בחדא אפטר והויא ברכה שאינה צריכה	
מפתח	שלוחו של אדם כמותו	ברכות לד:ב
	המתפלל וטעה סימן רע לו ואם שליח צבור הוא סימן רע לשולחיו מפני שלוחו של אדם כמותו	
מפתח	כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחוצה לארץ אבל בארץ לא	ברכות לו:א
	כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחוצה לארץ אבל בארץ לא	
מפתח	יחיד ורבים הלכה כרבים	ברכות לז:א
	אמר ליה רבן גמליאל עקיבא עד מתי אתה מכניס ראשך בין המחלוקת א"ל רבינו אע"פ שאתה אומר כן וחבריך אומרים כן למדתנו רבינו יחיד ורבים הלכה כרבים	
מפתח	צריך שתכלה ברכה עם הפת	ברכות לט:א
	דאמר ר' חייא צריך שתכלה ברכה עם הפת	
מפתח	כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בברכות לא יצא ידי חובתו	ברכות מב:ב
	ראה פת ואמר כמה נאה פת זו ברוך המקום שבראה יצא ראה תאנה ואמר כמה נאה תאנה זו ברוך המקום שבראה יצא דברי ר' מאיר ר' יוסי אומר כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בברכות לא יצא ידי חובתו	
מפתח	כל ברכה שאין בה הזכרת השם אינה ברכה	ברכות מב:ב
	והאמר רב כל ברכה שאין בה הזכרת השם אינה ברכה	
מפתח	אין לך דבר שטעון ברכה לפניו ואין טעון ברכה לאחריו	ברכות מא:ב
	שאיין לך דבר שטעון ברכה לפניו ואין טעון ברכה לאחריו אלא פת הבאה בכסנין בלבד	
מפתח	דברים הבאים מחמת הסעודה בתוך הסעודה אין טעונים ברכה לא לפנייהם ולא לאחרייהם	ברכות מא:ב
	אמר רב פפא הלכתא דברים הבאים מחמת הסעודה בתוך הסעודה אין טעונים ברכה לא לפנייהם ולא לאחרייהם ושלא מחמת הסעודה בתוך הסעודה טעונים ברכה לפנייהם ואין טעונים ברכה לאחרייהם לאחר הסעודה טעונים ברכה בין לפנייהם בין לאחרייהם	
מפתח	איכא דעות	ברכות מה:ב
	ת"ש נשים מזמנות לעצמן ועבדים ומזמנים לעצמן נשים ועבדים וקטנים אם רצו לזמן אין מזמנין (והא נשים אפילו מאה) והא מאה נשי כתרי גברי דמיין וקתני נשים מזמנות לעצמן ועבדים מזמנין לעצמן שאני התם דאיכא דעות	
מפתח	משום פריצותא	ברכות מה:ב
	א"ה אימא סיפא נשים ועבדים אם רצו לזמן אין מזמנין אמאי לא והא איכא דעות שאני התם משום פריצותא	
מפתח	כל הברכות כולן פותח בהן בברוך	ברכות מו:א
	כל הברכות כולן פותח בהן בברוך וחותרם בהן בברוך חוץ מברכת הפירות וברכת המצות וברכה הסמוכה לחברתה וברכה אחרונה שמע יש מהן שפותח בהן בברוך ואין חותרם בברוך	
מפתח	מצוה הבאה בעבירה	ברכות מז:ב
	מעשה ברבי אליעזר שנכנס לבית הכנסת ולא מצא עשרה ושחרר עבדו והשלימו לעשרה שחרר אין לא שחרר לא תרי אצטריכו שחרר חד ונפיק בחד והיכי עביד הכי והאמר רב יהודה כל המשחרר עבדו עובר בעשה שנאמר (ויקרא כה, מו) לעולם בהם תעבודו לדבר מצוה שאני מצוה הבאה בעבירה היא מצוה דרבים	
מפתח	אין עושין מצות חבילות חבילות	ברכות מט:א
	וטעמא מאי אין חותמין בשתיים לפי שאיין עושין מצות חבילות חבילות	
מפתח	כל ברכה שאין בה מלכות לא שמה ברכה	ברכות מט:א
	כל ברכה שאין בה מלכות לא שמה ברכה	

כללים ומושגים

תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם	מפתח
ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם	ברכות נא:ב
אין קטיגור נעשה סניגור	מפתח
שבשעה שהקב"ה בקש להביא מבול לעולם נטל שני כוכבים מכימה והביא מבול לעולם וכשבקש לסתמה נטל שני כוכבים מעיש וסתמה וליהדר לה אין הבור מתמלא מחוליתו אי נמי אין קטיגור נעשה סניגור וליברי לה תרי ככבי אחריני קהלת א, ט אין כל חדש תחת השמש	ברכות נא:א
כח דהתירא עדיף	מפתח
כח דהתירא עדיף	ברכות סא:א
בא להרגך השכם להרגו	מפתח
אמר לו דוד לשאול מן התורה בן הריגה אתה שהרי רודף אתה והתורה אמרה בא להרגך השכם להרגו	ברכות סב:ב
כל פטורי דשבת פטור אבל אסור	מפתח
והאמר שמואל כל פטורי דשבת פטור אבל אסור	שבת גא:א
ידו של אדם חשובה לו כד' על ד	מפתח
ידו של אדם חשובה לו כד' על ד	שבת הא:א
כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות	מפתח
ורבי היא דאמר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות	שבת ח:ב
הלכה ואין מורין כן	מפתח
אמר רב הלכה ואין מורין כן ורבי ירמיה בר אבא אמר הלכה ומורין	שבת יב:ב
מפני הרגל עבירה	מפתח
לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה	שבת יג:א
אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר	מפתח
רבי יהודה בן בתירא אומר כדי שתאחז האש משני צדדין ואע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר יחזקאל טו, ד את שני קצותיו אכלה האש ותוכו נחר היצלח למלאכה	שבת כא:א
כל שהוא כמאכל בן דרוסאי אין בו משום בישולי נכרים	מפתח
אמר רב אסי א"ר יוחנן כל שהוא כמאכל בן דרוסאי אין בו משום בישולי נכרים	שבת כא:א
כל שהוא כמאכל בן דרוסאי מותר להשהותו ע"ג כירה	מפתח
תניא חנניא אומר כל שהוא כמאכל בן דרוסאי מותר להשהותו ע"ג כירה ואע"פ שאין גרופה וקטומה	שבת כא:א
מעלין בקדש ואין מורדין	מפתח
וב"ה אומרים יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך אמר עולא פליגי בה תרי אמוראי במערבא ר' יוסי בר אבין ור' יוסי בר זבידא חד אמר טעמא דב"ש כנגד ימים הנכנסין וטעמא דב"ה כנגד ימים היוצאין וחד אמר טעמא דב"ש כנגד פרי החג וטעמא דבית הלל דמעלין בקדש ואין מורדין	שבת כא:ב
שלא יהו מצות בזויות עליו	מפתח
אמר רב יהודה אמר רב אסי (אמר רב) אסור להרצות מעות כנגד נר חנוכה כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי וכי נר קדושה יש בה מתקיף לה רב יוסף וכי דם קדושה יש בו דתניא (ויקרא יז, ג) ושפך וכסה במה ששפך יכסה שלא יכסנו ברגל שלא יהו מצות בזויות עליו ה"נ שלא יהו מצות בזויות עליו	שבת כב:א
הדלקה עושה מצוה	מפתח
ת"ש דאמר רבא הדליקה בפנים והוציאה לא עשה כלום אא"ב הדלקה עושה מצוה הדלקה במקומו בעינן משום הכי לא עשה כלום	שבת כב:ב
הדלקה עושה מצוה	מפתח
עשית שהיתה דולקת והולכת כל היום כולו למוצ"ש מכבה ומדליקה אי אמרת בשלמא הדלקה עושה מצוה שפיר	שבת כג:א

כללים ומושגים

מפתח	שאף הן היו באותו הנס	שבת כג:א
	דא"ר יהושע בן לוי נשים חייבות בנר חנוכה שאף הן היו באותו הנס	
מפתח	משום פרסומי ניסא	שבת כג:ב
	בעי רבא נר חנוכה וקידוש היום מהו קידוש היום עדיף דתדיר או דילמא נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא בתר דאבעיא הדר פשטה נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא	
מפתח	אין עשה דוחה את לא תעשה ועשה	שבת כה:א
	עשה ולא תעשה ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה	
מפתח	מצטמק ויפה לו אסור מצטמק ורע לו מותר	שבת לז:ב
	אמר רב נחמן מצטמק ויפה לו אסור מצטמק ורע לו מותר כללא דמלתא כל דאית ביה מיחא מצטמק ורע לו	
מפתח	כל מקום שאתה מוצא שנים חלוקין ואחד מכריע	שבת לט:ב
	כל מקום שאתה מוצא שנים חלוקין ואחד מכריע הלכה כדברי המכריע חוץ מקולי מטלניות שאף על פי שרבי אליעזר מחמיר ורבי יהושע מיקל ור' עקיבא מכריע אין הלכה כדברי המכריע חדא דרבי עקיבא תלמיד הוא	
מפתח	יד סולדת בו אסור	שבת מ:ב
	יד סולדת בו אסור אין יד סולדת בו מותר	
מפתח	מלאכה שאינה צריכה	שבת מב:א
	במלאכה שאינה צריכה לגופה	
מפתח	מיגו דאתקצאי לבין השמשות אתקצאי לכולי יומא	שבת מג:א
	כל בין השמשות מיגו דאיתקצאי לבין השמשות איתקצאי לכולי יומא	
מפתח	אדם בהול על מתו	שבת מג:ב
	שאדם בהול על מתו	
מפתח	מוקצה מחמת מיאוס	שבת מד:א
	מוקצה מחמת מיאוס אית ליה מוקצה מחמת איסור לית ליה	
מפתח	הואיל והוקצה למצותו הוקצה לאיסורו	שבת מה:א
	הואיל והוקצה למצותו הוקצה לאיסורו	
מפתח	הלכה כסתם משנה	שבת מו:א
	א"ר יוחנן הכי והאמר ר' יוחנן הלכה כסתם משנה	
מפתח	דבר שאין מתכוין	שבת מו:ב
	דבר שאין מתכוין מותר דתניא ר' שמעון אומר גורר אדם כסא מטה וספסל ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ כל היכא דכי מיכוין איכא איסורא דאורייתא כי לא מיכוין גזר ר"ש מדרבנן כל היכא דכי מיכוין איכא איסורא דרבנן כי לא מיכוין שרי ר"ש לכתחילה	
מפתח	בסיס לדבר האסור	שבת מז:א
	אלא אמר רבא הנח לנר שמן ופתילה הואיל דנעשה בסיס לדבר האסור א"ר זירא א"ר אסי א"ר יוחנן אמר ר' חנינא אמר רבי רומנוס לי התיר רבי לטלטל מחתה באפרה	
מפתח	אין חייבין אלא על מלאכה שכיוצא בה היתה במשכן	שבת מט:ב
	דתניא אין חייבין אלא על מלאכה שכיוצא בה היתה במשכן הם זרעו ואתם לא תזרעו הם קצרו ואתם לא תקצרו הם העלו את הקרשים מקרקע לעגלה ואתם לא תכניסו מרה"ר לרה"י הם הורידו את הקרשים מעגלה לקרקע ואתם לא תוציאו מרה"י לרה"ר	
מפתח	כל שהוא נאכל כמות שהוא חי אין בו משום	שבת נא:א
	כל שהוא נאכל כמות שהוא חי אין בו משום בשולי נכרים	
מפתח	כל הכלים יורדין לידי טומאתן	שבת נב:ב
	כל הכלים יורדין לידי טומאתן במחשבה ואין עולין מטומאתן אלא בשינוי מעשה	

כללים ומושגים

מפתח	אין בין י"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד	מפתח
שבת ס:ב	אין בין י"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד	
מפתח	יחיד ורבים הלכה כרבים	מפתח
שבת ס:ב	אמר רב מתנה אין הלכה כר' אלעזר בר' שמעון פשיטא יחיד ורבים הלכה כרבים	
מפתח	כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	מפתח
שבת ס:א	וכל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	
מפתח	כל מצות עשה שלא הזמן גרמא נשים חייבות	מפתח
שבת ס:א	וכל מצות עשה שלא הזמן גרמא נשים חייבות	
מפתח	הלכה למשה מסיני	מפתח
שבת ס:א	ואמר אביי יו"ד של תפילין הלכה למשה מסיני	
מפתח	אין מקרא יוצא מידי פשוטו	מפתח
שבת ס:א	ואמרי לה אביי לרב יוסף מ"ט דר"א דאמר תכשיטין הן לו דכתיב (תהלים מה, ד) חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך א"ל רב כהנא למר בריה דרב הונא האי בדברי תורה כתיב א"ל אין מקרא יוצא מידי פשוטו	
מפתח	כל שאסרו חכמים לצאת בו לרה"ר אסור לצאת בו לחצר חוץ מכבול ופאה נכרית	מפתח
שבת ס:ב	אמר רב כל שאסרו חכמים לצאת בו לרה"ר אסור לצאת בו לחצר חוץ מכבול ופאה נכרית	
מפתח	כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור	מפתח
שבת ס:ב	אמר רב כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור	
מפתח		מפתח
שבת ס:ה	אמרן ר' אליעזר דתניא ר' אליעזר פוטר בכובלת ובצלוחית של פלייטון ר' שמעון בן אלעזר דתניא כלל אמר רבי שמעון בן אלעזר כל שהוא למטה מן הסבכה יוצאה בו למעלה מן הסבכה אינה יוצאה בו	
מפתח	משום דרכי האמורי	מפתח
שבת ס:א	יוצאין בביצת החרגול ובשן שועל ובמסמר מן הצלוב משום רפואה דברי ר"מ וחכמים אוסרין אף בחול משום דרכי האמורי	
מפתח	כל דבר שיש בו משום רפואה אין בו משום דרכי האמורי	מפתח
שבת ס:א	אביי ורבא דאמרי תרויהו כל דבר שיש בו משום רפואה אין בו משום דרכי האמורי	
מפתח	כלל גדול אמרו בשבת כל השוכח עיקר שבת	מפתח
שבת ס:ב	כלל גדול אמרו בשבת כל השוכח עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה אינו חייב אלא חטאת אחת	
מפתח	היודע עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה	מפתח
שבת ס:ב	היודע עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל שבת ושבת	
מפתח	היודע שהוא שבת ועשה מלאכות הרבה	מפתח
שבת ס:ב	היודע שהוא שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל	
מפתח		מפתח
שבת ס:א	כלל גדול במעשר מאי אבות ומאי תולדות איכא אלא לאו היינו טעמא גדול עונשו של שבת יותר משל שביעית דאילו שבת איתא בין בתלוש בין במחובר ואילו שביעית בתלוש ליתא במחובר איתא וגדול עונשה של שביעית יותר מן המעשר דאילו שביעית איתא בין במאכל אדם בין במאכל בהמה ואילו מעשר במאכל אדם איתא במאכל בהמה ליתא	
מפתח	גדול עונשו של מעשר יותר משל פאה	מפתח
שבת ס:א	ולבר קפרא דתני כלל גדול במעשר גדול עונשו של מעשר יותר משל פאה דאילו מעשר איתא בתאנה וירק ואילו פאה ליתא בתאנה וירק	

כללים ומושגים

מפתח כל שהוא אוכל ונשמר וגידולו מן הארץ ולקטתו כאחת ומכניסו לקיום חייב בפיאה

שבת
סח:א

כלל אמרו בפיאה כל שהוא אוכל ונשמר וגידולו מן הארץ ולקטתו כאחת ומכניסו לקיום חייב בפיאה אוכל למעוטי ספיחי סטיס וקוצה ונשמר למעוטי הפקר וגידולו מן הארץ למעוטי כמיהין ופטריות ולקטתו כאחת למעוטי תאנה ומכניסו לקיום למעוטי ירק

מפתח כל שהוא אוכל ונשמר וגידולו מן הארץ חייב במעשר

שבת
סח:א

כלל אמרו במעשר כל שהוא אוכל ונשמר וגידולו מן הארץ חייב במעשר ואילו לקטתו כאחת ומכניסו לקיום לא תנן

מפתח היודע עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל שבת ושבת

שבת
סח:א

היודע עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל שבת ושבת

מפתח היודע שהוא שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל מלאכה ומלאכה

שבת
סח:ב

היודע שהוא שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל מלאכה ומלאכה

מפתח חומר שבת משאר מצות וחומר שאר מצות משבת

שבת
עב:ב

חומר שבת משאר מצות וחומר שאר מצות משבת חומר שבת משאר מצות שהשבת עשה שתים בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת מה שאין כן בשאר מצות וחומר שאר מצות משבת שבשאר מצות שגג בלא מתכוין חייב מה שאין כן בשבת

מפתח מלאכה שאינה צריכה

שבת
עג:ב

ואפילו לרבי יהודה דאמר **מלאכה שאינה** צריכה לגופה חייב עליה

מפתח פסיק רישא ולא ימות

שבת
עה:א

פסיק רישא ולא ימות

מפתח כל מידי דאית ביה גמר מלאכה חייב משום מכה בפטיש

שבת
עה:ב

רבה ור' זירא דאמרי תרויהו **כל מידי דאית** ביה גמר מלאכה חייב משום **מכה בפטיש**

מפתח כל מילתא דשכיחא ולא שכיחא

שבת
עה:א

כל מילתא דשכיחא ולא שכיחא אזול רבנן בתר דשכיחא לקולא ושכיחא אזול רבנן בתר דשכיחא לחומרא

מפתח הלכה למשה מסיני

שבת
עט:ב

הלכה למשה מסיני תפילין על הקלף ומזוזה על דוכסוסטוס

מפתח אין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה

שבת
עט:ב

תפילין שבלו וספר תורה שבלה אין עושין מהן מזוזה לפי **שאינ מורידין** מקדושה חמורה לקדושה קלה

מפתח אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר

שבת
פב:א

חרס כדי ליתן בין פצים לחברו דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר כדי לחתות בו את האור רבי יוסי אומר כדי לקבל בו רביעית אמר רבי מאיר **אף על פי שאין** ראייה לדבר זכר לדבר **(ישעיהו ל, יד)** לא ימצא במכיתתו חרש לחתות אש מיקוד

מפתח כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה

שבת
צא:א

כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה

מפתח כל שאינו כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו

שבת
צא:א

כל שאינו כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו והוכשר לזה והצניעו ובא אחר והוציא נתחייב זה במחשבתו של זה

מפתח חי נושא את עצמו

שבת
צד:א

אמר רבא אפילו תימא רבנן ע"כ לא פליגי רבנן עליה דרבי נתן אלא בבהמה חיה ועוף דמשרבטי נפשייהו אבל **אדם חי** דנושא את עצמו אפילו רבנן מודו

מפתח כל פחות מג' כלבוד דמי

שבת
צד:א

דאמור רבנן **כל פחות מג' כלבוד דמי** אמר ליה לפי שאי אפשר לה לרשות הרבים שתילקט במלקט וברהיטני אי הכי ג' נמי ותו הא דתנן. המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם הן גבוהין מן הארץ שלשה טפחים פסולה הא פחות מג' כשרה

מפתח דרך רה"ר שש עשרה אמה

שבת
צט:א

דקי"ל דרך **רה"ר שש עשרה אמה**

כללים ומושגים

מפתח	אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה	שבת קד:א
	ויקרא כז, לד) אלה המצות שאין הנביא רשאי לחדש דבר מעתה	
מפתח	אין מביאין ראייה מן השוטים	שבת קד:ב
	תניא אמר להן רבי אליעזר לחכמים והלא בן סטודא הוציא כשפים ממצרים בסריטה שעל בשרו אמרו לו שוטה היה ואין מביאין ראייה מן השוטים	
מפתח	מלאכה שאין צריכה לגופה חייב עליה	שבת קה:ב
	ר' יהודה דאמר מלאכה שאין צריכה לגופה חייב עליה	
מפתח	כל פטורי דשבת פטור אבל אסור	שבת קז:א
	אמר שמואל כל פטורי דשבת פטור אבל אסור לבר מהני תלת דפטור ומותר	
מפתח	מלאכה שאין צריכה לגופה פטור	שבת קז:ב
	לגופה פטור עליה איכא דמתני לה אהא המפיס מורסא בשבת אם לעשות לה פה חייב אם להוציא ממנה לחה פטור	
מפתח	הלכה למשה מסיני	שבת קח:א
	והלכה למשה מסיני שהתפילין נכרכות בשערן ונתפרות בגידן	
מפתח	חפצין אסורים חפצי שמים מותרין	שבת קיג:א
	ממצוא חפצן חפצין אסורין חפצי שמים מותרין	
מפתח	כל קשר שאינו של קיימא אין חייבין עליו	שבת קיג:א
	כלל אמר רבי יהודה כל קשר שאינו של קיימא אין חייבין עליו	
מפתח	דבור אסור הרהור מותר	שבת קיג:ב
	ודבר דבר שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול דבור אסור הרהור מותר	
מפתח	בסיס לדבר המותר	שבת קיז:א
	נעשה בסיס לדבר המותר הכא נעשה בסיס לדבר האסור אלא הכי קאמרי ליה אם מצילין תיק של ספר עם הספר ואע"פ שיש בתוכו מעות לא נטלטל עור אגב בשר מי דמי התם נעשה בסיס לדבר האסור ולדבר המותר	
מפתח	בסיס לדבר האסור	שבת קיז:א
	נעשה בסיס לדבר המותר הכא נעשה בסיס לדבר האסור אלא הכי קאמרי ליה אם מצילין תיק של ספר עם הספר ואע"פ שיש בתוכו מעות לא נטלטל עור אגב בשר מי דמי התם נעשה בסיס לדבר האסור ולדבר המותר	
מפתח	צער בעלי חיים	שבת קיז:ב
	קאמר רבי יהושע התם משום דאיכא צער בעלי חיים אבל הכא דליכא צער בעלי חיים לא	
מפתח	פסיק רישא ולא ימות	שבת קכ:ב
	מודה רבי שמעון בפסיק רישיה ולא ימות	
מפתח	אדם בהול על ממונו	שבת קכ:ב
	מתוך שאדם בהול על ממונו אי שרית ליה אתי לכבווי	
מפתח	בסיס לדבר האסור	שבת קכ:ב
	ת"ר נר שעל גבי טבלא מנער את הטבלא והיא נופלת ואם כבתה אמרי דבי רבי ינאי לא שנו אלא בשוכח אבל במניח נעשה בסיס לדבר האסור	
מפתח	מפני ששבתתו עליהן	שבת קכא:א
	נכרי שבא לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה: אבל קטן שבא לכבות אין שומעין לו מפני ששבתתו עליהן	
מפתח	מפני ששבתתו עליהן	שבת קכא:א
	נכרי שבא לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה מפני שאין שבתתו עליהן אבל קטן שבא לכבות אין שומעין לו מפני ששבתתו עליהן	

כללים ומושגים

מפתח	מלאכה שאין צריכה לגופה חייב עליה	שבת קכ"א:ב
	אילימא ר' יהודה הא אמר מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה	
מפתח	דבר שמלאכתו לאיסור	שבת קכ"ב:ב
	אמר רב יהודה קורנס של אגוזין לפצע בו את האגוזין אבל של נפחין לא קסבר דבר שמלאכתו לאיסור אפילו לצורך גופו אסור	
מפתח	טלטול מן הצד לא שמיה טלטול	שבת קכ"א:א
	אמר רב נחמן הלכה כר"א בן תדאי למימרא דסבר רב נחמן טלטול מן הצד לא שמיה טלטול	
מפתח	דבר שמלאכתו להיתר	שבת קכ"ב:ב
	התירו וחזרו והתירו וחזרו והתירו עד שאמרו כל הכלים ניטלין בשבת חוץ מן מסר הגדול ויתד של מחרישה מאי התירו וחזרו והתירו וחזרו והתירו אמר אביי התירו דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו וחזרו והתירו דבר שמלאכתו להיתר לצורך מקומו וחזרו והתירו דבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו אין לצורך מקומו לא	
מפתח	אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד	שבת קכ"ד:א
	אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד	
מפתח	דבר שמלאכתו להיתר	שבת קכ"ד:א
	אמר רבה לצורך דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו שלא לצורך דבר שמלאכתו להיתר לצורך מקומו ודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו אין לצורך מקומו לא	
מפתח	דבר שמלאכתו לאיסור	שבת קכ"ד:א
	אמר רבה לצורך דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו שלא לצורך דבר שמלאכתו להיתר לצורך מקומו ודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו אין לצורך מקומו לא	
מפתח	ספק נפשות להקל	שבת קכ"ט:א
	א"ל רבינא למרימר מר זוטרא מתני לקולא ורב אשי מתני לחומרא הלכתא כמאן א"ל הלכה כמר זוטרא ספק נפשות להקל	
מפתח	דבר שאין בו סכנה אומר לנכרי ועושה	שבת קכ"ט:א
	רב המנונא דבר שאין בו סכנה אומר לנכרי ועושה	
מפתח	משום חבובי מצוה	שבת קל"א:א
	רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מע"ש מביאו בשבת מגולה ובסכנה מכסהו ע"פ עדים ועוד אמר ר"א כורתים עצים לעשות פחמין לעשות (כלי) ברזל (כלל) אמר ר"ע כל מלאכה שאפשר לעשותה מע"ש אינה דוחה את השבת (ומילה) שאי אפשר לעשותה מע"ש דוחה את השבת: גמ' איבעיא להו טעמא דר"א משום חבובי מצוה או דילמא משום חשדא למאי נפקא מינה לאתויי מכוסה ע"פ עדים אי אמרת משום חבובי מצוה מגולה אין מכוסה לא אלא אי אמרת משום חשדא אפי' מכוסה שפיר דמי	
מפתח	משום חשדא	שבת קל"א:א
	רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מע"ש מביאו בשבת מגולה ובסכנה מכסהו ע"פ עדים ועוד אמר ר"א כורתים עצים לעשות פחמין לעשות (כלי) ברזל (כלל) אמר ר"ע כל מלאכה שאפשר לעשותה מע"ש אינה דוחה את השבת (ומילה) שאי אפשר לעשותה מע"ש דוחה את השבת: גמ' איבעיא להו טעמא דר"א משום חבובי מצוה או דילמא משום חשדא למאי נפקא מינה לאתויי מכוסה ע"פ עדים אי אמרת משום חבובי מצוה מגולה אין מכוסה לא אלא אי אמרת משום חשדא אפי' מכוסה שפיר דמי	
מפתח	יחיד ורבים הלכה כרבים	שבת קל"ב:ב
	יחיד ורבים הלכה כרבים	
מפתח	מכשירי מצוה דוחין את השבת	שבת קל"א:א
	מכשירי מצוה דוחין את השבת שהרי שתי הלחם חובת היום הן ולא למדן ר"א אלא מגזירה שוה דתניא ר' אליעזר אומר מניין למכשירי שתי הלחם שדוחין את השבת נאמרה הבאה בעומר ונאמרה הבאה בשתי הלחם מה הבאה האמורה בעומר מכשירין דוחין את השבת אף הבאה האמורה בשתי הלחם מכשירין דוחין את השבת	
מפתח	אין דנין ק"ו מהלכה	שבת קל"ב:א
	והתניא אמר לו רבי אלעזר (בן עזריה) עקיבא עצם כשעורה מטמא הלכה ורביעית דם קל וחומר ואין דנין קל וחומר מהלכה	
מפתח	אתי עשה ודחי לא תעשה	שבת קל"ב:ב
	מ"ט דאתי עשה ודחי לא תעשה	

כללים ומושגים

מפתח	אין עשה דוחה לא תעשה ועשה	שבת קלג:א
	ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה	
מפתח	כל מלאכה שאפשר לה לעשותה מע"ש אינה דוחה את השבת	שבת קלג:א
	כלל אמר ר"ע כל מלאכה שאפשר לה לעשותה מע"ש אינה דוחה את השבת שחטיטה שאי אפשר לעשותה מע"ש דוחה את השבת	
מפתח	כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים שניהם מוטב ואם לאו יבא עשה וידחה לא תעשה	שבת קלג:א
	דאמר ר"ש בן לקיש כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים שניהם מוטב ואם לאו יבא עשה וידחה לא תעשה דליכא אחר	
מפתח	אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר	שבת קלד:ב
	ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים	
מפתח	מפני הסכנה	שבת קלה:א
	ספק בן ז' ספק בן ח' אין מחללין עליו את השבת בן שמונה הרי הוא כאבן ואסור לטלטלו אבל אמו שוחה ומניקתו מפני הסכנה	
מפתח	אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד	שבת קלז:ב
	ש"א אומר אין מוסיפין בי"ט ואין צ"ל בשבת וחכ"א מוסיפין בשבת ואין צ"ל ביום טוב ר"א סבר לה כרבי יהודה דתניא אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד רבי יהודה מתיר אף מכשירי אוכל נפש אימר דשמעינן ליה לר' יהודה במכשירין שאי אפשר לעשותם מערב יום טוב במכשירין שאפשר לעשותם מערב יו"ט	
מפתח	כל המיקל בארץ הלכה כמותו	שבת קלט:א
	כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחו"ל	
מפתח	טלטול מן הצד לא שמיה טלטול	שבת קמא:א
	הקש שע"ג המטה לא ינענעו בידו אבל מנענעו בגופו ואם היה מאכל בהמה או שהיה עליו כר או סדין מנענעו בידו ש"מ טלטול מן הצד לא שמיה טלטול	
מפתח	חי נושא את עצמו	שבת קמב:ב
	סבירא ליה דאמר חי נושא את עצמו וליבטל כיס לגבי תינוק מי לא תנן את החי במטה פטור	
מפתח	דבר שמלאכתו לאיסור	שבת קמב:ב
	הניחא לרביא דאמר דבר שמלאכתו לאיסור בין לצורך גופו בין לצורך מקומו מותר	
מפתח	דבר שמלאכתו לאיסור	שבת קמב:ב
	לאביי דאמר דבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו מותר לצורך מקומו אסור שפיר	
מפתח	בסיס לדבר האסור	שבת קמב:ב
	אמר רב הונא אמר רב לא שנו אלא בשוכח אבל במניח נעשה בסיס לדבר האסור	
מפתח	דכל היכא דאיכא איסורא והיתרא	שבת קמב:ב
	דכל היכא דאיכא איסורא והיתרא בהיתרא טרחינן באיסורא לא טרחינן	
מפתח	כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין	שבת קמב:ב
	אמר רב כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור תנן שוטחן בחמה אבל לא כנגד העם תנאי היא דתניא שוטחן בחמה אבל לא כנגד העם ר"א ור"ש אוסרין	
מפתח	הלכה כסתם משנה	שבת קמז:ב
	והא"ר יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן ונסתפג אפילו בעשר אלונטיות לא יביאם בידו	
מפתח	מוטב שיהו שוגגין ואל יהו מזידין	שבת קמח:ב
	מוטב שיהו שוגגין ואל יהו מזידין	
מפתח	הרהור לאו כדבור דמי	שבת קנא:א
	ישעיהו נח, יג ממצוא חפצך ודבר דבור אסור הרהור מותר רמי ליה רב אחא בר רב הונא לרביא מי אמר ר' יוחנן דיבור אסור הרהור מותר אלמא הרהור לאו כדיבור דמי	

כללים ומושגים

מפתח	הפציק אסורים חפצי שמים מותרין
שבת קנ:א	משדכין על התינוקות ליארס בשבת ועל התינוק ללמדו ספר וללמדו אומנות אמר קרא ממצוא חפצך ודבר דבר חפציק אסורים
מפתח	דיבור אסור הרהור מותר
שבת קנ:א	ממצוא חפצך ודבר דבר דיבור אסור הרהור מותר
מפתח	תינוק בן יומו חי מחללין עליו את השבת
שבת קנ:ב	תינוק בן יומו חי מחללין עליו את השבת אמרה תורה חלל עליו שבת אחד כדי שישמור שבתות הרבה דוד מלך ישראל מת אין מחללין עליו כיון שמת אדם בטל מן המצות והיינו דא"ר יוחנן (תהלים פח, ו) במתים חפשי כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצות
מפתח	הלכה כסתם משנה
שבת קנ:ב	דתנן בהמה שמתה לא יזינה ממקומה ותרגמא זעירי בבהמת קדשים אבל בחולין שפיר דמי ואף רבי יוחנן אמר הלכה כר"ש ומי א"ר יוחנן הכי והא א"ר יוחנן הלכה כסתם משנה
מפתח	מוקצה מחמת מיאוס
שבת קנ:ז	וא"ר נחמן אנו אין לנו אלא ב"ש כרבי יהודה וב"ה כר"ש פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר בכל השבת כולה הלכה כר"ש לבר ממוקצה מחמת מיאוס ומאי ניהו נר ישן וחד אמר במוקצה מחמת מיאוס נמי הלכה כר"ש לבר ממוקצה מחמת איסור ומאי ניהו נר שהדליקו בה באותה שבת אבל מוקצה מחמת חסרון כיס אפילו ר"ש מודה דתנן כל הכלים ניטלין בשבת חוץ ממסר הגדול ויתד של מחרישה
מפתח	הלכה למשה מסיני
עירובין ד:א	אמר ר' חייא בר אשי אמר רב שיעורין חציצין ומחיצין הלכה למשה מסיני
מפתח	חזקה אין אדם מניח פתח גדול
עירובין י:ב	חזקה אין אדם מניח פתח גדול ונכנס בפתח קטן
מפתח	כל לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין אין לוקין עליו
עירובין יז:ב	וכל לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין אין לוקין עליו
מפתח	כל מצות עשה שהזמן גרמא אנשים
עירובין ז:א	כל מצות עשה שהזמן גרמא אנשים חייבין ונשים פטורות ושלא הזמן גרמא אחד נשים ואחד אנשים חייבין
מפתח	אין למידין מן הכללות
עירובין ז:א	וכל מצות עשה שלא הזמן גרמא נשים חייבות הרי תלמוד תורה פריה ורביה ופדיון הבן דמצות עשה שלא הזמן גרמא ונשים פטורות אלא אמר רבי יוחנן אין למידין מן הכללות ואפילו במקום שנאמר בו חוץ
מפתח	כל מצות עשה שלא הזמן גרמא נשים חייבות
עירובין ז:א	וכל מצות עשה שלא הזמן גרמא נשים חייבות
מפתח	
עירובין ל:א	זה הכלל אדם אוסר עצמו באוכל מערבין לו בה אוכל הנאסר לו לאדם אין מערבין לו בה
מפתח	כל דבר שהוא משום שבות גזרו עליו בין השמשות
עירובין ל:ב	כל דבר שהוא משום שבות גזרו עליו בין השמשות
מפתח	מצות לאו ליהנות ניתנו
עירובין לא:א	מצות לאו ליהנות ניתנו
מפתח	חזקה שליח עושה שליחותו
עירובין לא:ב	אמר רב יחיאל חזקה שליח עושה שליחותו
מפתח	חזקה אין ב"ד של כהנים עומדים משם עד שיכלו כל מעות שבשופר
עירובין לב:א	דתניא האשה שיש עליה לידה או זיבה מביאה מעות ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים לערב מאי טעמא לאו משום דאמרינן חזקה שליח עושה שליחותו ורב נחמן התם כדרב שמעיה דאמר רב שמעיה חזקה אין ב"ד של כהנים עומדים משם עד שיכלו כל מעות שבשופר

כללים ומושגים

חזקה שליח עושה שליחות	מפתח
דת אמר רבי נראין דברי מדברי אבא מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ולא יאכילו לעמי הארץ טבליים עד כאן לא פליגי אלא דמר סבר נחשדו ומר סבר לא נחשדו אבל כולי עלמא חזקה שליח עושה שליחותו	עירובין לב:א
חזקה הוא על חבר שאינו מוציא דבר שאינו מתוקן מתחת ידו	מפתח
ורב נחמן התם כדרב חנינא חוזאה דאמר רב חנינא חוזאה חזקה הוא על חבר שאינו מוציא דבר שאינו מתוקן מתחת ידו	עירובין לב:א
כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות	מפתח
ורבי היא דאמר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות	עירובין לב:ב
כל דבר שהוא משום שבות גזרו עליו בין השמשות	מפתח
כל דבר שהוא משום שבות גזרו עליו בין השמשות	עירובין לב:ב
זה הכלל ניסט מחמת כחו טמא מחמת רעדה טהור	מפתח
אמר אביי ותיסברא והתניא אהל וניסט טמא כלי ואינו ניסט טהור וקתני סיפא ואם היו ניסוין טמאים זה הכלל ניסט מחמת כחו טמא מחמת רעדה טהור	עירובין לה:א
חול מכין לשבת וחול מכין ליו"ט	מפתח
והא איתמר שבת ויו"ט רב אמר נולדה בזה אסורה בזה אמר רבה התם משום הכנה דתניא (שמות טז, ה) והיה ביום הששי והכינו חול מכין לשבת וחול מכין ליו"ט ואין ליו"ט מכין לשבת ואין שבת מכינה ליום טוב	עירובין לה:ב
כל מקום שאתה מוצא יחיד מיקל ורבים מחמירין...	מפתח
כל מקום שאתה מוצא יחיד מיקל ורבים מחמירין הלכה כדברי המחמירין המרובים חוץ מזו שאע"פ שרבי עקיבא מיקל וחכמים מחמירין הלכה כדברי רבי עקיבא	עירובין מז:א
זכין לאדם שלא בפניו	מפתח
במה דברים אמורים בעירוני תחומין אבל בעירוני חצירות מערבין בין לדעת ובין שלא לדעת שזכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם אלא בפניו	עירובין מז:ב
אין חבין לאדם אלא בפניו	מפתח
במה דברים אמורים בעירוני תחומין אבל בעירוני חצירות מערבין בין לדעת ובין שלא לדעת שזכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם אלא בפניו	עירובין מז:ב
ר' מאיר ור' יהודה הלכה כרבי יהודה	מפתח
אמר ר' יוחנן ר' מאיר ור' יהודה הלכה כרבי יהודה רבי יהודה ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי ואצל ר"מ ור' יוסי הלכה כרבי יוסי	עירובין מז:ב
רבי יהודה ורבי שמעון הלכה כר' יהודה	מפתח
אמר רבי יוחנן רבי יהודה ורבי שמעון הלכה כר' יהודה	עירובין מז:ב
ר"מ ורבי יוסי הלכה כר' יוסי	מפתח
והא אמרת ר"מ ורבי יוסי הלכה כר' יוסי	עירובין מז:א
שמואל ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן	מפתח
שמואל ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן	עירובין מז:א
כופין על מדת סדום	מפתח
מר שמואל אם עירבה רגילה לעצמו וזה שאינה רגילה בו לא עירב והיא עצמה לא עירבה דוחין אותה אצל שאינה רגילה בו וכגון זה כופין על מדת סדום	עירובין מז:א
כל מקום שיש בו חילול השם אין חולקין כבוד לרב	מפתח
אמר ליה (משלי כא, ז) אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' כל מקום שיש בו חילול השם אין חולקין כבוד לרב	עירובין סז:א
אמירה לנכרי שבות	מפתח
מה הזאה שבות ואינה דוחה את השבת אף אמירה לנכרי שבות ואינה דוחה את השבת	עירובין סח:א
איזהו ישראל מומר זה המחלל שבתות בפרהסיא	מפתח
אמר רב הונא איזהו ישראל מומר זה המחלל שבתות בפרהסיא	עירובין סט:א

כללים ומושגים

מפתח	כל שמותר למקצת שבת הותר לכל השבת	עירובין ע"ב
	כל שמותר למקצת שבת הותר לכל השבת וכל שנאסר למקצת שבת נאסר לכל השבת חוץ ממבטל רשות כל שהותר למקצת שבת מותר לכל השבת כגון עירב דרך הפתח ונסתם הפתח עירב דרך חלון ונסתם חלון	
מפתח	כח דהיתרא עדיף	עירובין ע"ב
	אמר לך רב נחמן פליגי במחיצה והוא הדין במסיפס והאי דקא מיפלגי במחיצה להודיעך כחן דבית הלל וליפלגי במסיפס להודיעך כחן דב"ש כח דהיתרא עדיף	
מפתח	שמה יחזור דבר לקולו	עירובין פ"א
	אמר רבי יוסי בן שאול אמר רבי משום איבה אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי עירבו כולן בפרוסות מהו א"ל שמה יחזור דבר לקולו	
מפתח	אין מערבין לאדם אלא מדעתו	עירובין פ"א
	מודים בשאר כל האדם שזכו לו מעותיו שאין מערבין לאדם אלא מדעתו	
מפתח	זכין לאדם שלא בפניו	עירובין פ"א
	אמר רבי יהודה במה דברים אמורים בעירוני תחומין אבל בעירוני חצירות מערבין לדעתו ושלא לדעתו לפי שזכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם שלא בפניו	
מפתח	דבר תורה מעות קונות	עירובין פ"א
	דאמר רבי יוחנן דבר תורה מעות קונות ומפני מה אמרו משיכה קונה גזירה שמה יאמר לו נשרפו חטיך בעלייה	
מפתח	אין שעת הסכנה ראייה	עירובין פ"א
	כשהיינו לומדים תורה אצל ר"ש בתקוע היינו מעלין שמן ואלונוטית מגג לגג ומגג לחצר ומחצר לקרפף ומחצר לקרפף ומקרפף לקרפף אחר עד שהיינו מגיעין אצל המעיין שהיינו רוחצין בו אמר רבי יהודה מעשה בשעת הסכנה והיינו מעלין ס"ת מחצר לגג ומגג לחצר ומחצר לקרפף לקרות בו אמרו לו אין שעת הסכנה ראייה	
מפתח	הלכה כסתם משנה	עירובין פ"א
	הלכה כסתם משנה	
מפתח	זכין לאדם שלא בפניו	עירובין פ"א
	אבל בעירוני חצירות מערבין בין לדעת בין שלא לדעת לפי שזכין לאדם שלא בפניו ואין חבין שלא בפניו	
מפתח	כל מצות עשה שלא הזמן גרמא נשים חייבות	עירובין פ"א
	המוצא תפילין מכניסן זוג זוג אחד האיש ואחד האשה אחד חדשות ואחד ישנות דברי ר"מ ר' יהודה אוסר בחדשות ומתיר בישנות ע"כ לא פליגי אלא בחדשות וישנות אבל באשה לא פליגי שמע מינה מצות עשה שלא הזמן גרמא הוא וכל מצות עשה שאין הזמן גרמא נשים חייבות ודילמא סבר לה כר' יוסי דאמר נשים סומכות רשות	
מפתח	נשים סומכות רשות	עירובין פ"א
	המוצא תפילין מכניסן זוג זוג אחד האיש ואחד האשה אחד חדשות ואחד ישנות דברי ר"מ ר' יהודה אוסר בחדשות ומתיר בישנות ע"כ לא פליגי אלא בחדשות וישנות אבל באשה לא פליגי שמע מינה מצות עשה שלא הזמן גרמא הוא וכל מצות עשה שאין הזמן גרמא נשים חייבות ודילמא סבר לה כר' יוסי דאמר נשים סומכות רשות	
מפתח	הלכה למשה מסיני	עירובין פ"א
	והאמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב קשר של תפילין הלכה למשה מסיני	
מפתח	אין לך דבר משום שבות עומד בפני	עירובין פ"א
	אין לך דבר משום שבות עומד בפני כתבי הקודש	
מפתח	כל דבר שהוא משום שבות אינו עומד בפני כתבי הקודש	עירובין פ"א
	כל דבר שהוא משום שבות אינו עומד בפני כתבי הקודש	
מפתח	שב ואל תעשה עדיף	עירובין פ"א
	שב ואל תעשה עדיף	
מפתח	קום עשה עדיף	עירובין פ"א
	קום עשה עדיף	

כללים ומושגים

מפתח	זריזין מקדימין למצות	פסחים ד:א
	חמץ אינו אסור אלא משש שעות ולמעלה ונבדוק בשית וכי תימא זריזין מקדימין למצות נבדוק מצפרא דכתיב (ויקרא יב, ג) וביום השמיני ימול בשר ערלתו ותניא כל היום כולו כשר למילה אלא שזריזין מקדימים למצות	
מפתח	אין מוקדם ומאוחר בתורה	פסחים ו:ב
	זאת אומרת אין מוקדם ומאוחר בתורה אמר רב פפא לא אמרן אלא בתרי ענייני אבל בחד עניינא מאי דמוקדם מוקדם ומאי דמאוחר מאוחר דאי לא תימא הכי כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט דילמא פרט וכלל הוא ותו פרט וכלל נעשה כלל מוסף על הפרט	
מפתח	שני דברים אינן ברשותו של אדם	פסחים ו:ב
	שני דברים אינן ברשותו של אדם ועשאן הכתוב כאילו ברשותו ואלו הן בור ברשות הרבים וחמץ משש שעות ולמעלה	
מפתח	כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט	פסחים ו:ב
	כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט	
מפתח	כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן	פסחים ו:ז
	כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן	
מפתח	אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר	פסחים ו:ז
	תנא דבי ר' ישמעאל לילי ל"ד בודקים את החמץ לאור הנר אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר שנאמר שבעת ימים שאור לא ימצא ואומר ויחפש בגדול החל ובקטן כלה ואומר בעת ההיא אחפש את ירושלים בנרות ואומר נר (אלהים) [ה'] נשמת אדם אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר	
מפתח	מפני שאור הנר יפה לבדיקה ואע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר שנאמר (שמות יב, יט) שבעת ימים שאור לא ימצא בבתים ואומר (בראשית מד, יב) ויחפש בגדול החל ואומר (צפניה א, יב) בעת ההיא אחפש את ירושלים בנרות ואומר (משלי כ, כז) נר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן	פסחים ו:ח
מפתח	חזקה על חבר שאין מוציא מתחת ידו	פסחים ט:א
	דא"ר חנינא חוזאה חזקה על חבר שאין מוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן	
מפתח	אין לדבר סוף	פסחים ט:א
	אין חוששין שמא גיררה חולדה מבית לבית וממקום למקום דא"כ מחצר לחצר ומעיר לעיר אין לדבר סוף	
מפתח	אין ספק מוציא מידי ודאי	פסחים ט:א
	ואם תמצא לומר הוה אימור אכלתיה אבל הכא דודאי דחזינא דשקל מי יימר דאכלתיה הוי ספק וודאי ואין ספק מוציא מידי ודאי ואין ספק מוציא מידי ודאי	
מפתח	כל דבר שבחזקת טומאה לעולם הוא בטומאתו	פסחים י:א
	דתנן היה ר"מ אומר כל דבר שבחזקת טומאה לעולם הוא בטומאתו עד שיודע לך הטומאה היכן היא וחכמים אומרים בודק עד שמגיע לסלע או לקרקע בתולה	
מפתח	אדם בהול על ממונו	פסחים יא:ב
	על ממונו אמרינן אי שרית ליה במקום שאין עושין בו מום אתי למעבד במקום שעושין בו מום ורבנן כל שכן דאי לא שרית ליה כלל אתי למעבד ומי אמרינן רבי יהודה אדם בהול על ממונו	
מפתח	אדם בהול על ממונו	פסחים יא:ב
	התם דאי שביק ל' מיית אמרינן אדם בהול על ממונו הכא אי שביק ל' צערא בעלמא הוא לא אמרי' אדם בהול על ממונו	
מפתח	עדות שאי אתה יכול להזימה	פסחים יב:א
	מאי שנא חקירות ומאי שנא בדיקות ואמרינן חקירות אמר אחד מהן איני יודע עדותן בטילה דהויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה בדיקות עדות שאתה יכול להזימה	
מפתח	משום חשדא	פסחים יג:א
	משום חשדא דתניא גבאי צדקה שאין להם עניים לחלק פורטין לאחרים ואין פורטין לעצמן גבאי תמחוי שאין להם עניים לחלק מוכרין לאחרים ואין מוכרין לעצמן משום שנאמר (במדבר לב, כב) והייתם נקיים מה' ומישראל	
מפתח	כל ספק טומאה ברשות הרבים ספיקו טהור	פסחים יט:ב
	וכל ספק טומאה ברשות הרבים ספיקו טהור	

כללים ומושגים

מפתח	כל דבר שאין בו דעת	פסחים יט:ב
	האי מחט דבר שאין בו דעת לישאל הוא וכל דבר שאין בו דעת לישאל בין ברה"ר בין ברה"י ספיקו טהור משום דהוי ספק טומאה הבאה בידי אדם	
מפתח	שרץ מטמא את המשקין	פסחים כ:א
	שרץ מטמא את המשקין ומשקין מטמאין את הכלי וכלי מטמא את האוכלין והאוכלין מטמאין את המשקין	
מפתח	להפסד מרובה חששו להפסד מועט לא חששו	פסחים כ:ב
	א"ל אביי להפסד מרובה חששו להפסד מועט לא חששו ומנא תימרא דלהפסד מרובה חששו ולהפסד מועט לא חששו דתניא חבית של שמן תרומה שנשברה בגת העליונה ובתחתונה חולין טמאין מודה ר' אליעזר לר' יהושע שאם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה יציל	
מפתח	כל איסורים שבתורה מנא ליה דאסורין בהנאה	פסחים כ:א
	לרבי יהודה דאמר לדברים ככתבן הוא דאתא הא כל איסורים שבתורה מנא ליה דאסורין בהנאה נפקא ליה (שמות כב, ל) מלכלב תשליכון אותו אותו משליך לכלב ואי אתה משליך לכלב כל איסורין שבתורה	
מפתח	כל מקום שנאמר לא יאכל לא תאכל לא תאכלו אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה	פסחים כ:ב
	כל מקום שנאמר לא יאכל לא תאכל לא תאכלו אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה	
מפתח	אין לוקין על לאו שבכללות	פסחים כד:א
	אין לוקין על לאו שבכללות	
מפתח	אין מזהירין מן הדין	פסחים כד:א
	אין מזהירין מן הדין	
מפתח	כל איסורין שבתורה אין לוקין עליהן אלא דרך אכילתן	פסחים כד:ב
	א"ר יוחנן כל איסורין שבתורה אין לוקין עליהן אלא דרך אכילתן למעוטי מאי אמר רב שימי בר אשי למעוטי שאם אכל חלב חי שפטור	
מפתח	כל איסורין שבתורה אין לוקין עליהן אלא דרך הנאתן	פסחים כד:ב
	איכא דאמרי א"ר אבהו אמר ר' יוחנן כל איסורין שבתורה אין לוקין עליהן אלא דרך הנאתן למעוטי מאי אמר רב שימי בר אשי למעוטי שאם הניח חלב של שור הנסקל על גבי מכתו שהוא פטור וכל שכן אוכל חלב חי שהוא פטור	
מפתח	בכל מתרפאין חוץ מע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים	פסחים כה:א
	אמר רבי יוחנן בכל מתרפאין חוץ מע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים	
מפתח	קול ומראה וריח אין בהן משום מעילה	פסחים כו:א
	אמר ריב"ל משום בר קפרא קול ומראה וריח אין בהן משום מעילה	
מפתח	כל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין	פסחים כו:א
	משום דהוו תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין	
מפתח	כל דין שאתה דן תחלתו להחמיר וסופו להקל אינו דין	פסחים כז:ב
	כל דין שאתה דן תחלתו להחמיר וסופו להקל אינו דין	
מפתח	כל איסורין שבתורה בין במינן בין שלא במינן	פסחים כט:ב
	דרב ושמואל דאמרי תרוייהו כל איסורין שבתורה במינן בלא במינן בנותן טעם	
מפתח	כל איסורין שבתורה בין במינן בין שלא במינן בנותן טעם בלא במינן מותרין	פסחים כט:ב
	דר' יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוייהו כל איסורין שבתורה בין במינן בין שלא במינן בנותן טעם בלא במינן מותרין	
מפתח	בולעו כך פולטו	פסחים ל:ב
	אמר רב הונא בריה דרב יהושע עץ פרור מגעילו ברותחין ובכלי ראשון קסבר בולעו כך פולטו	
מפתח	מפני הרגל עבירה	פסחים לו:א
	והתניא אין לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת אסורה מפני הרגל עבירה	

כללים ומושגים

מפתח	אין לוקין על לאו שבכללות	פסחים מא:ב
	אביי אמר אין לוקין על לאו שבכללות	
מפתח	כל לאו הבא מכלל עשה	פסחים מא:ב
	מה נא בלאו אף צלי בלאו בשלמא נא כתיב אל תאכלו ממנו נא אלא צלי מנלן דכתיב (שמות יב, ח) ואכלו את הבשר בלילה הזה בלילה אין ביום לא האי לאו הבא מכלל עשה הוא וכל לאו הבא מכלל עשה עשה	
מפתח	כל שהוא ממין דגן הרי זה עובר בפסח הרי אלו באזהרה ואין בהן משום כרת	פסחים מא:ב
	ואלו עוברין בפסח כותח הבבלי ושכר המדי וחומץ האדומי וזיתום המצרי וזמן של צבעים ועמילן של טבחים וקולן של סופרים ר"א אומר אף תכשיטי נשים זה הכלל כל שהוא ממין דגן הרי זה עובר בפסח הרי אלו באזהרה ואין בהן משום כרת השוה הכתוב איש לאשה לכל עונשין שבתורה	
מפתח	וכן תנא דבי ר' ישמעאל אמר קרא (במדבר ה, ו) איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם השוה הכתוב איש לאשה לכל עונשין שבתורה	פסחים מא:ג
מפתח	כל איסורין שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור	פסחים מא:ב
	כל איסורין שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור חוץ מאיסורי נזיר שהרי אמרה תורה (במדבר ו, ג) משרת	
מפתח	כל איסורין שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור	פסחים מא:א
	אמר ליה אביי לרב דימי וכל איסורין שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור	
מפתח	כל נותן טעם לפגם מותר	פסחים מא:ב
	ור"ע נמי בשר בחלב ודאי חידוש הוא אלא יליף מגיעולי נכרים גיעולי נכרים לאו טעמא בעלמא הוא ואסור הכא נמי ל"ש ורבנן גיעולי נכרים נמי חידוש הוא דהא כל נותן טעם לפגם מותר דגמרינן מנבילה והכא אסור	
מפתח	שני כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין	פסחים מא:א
	משום דהוה נזיר וחסאת שני כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין נזיר הא דאמרן חטאת מאי היא דתניא (ויקרא ו, ב) כל אשר יגע בבשרה יקדש וגו' יכול אפילו לא בלעה ת"ל בבשרה (יקדש) עד שיבלע בבשר יקדש להיות כמוה	
מפתח	טובת הנאה אינה ממון	פסחים מא:ב
	ור' יהושע סבר טובת הנאה אינה ממון לא דכולי עלמא סברי טובת הנאה אינה ממון והכא בהואיל קמיפלגי	
מפתח	שבות קרובה התירו שבות רחוקה לא התירו	פסחים מא:א
	חל יום טוב להיות בע"ש נאכל לשבת לעשרה שני ימים טובים של ראש השנה נאכל לשבת לאחד עשר לפי שאינו דוחה לא את השבת ולא את ה"ט ואי אמרת צורכי שבת נעשין ב"ט אמאי לא דחי י"ט א"ל שבות קרובה התירו שבות רחוקה לא התירו	
מפתח	דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור	פסחים נב:ב
	דברים המותרים ואחרים נהגו אי אתה רשאי להתירן בפניהם	
מפתח	דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור	פסחים נא:א
	דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור אי אתה רשאי להתירן בפניהן	
מפתח	אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר	פסחים גא:א
	רבן שמעון בן גמליאל אומר סימן להרים מילין סימן לעמקים דקלים סימן לנחלים קנים סימן לשפלה שקמה ואף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר (מלכים א, י, כז) ויתן המלך את הכסף בירושלים כאבנים ואת הארזים נתן כשקמים אשר בשפלה	
מפתח	כל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו	פסחים סג:ב
	וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו	
מפתח	אין מעבירין על המצות	פסחים סד:ב
	אין מעבירין על המצות	
מפתח	אין שבות במקדש	פסחים סה:א
	דאי רבנן הא אמרי שבות הוא ואין שבות במקדש מאי היא דתניא אחד החולב והמחבץ והמגבן כגרוגרות המכבד והמרבץ והרודה חלות דבש בשוגג בשבת חייב חטאת הזיד ביום טוב לוקה את הארבעים דברי רבי אליעזר וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה אינו אלא משום שבות	

כללים ומושגים

מפתח	כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת	פסחים טו:א
	כלל אמר רבי עקיבא כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת שחיטה שאי אפשר לעשותה מע"ש דוחה את השבת	
מפתח	כל מלאכה שאפשר לה לעשותה מע"ש אינה דוחה את השבת	פסחים טו:ב
	א"ר עקיבא כל מלאכה שאפשר לעשותה מע"ש אינה דוחה את השבת מילה שאי אפשר לעשותה מע"ש דוחה את השבת	
מפתח	כבולעו כך פולטו	פסחים ד:א
	אמר רבה האי מולייתא שריא א"ל אביי והא קא בלע דמא א"ל כבולעה כך פולטה נימא מסייע ליה נותן את כרעיו ואת בני מעיו לתוכו מ"ט לאו משום דאמרינן כבולעו כך פולטו אמרי שאני התם כיון דאיכא בית השחיטה דמחלחל	
מפתח	בכל התורה כולה	פסחים ד:ב
	רב אחא לחומרא ורבינא לקולא והילכתא כרבינא לקולא לבר מהני תלת דרב אחא לקולא ורבינא לחומרא והלכתא כרב אחא לקולא	
מפתח	אין דנין ק"ו מהלכה	פסחים פא:ב
	ואין דנין ק"ו מהלכה	
מפתח	אין עשה דוחה לא תעשה ועשה	פסחים פד:א
	ואין עשה דוחה לא תעשה ועשה	
מפתח	לאו שאין בו מעשה ואין לוקין עליו	פסחים פד:א
	בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר שאין לוקה דברי רבי יהודה רבי יעקב אומר לא מן השם הוא זה אלא משום דהוה ליה לאו שאין בו מעשה ואין לוקין עליו אלא שובר בטמא	
מפתח	יש אם למסורת	פסחים פו:ב
	יכול יהא נאכל בשתי חבורות ת"ל בבית אחד יאכל במאי קמיפלגי רבי יהודה סבר יש אם למסורת	
מפתח	יש אם למקרא	פסחים פו:ב
	ור' שמעון סבר יש אם למקרא	
מפתח	מפני תיקון העולם	פסחים פח:ב
	תקנתם את רבו ואת עצמו לא תקנתם לישא שפחה אינו יכול שכבר חציו בן חורין לישא בת חורין אינו יכול שעדיין חציו עבד יבטל והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה שנאמר (ישעיהו מה, יח) לא תוהו ברא לשבת יצרה אלא מפני תיקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין	
מפתח	מה שקנה עבד קנה רבו	פסחים פח:ב
	שכח מה שאמר לו רבו וכו': שלי מה שקנה עבד קנה רבו אמר	
מפתח	אין אדם אוסר דבר שאינו שלו	פסחים צ:א
	אלא טעמא דכתב רחמנא נדר הא לאו הכי הוה אמינא מוקדשים חל איסור אתנן עליהן והא אין אדם אוסר דבר שאינו שלו	
מפתח	איש זוכה ואין קטן זוכה	פסחים צא:ב
	איש דקאמר ר"ש אי נימא (שמות יב, ג) ויקחו להם איש שיה לבית אבות וגו' ההוא מיבעי ליה לכדברי יצחק דאמר איש זוכה ואין קטן זוכה	
מפתח	אין קידוש אלא במקום סעודה	פסחים קא:א
	אין קידוש אלא במקום סעודה	
מפתח	אין עושין מצות חבילות חבילות	פסחים קב:ב
	אמר רב ששת אין אומרים שתי קדושות על כוס אחד מאי טעמא אמר רב נחמן בר יצחק לפי שאיין עושין מצות חבילות חבילות	
מפתח	כל הברכות כולן פותח בהן בברוך	פסחים קד:ב
	כל הברכות כולן פותח בברוך וחותרם בהן בברוך חוץ מברכת מצות וברכת הפירות וברכה הסמוכה לחבירתה וברכה אחרונה שבקריית שמע שיש מהן פותח (בהן) בברוך ואין חותרם בברוך ויש מהן שחותם בברוך ואין פותח בברוך והטוב והמטיב פותח בברוך ואינו חותרם בברוך	

כללים ומושגים

כל הברכות כולן בפה"ג אמרי ברישא	מפתח
כל הברכות כולן בפה"ג אמרי ברישא	פסחים קי:א
אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר	מפתח
ר' יצחק מטביל בירקי תניא נמי הכי השמש מטביל בבני מעיין ונותנן לפני האורחים ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר (ירמיהו ד, ג) נירו לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים	פסחים קי:ב
הלכה למשה מסיני	מפתח
אתא רב דימי אמר שתי ביצים ושתי אגוזין שתי קישואין ודבר אחר הלכה למשה מסיני	פסחים קי:ב
מפני הסכנה	מפתח
לא ישתה אדם מים לא מן הנהרות ולא מן האגמים בלילה ואם שתה דמו בראשו מפני הסכנה	פסחים קי:ב
תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם	מפתח
וב"ה אומרים מברך על היין ואח"כ מברך על היום מפני שהיין גורם לקידוש שתאמר דבר אחר ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם	פסחים קי:ד
אין משגיחין בבת קול	מפתח
אין משגיחין בבת קול	פסחים קי:ד
מצות צריכות כוונה	מפתח
מצות צריכות כוונה	פסחים קי:ב
מצות אין צריכות כוונה	מפתח
מצות אין צריכות כוונה ממאי דילמא לעולם מצות אין צריכות כוונה	פסחים קי:ב
מצות אין מבטלות זו את זו	מפתח
מצות אין מבטלות זו את זו	פסחים קט:א
כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן	מפתח
כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן מאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא א"ר נחמן בר יצחק דכתיב (שמואל ב יח, כג) וירץ אחימעץ דרך הככר ויעבור את הכושי אביי אמר מהכא (בראשית לג, ג) והוא עבר לפניהם איכא דאמרי מהכא (מיכה ב, יג) ויעבור מלכם לפנייהם וה' בראשם	פסחים קט:ב
דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד	מפתח
דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא אף לילה הראשון רשות תלמוד לומר על מצות ומרורים יאכלוהו אין לי אלא בזמן שבית המקדש קיים בזמן שאין בית המקדש קיים מנין ת"ל בערב תאכלו מצות הכתוב קבעו חובה	פסחים קכ:א
תפשת מרובה לא תפשת תפשת	מפתח
דתנן מי שלא חג יום טוב הראשון של חג חוגג את כל הרגל ויום טוב האחרון של חג תפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת	ראש השנה
כופין אותו עד שיאמר רוצה אני	מפתח
דתניא (ויקרא א, ג) יקריב אותו מלמד שכופין אותו יכול בעל כרחו ת"ל (ויקרא א, ג) לרצונו הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני	ראש השנה
מוסיפין מחול על קדש	מפתח
ודמוסיפין מחול על קדש מנלן דתניא (שמות לד, כא) בחריש ובקציר תשבית ר"ע אומר אינו צריך לומר חריש וקציר של שביעית שהרי כבר נאמר (ויקרא כה, ד) שדך לא תזרע וגו' אלא חריש של ערב שביעית הנכנס לשביעית וקציר של שביעית היוצא למוצאי שביעית	ראש השנה
כל מקום שיש בו שבות מוסיפין מחול על קדש	מפתח
כל מקום שיש בו שבות מוסיפין מחול על קדש	ראש השנה

כללים ומושגים

מפתח	אין דברי תורה צריכין חיזוק	ראש השנה
	דתניא הימים האלה הכתובין במגילת תענית אסורין בין לפניהם בין לאחריהם שבתות וימים טובים הם אסורים לפניהן ולאחריהן מותרין מה הפרש בין זה לזה הללו דברי תורה ואין דברי תורה צריכין חיזוק הללו דברי סופרים ודברי סופרים צריכין חיזוק	
מפתח	דברי סופרים צריכין חיזוק	ראש השנה
	דתניא הימים האלה הכתובין במגילת תענית אסורין בין לפניהם בין לאחריהם שבתות וימים טובים הם אסורים לפניהן ולאחריהן מותרין מה הפרש בין זה לזה הללו דברי תורה ואין דברי תורה צריכין חיזוק הללו דברי סופרים ודברי סופרים צריכין חיזוק	
מפתח	דברי קבלה כדברי תורה	ראש השנה
	גדליה בן אחיקם דברי קבלה הוא ודברי קבלה כדברי תורה	
מפתח	אין היחיד נאמן על ידי עצמו	ראש השנה
	ראוהו שלשה והן בית דין יעמדו השנים ויושיבו מחביריהם אצל היחיד ויעידו בפניהם ויאמרו מקודש מקודש שאין היחיד נאמן על ידי עצמו	
מפתח	דיני ממונות בשלשה	ראש השנה
	וכי תימא ה"נ כגון שראוהו בלילה היינו הך סיפא איצטריכא ליה דאין היחיד נאמן על ידי עצמו דסלקא דעתך אמינא הואיל ותנן דיני ממונות בשלשה ואם היה מומחה לרבים דן אפילו ביחיד הכא נמי ניקדשיה ביחיד קמ"ל	
מפתח	עד נעשה דיין	ראש השנה
	אין לך מומחה לרבים בישראל יותר ממה רבינו וקאמר ליה הקב"ה עד דאיכא אהרן בהדך דכתיב (שמות יב, א) ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר החדש הזה לכם למימרא דעד נעשה דיין	
מפתח	אין עד נעשה דיין	ראש השנה
	מקצתן נעשו עדים ומקצתן נעשו דיין דברי רבי טרפון רבי עקיבא אומר כולן נעשין עדים ואין עד נעשה דיין אפילו תימא רבי עקיבא עד כאן לא קאמר רבי עקיבא התם אלא בדיני נפשות דרחמנא אמר (במדבר לה, כד) ושפטו העדה והצילו העדה וכיון דחזויהו דקטל נפשא לא מצו חזו ליה זכותא אבל הכא אפילו ר' עקיבא מודה	
מפתח	אין קטיגור נעשה סניגור	ראש השנה
	דאמר רב חסדא מפני מה אין כהן גדול נכנס בבגדי זהב לפני ולפנים לעבוד עבודה לפי שאין קטיגור נעשה סניגור	
מפתח	מצות אין צריכות כוונה	ראש השנה
	אבל הכא (ויקרא כג, כד) זכרון תרועה כתיב והאי מתעסק בעלמא הוא קמ"ל אלמא קסבר רבא מצות אין צריכות כוונה איתיביה היה קורא בתורה והגיע זמן המקרא אם כוון לבו יצא ואם לאו לא יצא	
מפתח	בל תוסיף	ראש השנה
	דתנן הניתנין במתנה אחת שנתערבו בניתנין מתנה אחת ינתנו מתנה אחת מתן ד' במתן ד' ינתנו במתן ד' מתן ד' במתן אחת ר"א אומר ינתנו במתן ד' רבי יהושע אומר ינתנו במתן אחת אמר לו ר"א הרי הוא עובר על בל תגרע אמר לו ר' יהושע הרי הוא עובר על בל תוסיף	
מפתח	כל הברכות כולן אע"פ שיצא מוציא	ראש השנה
	כל הברכות כולן אע"פ שיצא מוציא חוץ מברכת הלחם וברכת היין שאם לא יצא מוציא ואם יצא אינו מוציא	
מפתח	כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	ראש השנה
	מאי איש וביתו אילימא איש ואשתו איתתא מי מיחייבא והא מצות עשה שהזמן גרמא היא וכל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	
מפתח	לכל מקום שנאמר בו זכרונות יהיו מלכיות עמהן	ראש השנה
	מנין שאומרים מלכיות תניא רבי אומר (ויקרא כג, כב) אני ה' אלהיכם ובחדש השביעי זו מלכות רבי יוסי בר יהודה אומר אינו צריך הרי הוא אומר (במדבר י, ז) והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם שאין תלמוד לומר אני ה' אלהיכם ומה תלמוד לומר אני ה' אלהיכם זה בנה אב לכל מקום שנאמר בו זכרונות יהיו מלכיות עמהן והיכן אומרה לקדושת היום	
מפתח	זריזין מקדימין למצות	ראש השנה
	אלא מאי שנא הלל דבראשון משום זריזין מקדימין למצות תקיעה נמי נעביד בראשון משום דזריזין מקדימין למצות	
מפתח	אין עשה דוחה לא תעשה ועשה	ראש השנה
	ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה	

כללים ומושגים

מפתח	אין לדבר סוף
יומא ב:א	ר' יהודה אומר אף אשה אחרת מתקינין לו שמא תמות אשתו שנאמר (ויקרא טז, 1) וכפר בעדו ובעד ביתו ביתו זו אשתו אמרו לו אם כן אין לדבר סוף
מפתח	זה בנה אב שכל הנכנס במחנה שכינה טעון פרישת
יומא ג:ב	דכתיב (שמות כד, טז) וישכון כבוד ה' על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מכדי כתיב ויקרא אל משה ביום השביעי מאי ששת ימים זה בנה אב שכל הנכנס במחנה שכינה טעון פרישת
מפתח	טומאה דחוייה היא בציבור
יומא ז:ב	אמר לו ר' יהודה הנח לכהן גדול ביוה"כ שטומאה הותרה לו בציבור מכלל דר"ש סבר טומאה דחוייה היא בציבור
מפתח	טבילה בזמנה מצוה
יומא ח:א	ר"מ סבר אמרינן טבילה בזמנה מצוה ורבי יוסי סבר לא אמרינן טבילה בזמנה מצוה
מפתח	המוציא מחבירו עליו הראיה
יומא ט:א	לפי ששלח בכל גבולי ישראל וראה שאין מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד מעשר ראשון ומעשר עני נמי לא המוציא מחבירו עליו הראיה אלא מעשר שני נפרשו ונסקו וניכלוהו בירושלם
מפתח	כל בית שאינו עשוי לימות החמה ולימות הגשמים
יומא י:א	אמר ר' יהודה והלא כמה לשכות היו במקדש שהיה להן בית דירה ולא היה להן מזוזה אלא לשכת פרהדרין גזירה היתה מ"ט דר' יהודה אמר (רבא) קסבר רבי יהודה כל בית שאינו עשוי לימות החמה ולימות הגשמים אינו בית
מפתח	מעלין בקדש ואין מורדין
יומא יב:ב	ואמרו חכמים ראשון חוזר לעבודתו שני אינו ראוי לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט כ"ג משום איבה כהן הדיוט משום מעלין בקדש ולא מורדין
מפתח	מעלין בקדש ולא מורדין
יומא כ:ב	מעלין בקדש ולא מורדין
מפתח	זריזין מקדימין למצות
יומא כח:ב	דתניא (ויקרא יב, ג) וביום השמיני ימול בשר ערלתו מלמד שכל היום כשר למילה אלא שהזריזין מקדימין למצות
מפתח	הרהורי עבירה קשים מעבירה
יומא כט:א	הרהורי עבירה קשו מעבירה
מפתח	יחיד ורבים הלכה כרבים
יומא לז:ב	אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע בשעה שישאל חוטאין לפניך ועושין תשובה עשה להם זדונות כשגגות אמר רבה בר שמואל אמר רב הלכה כדברי חכמים פשיטא יחיד ורבים הלכה כרבים
מפתח	כל השחיתות כשירות בזר חוץ משל פרה
יומא מג:ב	כל השחיתות כשירות בזר חוץ משל פרה
מפתח	מוטב יבא זכאי ויכפר על החייב
יומא מז:ב	מ"ש בוידוי ראשון דלא אמר ובני אהרן עם קדושך ומ"ש בוידוי שני דאמר ובני אהרן עם קדושך תנא דבי ר' ישמעאל כך היא מדת הדין נותנת מוטב יבא זכאי ויכפר על החייב ואל יבא חייב ויכפר על החייב
מפתח	התורה חסה על ממונן של ישראל
יומא מד:ב	בכל יום היה חותה בשל כסף וכו' מ"ט התורה חסה על ממונן של ישראל
מפתח	קרבן צבור דוחה את השבת ואת הטומאה
יומא נא:א	קרבן צבור דוחה את השבת ואת הטומאה וקרבן יחיד אינו דוחה לא את השבת ולא את הטומאה
מפתח	כל שזמנו קבוע דוחה את השבת ואת הטומאה
יומא נא:א	כל שזמנו קבוע דוחה את השבת ואת הטומאה אפילו ביחיד וכל שאין זמנו קבוע אינו דוחה לא את השבת ולא את הטומאה ואפילו בצבור

כללים ומושגים

מפתח	זה בנה אב כל מקום שנאמר פני אינו אלא קדים	יומא נה:א
מפתח	דתנא דבי רבי אליעזר בן יעקב (ויקרא טז, יד) על פני הכפורת קדמה זה בנה אב כל מקום שנאמר פני אינו אלא קדים	יומא נה:ב
מפתח	אין מעבירין על המצות	יומא נה:ב
מפתח	דאמר ריש לקיש אין מעבירין על המצות ואמאי לא עביד משום דכתיב ויצא אל המזבח עד דנפיק מכוליה מזבח וכיון דיהיב בההוא קרן הדר אתי לההוא קרן דאיחייב למיתב ברישא	יומא ס:א
מפתח	כל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין	יומא ס:א
מפתח	משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא לרבנן דאמרי והניחם שם מלמד שטעונוין גניזה אלא לרבי דוסא דאמר בגדי כהונה ראויין הן לכהן הדיוט מאי איכא למימר משום דהוי תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין	יומא ע:א
מפתח	מפני כבוד ציבור	יומא ע:א
מפתח	אמר רב ששת לפי שאין גוללין ספר תורה בציבור מפני כבוד ציבור	יומא ע:א
מפתח	משום פגמו של ראשון	יומא ע:א
מפתח	רב הונא בר יהודה אמר משום פגמו של ראשון	יומא ע:א
מפתח	ברכה שאינה צריכה	יומא ע:א
מפתח	וריש לקיש אמר משום ברכה שאינה צריכה	יומא ע:א
מפתח	אין מעבירין על המצות	יומא ע:א
מפתח	הרואה כהן גדול כו' לא מפני שאינו רשאי:פשיטא מהו דתימא כדריש לקיש דאמר ריש לקיש אין מעבירין על המצות ומאי מצוה (משלי יד, כח) ברב עם הדרת מלך קמ"ל	יומא ע:א
מפתח	מעלין בקדש ולא מורידין	יומא ע:ג:א
מפתח	מעלין בקדש ולא מורידין	יומא ע:ג:א
מפתח	אדם אוסר עצמו בכל שהוא	יומא ע:ד:א
מפתח	אדם אוסר עצמו בכל שהוא	יומא ע:ד:א
מפתח	כל שישנו בעונש ישנו באזהרה	יומא ע:ד:א
מפתח	רבי יוחנן אמר אסור מן התורה כיון דחזי לאיצטרופי איסורא קא אכיל ריש לקיש אמר מותר מן התורה אכילה אמר רחמנא וליכא איתביה ר' יוחנן לריש לקיש אין לי אלא כל שישנו בעונש ישנו באזהרה	יומא ע:ד:א
מפתח	אסמכתא בעלמא	יומא ע:ד:א
מפתח	ת"ל (ויקרא ז, ג) כל חלב מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא הכי נמי מסתברא דאי סלקא דעתך דאורייתא כוי ספיקא הוא איצטריך קרא לאתויי ספיקא אי משום הא לא איריא קסברי	יומא ע:ד:א
מפתח	שב ואל תעשה	יומא ע:ד:ב
מפתח	מה מלאכה שב ואל תעשה אף ענוי נפש שב ואל תעשה	יומא ע:ד:ב
מפתח	לישנא מעליא נקט	יומא ע:ה:א
מפתח	ולמאן דאמר עריות הא כתיב נאכל לישנא מעליא נקט דכתיב (משלי ל, כ) אכלה ומחתה פיה	יומא ע:ה:א
מפתח	אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר	יומא ע:ב:ב
מפתח	תהלים קט, יח) ותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו ואימא כשתיה דומיא דשמן מה שמן מאבראי אף מים מאבראי והא תנא (איפכא קא נסיב לה דתנן מנין לסיכה שהיא כשתיה ביום הכפורים אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר ותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו	יומא ע:ב:ב
מפתח	כל השיעורין כולן בכזית חוץ מטומאת אוכלין	יומא פ:א
מפתח	תניא רבי אומר כל השיעורין כולן בכזית חוץ מטומאת אוכלין ששינה הכתוב במשמען ושינו חכמים בשיעורן וראיה לדבר יו"כ מאי שינה הכתוב במשמעו (ויקרא כג, כט) מלא תעונה ומאי שינו חכמים בשיעוריה ככותבת ומאי ראיה לדבר יו"כ דאי מהתם הוה אמינא אורחא דקרא הוא	יומא פ:א

כללים ומושגים

תפשת מרובה לא תפשת	מפתח
ויקרא יא, לד מכל האוכל אשר יאכל אוכל הבא מחמת אוכל ואיזה זה ביצת תרנגולת ואימא גדי מחוסר שחיטה ואימא בן פקועה טעון קריעה ואימא ביצת בר יוכני תפסת מרובה לא תפסת	יומא פ:א
אין בית הבליעה יותר מביצת תרנגולת	מפתח
מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה אוכלו בבת אחת ושיערו חכמים אין בית הבליעה מחזיק יותר מביצת תרנגולת	יומא פ:א
הלכה למשה מסיני	מפתח
א"ר יוחנן שיעורין ועונשין הלכה למשה מסיני	יומא פ:א
אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה	מפתח
שיעורין של עונשין הלכה למשה מסיני אחרים אומרים בית דינו של יעבץ תיקנום והכתיב ויקרא כז, לד אלה המצות שאינן נביא רשאי לחדש דבר מעתה אלא שכחום וחזרו ויסדום	יומא פ:א
שאינן נביא רשאי לחדש דבר מעתה	מפתח
שיעורין של עונשין הלכה למשה מסיני אחרים אומרים בית דינו של יעבץ תיקנום והכתיב ויקרא כז, לד אלה המצות שאינן נביא רשאי לחדש דבר מעתה אלא שכחום וחזרו ויסדום	יומא פ:א
מלא לוגמיו	מפתח
תנן מלא לוגמיו אימא כמלא לוגמיו מיתבי כמה ישתה ויהא חייב בש"א רביעית ובה"א מלא לוגמיו רבי יהודה אומר משום ר"א כמלא לוגמיו רבי יהודה בן בתירא אומר כדי גמיעה	יומא פ:א
בכדי אכילת פרס	מפתח
בכדי אכילת פרס	יומא ב:ב
מוסיפין מחול על הקודש	מפתח
לכדתניא ויקרא כג, לב ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש יכול יתחיל ויתענה בתשעה ת"ל בערב אי בערב יכול משתחשך ת"ל בתשעה הא כיצד מתחיל ומתענה מבעוד יום מכאן שמוסיפין מחול על הקודש	יומא פ:א
אין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש	מפתח
ת"ר עוברת שהריחה בשר קודש או בשר חזיר תוחבין לה כוש ברוטב ומניחין לה על פיה אם נתיישרה דעתה מוטב ואם לאו מאכילין אותה רוטב עצמה ואם נתיישרה דעתה מוטב ואם לאו מאכילין אותה שומן עצמו שאינן לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש חוץ מע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים	יומא פ:א
ספק נפשות להקל	מפתח
מאכילין אותו ע"פ בקיאיין פשיטא ספק נפשות הוא וספק נפשות להקל לא צריכא דאיכא תרי אחריני בהדיה דאמרי לא צריך	יומא פ:א
תרי כמאה ומאה כתרי	מפתח
דאמר רב ספרא תרי כמאה ומאה כתרי ה"מ לענין עדות אבל לענין אומדנא בתר דעות אזלינן	יומא פ:א
כל ספק נפשות דוחה את השבת	מפתח
החושש בגרונו מטילין לו סם בתוך פיו בשבת מפני שהוא ספק נפשות וכל ספק נפשות דוחה את השבת	יומא פ:א
אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר	מפתח
וכל מיני מתיקה מאירין מאור עיניו של אדם ואע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר (שמואל א יד, כט) ראו נא כי אורו עיני כי טעמתי מעט דבש הזה	יומא פ:ב
ספק נפשות דוחה את השבת	מפתח
ואין אומרים נמתין לו שמה יבריא אלא מחמין לו מיד מפני שספק נפשות דוחה את השבת ולא ספק שבת זו אלא אפי' ספק שבת אחרת ואין עושין דברים הללו לא ע"י נכרים ולא ע"י כותיים אלא ע"י גדולי ישראל	יומא פ:ב
מפקחין פקוח נפש בשבת	מפתח
מפקחין פקוח נפש בשבת והזריז ה"ז משובח ואין צריך ליטול רשות מב"ד הא כיצד ראה תינוק שנפל לים פורש מצודה ומעלהו והזריז ה"ז משובח ואין צריך ליטול רשות מב"ד	יומא פ:ב
כל קבוע כמחצה על מחצה דמי	מפתח
ספק נפשות להקל אלא דאיכא תשעה כותיים וישראל אחד הא נמי פשיטא דהוה ליה קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי לא צריכא דפרוש לחצר אחרת מהו דתימא כל דפריש מרובא פריש קמ"ל דלא הלכו בפקוח נפש אחר הרוב	יומא פ:ב

כללים ומושגים

מפתח	כל דפריש מרובא פריש	יומא פד:ב
	ספק נפשות להקל אלא דאיכא תשעה כותיים וישראל אחד הא נמי פשיטא דהוה ליה קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי לא צריכא דפרוש לחצר אחרת מהו דתימא כל דפריש מרובא פריש קמ"ל דלא הלכו בפקוח נפש אחר הרוב	
מפתח	והזריז ה"ז משובח	יומא פד:ב
	ראה תינוק שנפל לבור עוקר חוליא ומעלהו והזריז ה"ז משובח ואין צריך ליטול רשות מב"ד אע"ג דמתקן דרגא ראה שנעלה דלת בפני תינוק שוברת ומוציאו והזריז ה"ז משובח ואין צריך ליטול רשות מב"ד	
מפתח	אדם בהול על מתו	יומא פד:א
	אמר רבי יהודה בן לקיש שמעתי שמצילין את המת מפני הדליקה ואפילו רבי יהודה בן לקיש לא קאמר אלא מתוך שאדם בהול על מתו אי לא שרית ליה אתי לכבווי	
מפתח	חזקה אין אדם מעמיד עצמו על ממונו	יומא פד:ב
	דילמא כדרבא דאמר רבא מאי טעמא דמחתרת חזקה אין אדם מעמיד עצמו על ממונו והאי מידע ידע דקאי לאפיה ואמר אי קאי לאפאי קטילנא ליה והתורה אמרה בא להרגך השכם להרגו ואשכחן ודאי ספק	
מפתח	בא להרגך השכם להרגו	יומא פד:ב
	דילמא כדרבא דאמר רבא מאי טעמא דמחתרת חזקה אין אדם מעמיד עצמו על ממונו והאי מידע ידע דקאי לאפיה ואמר אי קאי לאפאי קטילנא ליה והתורה אמרה בא להרגך השכם להרגו ואשכחן ודאי ספק	
מפתח	תפשת מרובה לא תפשת	סוכה ה:ב
	דכתיב (בראשית לג, י) כראות פני אלהים ותרצני תפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת	
מפתח	הלכה למשה מסיני	סוכה ה:ב
	דאמר ר' חייא בר אשי אמר רב שיעורין חציצין ומחיצין הלכה למשה מסיני	
מפתח	אסמכתא בעלמא	סוכה ו:א
	אסמכתא בעלמא הוא חציצין דאורייתא נינהו דכתיב (ויקרא יד, ט) ורחץ (את בשרו) במים שלא יהא דבר חוצץ בינו לבין המים	
מפתח	יש אם למסורת	סוכה ו:ב
	במאי קמיפלגי רבנן סברי יש אם למסורת	
מפתח	יש אם למקרא	סוכה ו:ב
	ור' שמעון סבר יש אם למקרא	
מפתח	תעשה ולא מן העשוי	סוכה יא:ב
	ועוד תניא גבי סוכה (דברים טז, יג) תעשה ולא מן העשוי מכאן אמרו הדלה עליה את הגפן ואת הדלעת ואת הקיסוס וסיכך על גבן פסולה היכי דמי אילימא בשלא קצצן מאי איריא משום תעשה ולא מן העשוי תיפוק ליה דמחוברין נינהו אלא בשקצצן וקתני פסולה וש"מ דלא אמרינן קציצתן זו היא עשייתן	
מפתח	קציצתן זו היא עשייתן	סוכה יא:ב
	בהא קא מיפלגי דמאן דמכשיר סבר אמרינן גבי סוכה קציצתן זו היא עשייתן וגבי לולב נמי אמרינן לקיטתן זו היא עשייתן	
מפתח	לקיטתן זו היא עשייתן	סוכה יא:ב
	וגבי לולב נמי אמרינן לקיטתן זו היא עשייתן ומאן דפסיל סבר לא אמרינן גבי סוכה קציצתן זו היא עשייתן וגבי לולב נמי לא אמרינן לקיטתן זו היא עשייתן	
מפתח	תעשה ולא מן העשוי	סוכה יא:א
	אמר ר' יוחנן מפני מה אמרו חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדין אין מסככין בהן פעמים שאדם בא מן השדה בערב וחבילתו על כתפו ומעלה ומניחה על גבי סוכתו כדי ליבשה ונמלך עליה לסיכוך והתורה אמרה תעשה ולא מן העשוי	
מפתח	מעשה מוציא מיד מעשה	סוכה יד:א
	מעשה מוציא מיד מעשה ומיד מחשבה	
מפתח	מחשבה אינה מוציאה לא מיד מעשה	סוכה יד:א
	מחשבה אינה מוציאה לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה	

כללים ומושגים

מפתח	אין שעת הסכנה ראייה	סוכה יד:ב
	א"ר יהודה מעשה בשעת הסכנה שהביאנו נסרים שהיו בהן ארבעה וסיכנונו על גבי מרפסת וישבנו תחתיהן אמרו לו משם ראייה אין שעת הסכנה ראייה	
מפתח	תעשה ולא מן העשוי	סוכה טו:א
	בשלמא ב"ה טעמייהו משום תעשה ולא מן העשוי אי מפקפק עביד ליה מעשה אי נוטל אחת מבינתים עבד בה מעשה	
מפתח	כל פחות משלשה כלבוד דמי	סוכה טז:ב
	וכל פחות משלשה כלבוד דמי	
מפתח	כל אהל שאינו עשוי בידי אדם אינו אהל	סוכה כ:ב
	רבי יהודה אומר כל אהל שאינו עשוי בידי אדם אינו אהל	
מפתח	כל שינטל האילן ויכולה לעמוד בפני עצמה כשרה ועולין לה ביום טוב	סוכה כג:א
	העושה סוכתו בראש העגלה או בראש הספינה כשרה ועולין לה ביום טוב בראש האילן או על גבי גמל כשרה ואין עולין לה ב"ט שתיים באילן ואחת בידי אדם או שתיים בידי אדם ואחת באילן כשרה ואין עולין לה ביום טוב שלש בידי אדם ואחת באילן כשרה ועולין לה ב"ט זה הכלל כל שינטל האילן ויכולה לעמוד בפני עצמה כשרה ועולין לה ביום טוב	
מפתח	כל מחיצה שאינה עשויה	סוכה כד:א
	רבי מאיר כל מחיצה שאינה עשויה בידי אדם אינה מחיצה	
מפתח	כל מחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה	סוכה כד:ב
	אמר רב אחא בר יעקב כל מחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה אינה מחיצה	
מפתח	העוסק במצוה פטור מן המצוה	סוכה כה:א
	והעוסק במצוה פטור מן המצוה מהכא נפקא מהתם נפקא דתניא (במדבר ט, ו) ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם וגו' אותם אנשים מי היו נושאי ארונו של יוסף היו דברי ר' יוסי הגלילי	
מפתח	אין שמחה אלא במקום סעודה	סוכה כה:ב
	אין שמחה אלא במקום סעודה	
מפתח	תשבו כעין תדורו	סוכה כו:א
	שומרי גנות ופרדסים פטורין בין ביום ובין בלילה וליעבדי סוכה התם וליתבו אביי אמר תשבו כעין תדורו רבא אמר פרצה קוראה לגנב מאי בינייהו איכא בינייהו דקא מנטר כריא דפירי	
מפתח	פרצה קוראה לגנב	סוכה כו:א
	שומרי גנות ופרדסים פטורין בין ביום ובין בלילה וליעבדי סוכה התם וליתבו אביי אמר תשבו כעין תדורו רבא אמר פרצה קוראה לגנב מאי בינייהו איכא בינייהו דקא מנטר כריא דפירי	
מפתח	מעות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות	סוכה כז:א
	ועוד אמר ר' אליעזר מי שלא אכל [לילין] יום טוב הראשון ישלים לילי יו"ט האחרון של חג וחכמים אומרים אין לדבר תשלומין ועל זה נאמר (קהלת א, טו) מעות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות	
מפתח	כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	סוכה כח:א
	אמר רבה הלכתא נינהו ואסמכינהו רבנן אקראי הי קרא והי הלכתא ותו קרא למה לי הלכתא למה לי הא סוכה מצות עשה שהזמן גרמא וכל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	
מפתח	תשבו כעין תדורו	סוכה כח:ב
	ס"ד אמינא תשבו כעין תדורו מה דירה איש ואשתו אף סוכה איש ואשתו קמ"ל	
מפתח	מצוה הבאה בעבירה	סוכה לא:א
	משום דהוה ליה מצוה הבאה בעבירה שנאמר (מלאכי א, יג) והבאתם גזול ואת הפסח ואת החולה גזול דומיא דפסח מה פסח לית ליה תקנתא אף גזול לית ליה תקנתא	
מפתח	יש דחוי אצל מצות	סוכה לא:ג
	בהא קמיפלגי דמאן דפסיל סבר אמרינן יש דחוי אצל מצות ומאן דמכשיר סבר לא אמרינן יש דחוי אצל מצות לא דכ"ע לא אמרינן יש דחוי אצל מצות	

כללים ומושגים

מפתח	פסיק רישא ולא ימות	סוכה לג:ב
	ת"ר אין ממעטין ביום טוב משום ר' אליעזר בר' שמעון אמרו ממעטין והא קא מתקן מנא ביר"ט אמר רב אשי כגון שלקטן לאכילה ור' אליעזר בר' שמעון סבר לה כאבוה דאמר דבר שאין מתכוין מותר והא אביי ורבא דאמרי תרווייהו מודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות	
מפתח	הלכה למשה מסיני	סוכה לד:א
	אבא שאול אומר ערבי שתיים אחת ללולב ואחת למקדש ורבנן למקדש מנא להו הלכתא גמירי להו דא"ר אסי א"ר יוחנן עשר נטיעות ערבה וניסוך המים הלכה למשה מסיני	
מפתח	כל דין שאתה דן תחלתו להחמיר	סוכה לו:ב
	כל דין שאתה דן תחלתו להחמיר וסופו להקל אינו דין	
מפתח	שומע כעונה	סוכה לח:ב
	אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא מנין לשומע כעונה דכתיב (מלכים ב כג, טז) את (הדברים) אשר קרא (יאשיהו) וכי יאשיהו קראן והלא שפן קראן דכתיב ויקראהו שפן (את כל הדברים האלה) לפני המלך אלא מכאן לשומע כעונה	
מפתח	כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן	סוכה לז:א
	כל המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן ומאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא דאמר רב נחמן בר יצחק דכתיב (שמואל ב יח, כג) וירץ אחימעץ דרך הככר ויעבור את הכושי אביי אמר מהכא (בראשית לג, ג) והוא עבר לפניו ואיבעית אימא מהכא (מיכה ב, יג) ויעבור מלכם לפניו וה' בראשם	
מפתח	מתנה על מנת להחזיר שמה מתנה	סוכה מא:ב
	נטלו ר"ע ויצא בו והחזירו לרבן גמליאל למה לי למימר החזירו מלתא אגב אורחיה קא משמע לן מתנה על מנת	
מפתח	לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה	סוכה מב:א
	רבא הוא דאמר לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה הני מילי דרך כבוד אבל דרך בזיון	
מפתח	הלכה למשה מסיני	סוכה מד:א
	ערבה וניסוך המים הלכה למשה מסיני	
מפתח	כל המצות כולן אין אדם יוצא בהן אלא דרך גדילתן	סוכה מה:ב
	א"ר ירמיה משום רשב"י כל המצות כולן אין אדם יוצא בהן אלא דרך גדילתן שנאמר (שמות כו, טו) עצי שטים עומדים	
מפתח	מיגו דאתקצאי לבין השמשות אתקצאי לכולי יומא	סוכה מו:ב
	ומיגו דאתקצאי לבין השמשות אתקצאי לכולי יומא דשמיני אתרוג דלא חזי לבין השמשות לא אתקצאי לבין השמשות ולא אתקצאי לכולי יומא דשמיני	
מפתח	כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט	סוכה נב:ב
	כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש של מתכת אף כל של מתכת ר' יוסי בר יהודה דריש ריבויי ומיעוטי ועשית מנורת ריבה זהב טהור מיעט מקשה תעשה המנורה חזר וריבה ריבה ומיעט וריבה ריבה	
מפתח	תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם	סוכה נד:ב
	תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם	
מפתח	תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם	סוכה נו:א
	בית שמאי אומרים מברך על היום ואח"כ מברך על היין שהיום גורם ליין שיבא וכבר קידש היום ועדיין יין לא בא ובית הלל אומרים מברך על היין ואחר כך מברך על היום שהיין גורם לקידושא שתאמר ד"א ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם	
מפתח	חול מכין לשבת וחול מכין ליום טוב	ביצה ב:ב
	ורבה לטעמיה דאמר רבה מאי דכתיב: (שמות טז, ה) והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו חול מכין לשבת וחול מכין ליום טוב ואין יום טוב מכין לשבת ואין שבת מכינה ליום טוב	
מפתח	מילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן	ביצה ב:ב
	אמר ליה ביצים גמורות במעי אמן מילתא דלא שכיחא היא ומילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן	
מפתח	כח דהתירא עדיף	ביצה ב:ב
	כי תימא כח דהתירא עדיף ונפלוג בתרווייהו תרנגולת העומדת לגדל ביצים היא וביצתה בית שמאי אומרים תאכל ובית הלל אומרים לא תאכל	

כללים ומושגים

מפתח	ספיקא דאורייתא לחומרא	ביצה ג:ב
	וספיקא אסורה ואם נתערבה באלף כולן אסורות בשלמא לרבה דאמר משום הכנה הוי ספיקא דאורייתא וכל ספיקא דאורייתא לחומרא	
מפתח	ספיקא דרבנן לקולא	ביצה ג:ב
	אלא לרב יוסף ולרבי יצחק דאמרי משום גזרה ספיקא דרבנן היא וכל ספיקא דרבנן לקולא	
מפתח	כל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל	ביצה ג:ב
	אי אמרת בשלמא ספק יו"ט ספק חול הוי דבר שיש לו מתירין וכל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל	
מפתח	כל דבר שיש לו מתירין אפילו בדרבנן לא בטיל	ביצה ג:ב
	רב אשי אמר לעולם ספק יום טוב ספק חול הוי דבר שיש לו מתירין וכל דבר שיש לו מתירין אפילו בדרבנן לא בטיל	
מפתח	אין מבטלין איסור לכתחילה	ביצה ג:ב
	ותנן אין מבטלין איסור לכתחילה הני מילי בדאורייתא אבל בדרבנן מבטלין	
מפתח	כל דבר שיש לו מתירין אפילו בדרבנן לא בטיל	ביצה ג:ב
	כל דבר שיש לו מתירין אפילו בדרבנן לא בטיל	
מפתח	מנהג אבותיכם בידיכם	ביצה ג:ב
	מאי טעמא עבדינן תרי יומי משום דשלחו מתם הזהירו במנהג אבותיכם בידיכם זמנין דגזרו המלכות גזרה ואתי לאקלולי אתמר שני ימים טובים של ראש השנה	
מפתח	כל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו	ביצה ה:א
	ורב יוסף אמר אף מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה אסורה מ"ט הוי דבר שבמנין וכל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו אמר רב יוסף מנא אמינא לה דכתיב (דברים ה, כו) לך אמור להם שובו לכם לאהליכם	
מפתח	כל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו	ביצה ה:ב
	רבן יוחנן בן זכאי טעמא דנמנו הא לא נמנו לא מאי ואומר ה"ק מכדי כתיב (שמות יט, טו) היו נכונים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה (דברים ה, כו) לך אמור להם שובו לכם לאהליכם למה לי שמע מינה כל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו	
מפתח	אין עשה דוחה לא תעשה ועשה	ביצה ח:ב
	סוף סוף יום טוב עשה ולא תעשה הוא אין עשה דוחה את לא תעשה ועשה	
מפתח	כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין	ביצה ט:א
	אמר רב יהודה אמר רב כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור	
מפתח	גזרינן דלמא אתי לאמלוכי	ביצה י:א
	דבית שמאי סברי גזרינן דלמא אתי לאמלוכי ובית הלל סברי לא גזרינן	
מפתח	יחיד ורבים הלכה כרבים	ביצה יא:א
	אמר רב מתנה אין הלכה כר' יהושע בשלמא למאן דאמר הלכה כר' יהושע אצטריך סד"א יחיד ורבים הלכה כרבים קמ"ל הלכה כיחיד	
מפתח	רוב וקרוב הלך אחר הרוב	ביצה יא:א
	דאמר ר' חנינא רוב וקרוב הלך אחר הרוב	
מפתח	דבר שמלאכתו לאיסור	ביצה יא:א
	תנן מהו דתימא הוא הדין דאפילו תברא גרמי נמי והאי דקתני עלי להודיעך כחן דבית הלל דאפילו דבר שמלאכתו לאיסור נמי שרו	
מפתח	אין בנין בכלים ואין סתירה בכלים	ביצה יא:ב
	מהו דתימא טעמייהו דבית הלל משום דאין בנין בכלים ואין סתירה בכלים ואפילו דבתים נמי קמ"ל	
מפתח	ערוב הוצאה לשבת ואין ערוב הוצאה ליום טוב	ביצה יב:א
	מר סבר ערוב הוצאה לשבת וערוב הוצאה ליום טוב ומר סבר ערוב הוצאה לשבת ואין ערוב הוצאה ליום טוב כדכתיב (ירמיהו ז, כב) ולא תוציאו משא מבתיכם ביום השבת בשבת אין ביום טוב לא	

כללים ומושגים

מפתח	מלתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן	מפתח
ביצה יח:א	טומאה ביום טוב מלתא דלא שכיחא היא ומלתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן	
מפתח	יש בנין בכלים	מפתח
ביצה כב:א	מאי קא עביד אמר רב חנינא בר ביסנא הכא במנורה של חליות עסקינן דמחזי כבונה דב"ש סברי יש בנין בכלים וב"ה סברי אין בנין בכלים	
מפתח	כל צרכי חולה עושין ע"י נכרי בשבת	מפתח
ביצה כב:א	דאמר עולא בריה דרב עילאי כל צרכי חולה עושין ע"י נכרי בשבת	
מפתח	כל דבר שאין בו סכנה אומר לנכרי ועושה	מפתח
ביצה כב:א	ואמר רב המנונא כל דבר שאין בו סכנה אומר לנכרי ועושה	
מפתח	דבר שאין מתכוין אסור	מפתח
ביצה כג:ב	ר' יהודה היא דאמר דבר שאין מתכוין אסור דאי ר' שמעון האמר דבר שאין מתכוין מותר (דתנן) רבי שמעון אומר גורר אדם מטה כסא וספסל ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ	
מפתח	כל המחוסר צידה אסור ושאינו מחוסר צידה מותר	מפתח
ביצה כד:א	כל המחוסר צידה אסור ושאינו מחוסר צידה מותר	
מפתח	אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד	מפתח
ביצה כה:א	אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד ר' יהודה מתיר אף מכשירי אוכל נפש	
מפתח	אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד	מפתח
ביצה כה:ב	דתניא אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד ר' יהודה מתיר אף מכשירי אוכל נפש מ"ט דת"ק אמר קרא (שמות יב, טז) הוא לבדו יעשה לכם הוא ולא מכשיריו ור' יהודה אמר קרא לכם לכם לכל צרכיכם ות"ק הא כתיב לכם אמר לך ההוא לכם ולא לנכרים	
מפתח	הלכה ואין מורין כן	מפתח
ביצה כה:ב	וקסבר הלכה ואין מורין כן	
מפתח	מוטב שיהו שוגגין ואל יהו מזידין	מפתח
ביצה לא:	אין מטפחין ואין מספקין ואין מרקדין והאידינא דקא חזינן דעבדן הכי ולא אמרינן להו ולא מידי אמר ליה ולטעמך הא דאמר (רבא) לא ליתב איניש אפומא דלחיא דלמא מגנדר ליה חפץ ואתי לאתויי (ד' אמות ברה"ר) והא הני נשי דשקלן חצבייהו ואזלן ויתבן אפומא דמבואה ולא אמרינן להו ולא מידי אלא הנח להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין	
מפתח	כלי חרס מאימתי מקבל טומאה משנגמרה מלאכתו	מפתח
ביצה לב:א	דתניא כלי חרס מאימתי מקבל טומאה משנגמרה מלאכתו דברי ר' מאיר ר' יהושע אומר משיצרפו בכבשן	
מפתח	בנין קבע אסרה תורה בנין עראי לא אסרה תורה	מפתח
ביצה לב:ב	א"ל רבה זוטא לרב אשי אלא מעתה בנה אצטבא ביו"ט דלא עביד אהלא הכי נמי דשרי א"ל התם בנין קבע אסרה תורה בנין עראי לא אסרה תורה וגזרו רבנן על בנין עראי משום בנין קבע והכא משום כבודו לא גזרו ביה רבנן	
מפתח	כל שחייבין עליו משום שבות משום רשות	מפתח
ביצה לו:ב	כל שחייבין עליו משום שבות משום רשות מצוה בשבת חייבין עליו ביו"ט ואלו הן משום שבות לא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה ולא שטין על פני המים ולא מטפחין ולא מספקין ולא מרקדין ואלו הן משום רשות לא דנין ולא מקדשין ולא חולצין ולא מיבמין ואלו הן משום מצוה לא מקדישין ולא מעריכין ולא מחרמין ולא מגביהין תרומה ומעשר כל אלו ביו"ט אמרו קל וחומר בשבת אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד	
מפתח	אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד	מפתח
ביצה לו:ב	כל שחייבין עליו משום שבות משום רשות מצוה בשבת חייבין עליו ביו"ט ואלו הן משום שבות לא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה ולא שטין על פני המים ולא מטפחין ולא מספקין ולא מרקדין ואלו הן משום רשות לא דנין ולא מקדשין ולא חולצין ולא מיבמין ואלו הן משום מצוה לא מקדישין ולא מעריכין ולא מחרמין ולא מגביהין תרומה ומעשר כל אלו ביו"ט אמרו קל וחומר בשבת אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד	
מפתח	כל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל	מפתח
ביצה לט:א	ורב אשי אמר משום דהוי ליה דבר שיש לו מתירין וכל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל	

כללים ומושגים

הלכה למשה מסיני	מפתח
עשר נטיעות ערבה וניסוך המים הלכה למשה מסיני	תענית ג:א
כל תענית שלא שקעה עליו חמה	מפתח
ואמר רב חסדא כל תענית שלא שקעה עליו חמה לאו שמה תענית	תענית יב:א
כל תענית שלא קיבל עליו מבעוד יום לאו שמה תענית	מפתח
אמר שמואל כל תענית שלא קיבל עליו מבעוד יום לאו שמה תענית	תענית יב:א
מפני כבוד השבת	מפתח
ונועלין את החנויות בשני מטין עם חשיכה ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת	תענית יב:ב
מפני כבוד השבת	מפתח
אנשי משמר ואנשי מעמד אסורין מלספר ומלכבס ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת	תענית טו:ב
דברי תורה אין צריכין חיזוק	מפתח
דתניא הימים האלה הכתובין במגילת תענית לפניהם ולאחריהם אסורין שבתות וימים טובים הן אסורין לפניהן ולאחריהן מותרין ומה הפרש בין זה לזה הללו דברי תורה ודברי תורה אין צריכין חיזוק הללו דברי סופרים ודברי סופרים צריכין חיזוק	תענית יז:ב
מפני כבוד השבת	מפתח
ובערב שבת לא היו מתעניין מפני כבוד השבת	תענית כז:ב
ת"ר כל מצות הנוהגות באבל נוהגות בט' באב	מפתח
ת"ר כל מצות הנוהגות באבל נוהגות בט' באב אסור באכילה ובשתיה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה ואסור לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים ולשנות במשנה בתלמוד ובמדרש ובהלכות ובאגדות אבל קורא הוא במקום שאינו רגיל לקרות ושונה במקום שאינו רגיל לשנות וקורא בקינות באיוב ובדברים הרעים שבירמיה ותינוקות של בית רבן בטלין משום שנאמר (תהלים יט, ט) פקודי ה' ישרים משמחי לב	תענית לא:א
אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו אלא א"כ גדול הימנו בחכמה ובמנין	מפתח
מגילה נקראת ב"א מנלן מנלן כדבעינן למימר לקמן חכמים הקילו על הכפרים להיות מקדימין ליום הכניסה כדי שיספקו מים ומזון לאחיהם שבכרכים אנן הכי קאמרין מכדי כולהו אנשי כנה"ג תקנינהו דאי ס"ד אנשי כנה"ג י"ד וט"ו תקון אתו רבנן ועקרי תקנתא דתקינן אנשי כנה"ג והתנן אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו א"כ גדול ממנו בחכמה ובמנין	מגילה ב:א
אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה	מפתח
איתימא רבי חייא בר אבא מנצפ"ך צופים אמרום ותסברא והכתיב (ויקרא כז, לד) אלה המצות שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה	מגילה ב:ב
שאף הן היו באותו הנס	מפתח
נשים חייבות במקרא מגילה שאף הן היו באותו הנס	מגילה ד:א
אין מעבירין על המצות	מפתח
אין מעבירין על המצות	מגילה ו:ב
כל חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן	מפתח
כל חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן שנאמר (דברים כה, ג) ונקלה אחיך לעיניך כיון שלקה הרי הוא כאחך דברי רבי חנניה בן גמליאל	מגילה ז:ב
אין בין יוה"כ לשבת אלא שזה זדונו	מפתח
אין בין יוה"כ לשבת אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בהיכרת	מגילה ז:ב

כללים ומושגים

מעלין בקדש ואין מורידין	מפתח
מעשה ברבי יוסף בן אולם מציפורי שאירע בו פסול בכהן גדול ומינהו תחתיו ובא מעשה לפני חכמים ואמרו ראשון חוזר לעבודתו שני אינו ראוי לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט כהן גדול משום איבה כהן הדיוט משום מעלין בקודש ולא מורידין	מגילה ט:ב
שעת הדחק שאני	מפתח
אמרו חכמים אסור לכתוב אות אחת שלא מן הכתב מדקאמר כל התורה כולה ראויה שתיכתב על פיק מכלל דמיושרין הן אצלו והא רבי מאיר כתב שעת הדחק שאני	מגילה יח:ב
הלכה למשה מסיני	מפתח
א"ר יוחנן שיוור התפר הלכה למשה מסיני	מגילה ט:ב
אין מביאין ראיה מן הקטן	מפתח
אין מביאין ראיה מן הקטן	מגילה כא:א
כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן	מפתח
כל המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן מאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא אמר רב נחמן בר יצחק אמר קרא (שמואל ב יח, כג) וירץ אחימעץ דרך הכר ויעבר את הכושי אביי אמר מהכא (בראשית לג, ג) והוא עבר לפניהם	מגילה כא:ב
מעלין בקדש ולא מורידין	מפתח
מעלין בקדש ולא מורידין	מגילה כא:ב
תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם	מפתח
א"ר יצחק קרו תלתא בר"ח וחד בחנוכה ורב דימי דמן חיפא אמר קרו תלתא בחנוכה וחד בר"ח אמר ר' מני כוותיה דרבי יצחק נפחא מסתברא תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם	מגילה כט:ב
במקום פסידא שרו רבנן	מפתח
בשלמא מועד משום טירחא הוא ובמקום פסידא שרו רבנן אלא שביעית בין למאן דאמר משום זורע ובין למאן דאמר משום חורש זריעה וחרישה בשביעית מי שרי	מועד קטן ב:ב
כל מקום שנאמר כלל בעשה ופרט בלא תעשה	מפתח
כל מקום שנאמר כלל בעשה ופרט בלא תעשה אין דנין אותו בכלל ופרט וכלל	מועד קטן ג:א
מכלל ופרט וכלל	מפתח
מכלל ופרט וכלל	מועד קטן ג:ב
אין ב"ד יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא אם כן גדול ממנו בחכמה ובמנין	מפתח
הא תנן אין ב"ד יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא אם כן גדול ממנו בחכמה ובמנין	מועד קטן ג:ב
הלכה למשה מסיני	מפתח
עשר נטיעות ערבה וניסוך המים הלכה למשה מסיני	מועד קטן ג:ב
אין מערבין שמחה בשמחה	מפתח
וכי שמחה היא לו מאי הוי אמר רב יהודה אמר רבי אשעיא ואמרי לה אמר ר' אלעזר אמר ר' חנינא לפי שאיין מערבין שמחה בשמחה	מועד קטן ח:ב

כללים ומושגים

מפתח	אין מערבין שמחה בשמחה	מועד קטן ט:א
	ודאין מערבין שמחה בשמחה מנלן דכתיב (מלכים א ת, סה) ויעש שלמה בעת ההיא את החג וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים [לפני ה' אלהינו] שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום ואם איתא דמערבין שמחה בשמחה איבעי ליה למינטר עד החג ומיעבד שבעה להכא ולהכא	
מפתח	דבר התלוש מן הקרקע אפילו מקצתו אבוד מותר והמחובר לקרקע אפי' כולו אבוד אסור	מועד קטן
	כלל אמר רבן שמעון בן גמליאל משום ר' יוסי דבר התלוש מן הקרקע אפילו מקצתו אבוד מותר והמחובר לקרקע אפי' כולו אבוד אסור	
מפתח	כל שנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בישולי נכרים	מועד קטן
	כל שנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בישולי נכרים	
מפתח	כל אלו שאמרו מותר לגלח במועד	מועד קטן
	כל אלו שאמרו מותר לגלח במועד מותר לגלח בימי אבולו הא אסור לגלח במועד אסור לגלח בימי אבולו	
מפתח	אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר	מועד קטן
	ת"ר אין נידוי פחות מל' יום ואין נזיפה פחות מז' ימים ואף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר (במדבר יב, יד) ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים	
מפתח	שמה יקדמנו אחר	מועד קטן
	אמר שמואל מותר לארס אשה בחולו של מועד שמה יקדמנו אחר	
מפתח	כל מקום שאתה מוצא יחיד מקיל ורבים מחמירין	מועד קטן כ:א
	א"ר יוחנן כל מקום שאתה מוצא יחיד מקיל ורבים מחמירין הלכה כרבים חוץ מזו שאע"פ שרבי עקיבא מקיל וחכמים מחמירין הלכה כרבי עקיבא	
מפתח	אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר	מועד קטן
	עד היכן קורע עד טיבורו ויש אומרים עד לבו אע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר (יואל ב, ג) וקרעו לבבכם ואל בגדיכם	
מפתח	מפני תיקון העולם	חגיגה ג:ב
	אמרו להם בית שמאי תקנתם את רבו ואת עצמו לא תקנתם לישא שפחה אינו יכול בת חורין אינו יכול ליבטיל והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה שנאמר (ישעיהו מה, יח) לא תהו בראה לשבת יצרה אלא מפני תיקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב לו שטר על חצי דמיו וחזרו בית הלל להורות כדברי בית שמאי	
מפתח	הלכה למשה מסיני	חגיגה ג:ב
	הלכתא למשה מסיני עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית	
מפתח	כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	חגיגה ד:א
	מצות עשה שהזמן גרמא הוא וכל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	
מפתח	כל מצוה שהאשה חייבת בה עבד חייב בה	חגיגה ד:א
	כל מצוה שהאשה חייבת בה עבד חייב בה כל מצוה שאין האשה חייבת בה אין העבד חייב בה	
מפתח	מעות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות	חגיגה ט:א
	מי שלא חג ביו"ט הראשון של חג חוגג את כל הרגל וי"ט האחרון של חג עבר הרגל ולא חג אינו חייב באחריותו על זה נאמר (קהלת א, טו) מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות	

כללים ומושגים

מפתח	שלוחו של אדם כמותו	חגיגה י:ב
	השליח שעשה שליחותו בעל הבית מעל לא עשה שליחותו שליח מעל וכי עשה שליחותו אמאי מעל וכי זה חוטא וזה מתחייב היינו כהררין התלוין בשערה אמר רבא ומאי קושיא דלמא שאני מעילה דילפא חטא חטא מתרומה מה התם שלוחו של אדם כמותו אף כאן שלוחו של אדם כמותו	
מפתח	תפשת מרובה לא תפשת	חגיגה יז:א
	תפשת מרובה לא תפשת	
מפתח	אתי עשה ודחי לא תעשה	יבמות ג:ב
	אמר קרא (ויקרא יח, כט) כי כל (איש) אשר יעשה מכל התועבות וגו' טעמא דכתב רחמנא עליה הא לאו הכי ה"א אחות אשה מייבמת מאי טעמא דאמרינן אתי עשה ודחי לא תעשה	
מפתח	דאתי עשה ודחי ל"ת	יבמות ו:א
	טעמא דכתב רחמנא את שבתותי תשמורו הא לאו הכי דחי לא לאו דמחמר ואפילו הכי לא דחי ואלא דקיימא לן דאתי עשה ודחי ל"ת	
מפתח	דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש	יבמות ז:ז
	לדבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש שאי אתה יכול להחזירו לכללו עד שיחזירנו לך הכתוב בפירוש דתניא דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש אי אתה רשאי להחזירו לכללו עד שיחזירנו לך הכתוב בפירוש	
מפתח	אין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת	יבמות ח:א
	רבא אמר ערוה לא צריכא קרא דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת	
מפתח	לישנא מעליא נקט	יבמות יא:ב
	וחכ"א אחת זו ואחת זו אסורה אלא מה אני מקיים אחרי הוטמאה לרבות סוטה שנסתרה ומאי נסתרה נבעלה ואמאי קרי ליה נסתרה לישנא מעליא נקט	
מפתח	אין איסור חל על איסור	יבמות יג:ב
	רבא אמר טעמייהו דבית שמאי דאין איסור חל על איסור תינח היכא דנשא מת ואחר כך נשא חי לא אתי איסור אחות אשה וחיייל אאיסור אשת אח אלא נשא חי ואחר כך נשא מת אחות אשה קדים כיון דלא אתי איסור אשת אח וחיייל אאיסור אחות אשה הויא לה צרת ערוה שלא במקום מצוה ושריא	
מפתח	אין משגיחין בבת קול	יבמות יד:א
	אין משגיחין בבת קול	
מפתח	כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת	יבמות יד:א
	תניא כלל אמר רבי עקיבא כל מלאכה שאפשר לעשותה מע"ש אין דוחה את השבת	
מפתח	כל דפריש מרובא פריש	יבמות טז:ב
	א"ר אסי עובד כוכבים שקידש בזמן הזה חוששין לקדושין שמא מעשרת השבטים הוא והא כל דפריש מרובא פריש בדוכתא דקביעי	
מפתח	אסור לבטל מצות יבמין	יבמות ז:ב
	דאסור לבטל מצות יבמין	

כללים ומושגים

מפתח	כל שהלידה קודמת לנשואין לא חולצת ולא מתייבמת נשואין קודם ללידה או חולצת או מתייבמת	יבמות ט:א
	כלל אר"ש כל שהלידה קודמת לנשואין לא חולצת ולא מתייבמת נשואין קודם ללידה או חולצת או מתייבמת	
מפתח	אין ספק מוציא מידי ודאי	יבמות ט:ב
	אילימא אנוולד לו אח ואח"כ עשה בה מאמר הא אמרת בנוולד ולבסוף ייבם לא פליג ר"ש אלא אעשה בה מאמר ואח"כ נולד לו אח חלץ לבעלת מאמר לא נפטרה צרה מ"ט משום דהואי צרה ודאי ובעלת מאמר ספק ואין ספק מוציא מידי ודאי	
מפתח	כל שהיא איסור ערוה לא חולצת	יבמות כ:א
	כלל אמרו ביבמה כל שהיא איסור ערוה לא חולצת ולא מתייבמת	
מפתח	איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת ולא מתייבמת	יבמות כ:א
	איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת ולא מתייבמת	
מפתח	אין עשה דוחה לא תעשה ועשה	יבמות כ:א
	ותני לא שנא מן הנשואין ולא שנא מן האירוסין בשלמא מן הנשואין עשה ולא תעשה ואין עשה דוחה לא תעשה ועשה אלא מן האירוסין לא תעשה גרידא הוא יבא עשה וידחה לא תעשה	
מפתח	כל העולה לייבום עולה לחליצה	יבמות כ:א
	כל העולה לייבום עולה לחליצה וכל שאין עולה לייבום אינו עולה לחליצה	
מפתח	חייבי לאוין תפסי בהו קדושין	יבמות כ:ב
	חייבי לאוין תפסי בהו קדושין חייבי כריתות לא תפסי בהו קדושין	
מפתח	כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה	יבמות כ:ב
	כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים שניהם מוטב ואם לאו יבא עשה וידחה את לא תעשה הכא נמי אפשר בחליצה דמקיים עשה ולא תעשה	
מפתח	אין עשה דוחה לא תעשה ועשה	יבמות כ:א
	באלמנה מן הנשואין כולי עלמא לא פליגי דלא פטרה דאין עשה דוחה לא תעשה ועשה כי פליגי באלמנה מן הארוסין מ"ד פוטרת אתי עשה ודחי את לא תעשה ומאן דאמר אינה פוטרת לא אתי עשה ודחי את לא תעשה כיון דאפשר בחליצה	
מפתח	גר שנתגייר כקטן שנולד דמי	יבמות כ:א
	וגר שנתגייר כקטן שנולד דמי	
מפתח	אין מקרא יוצא מידי פשוטו	יבמות כ:ד
	נאמר כאן יקום על שם אחיו ונאמר להלן (בראשית מח, ו) על שם אחיהם יקראו בנחלתם מה שם האמור להלן נחלה אף שם האמור כאן לנחלה ולא ימחה שמו פרט לסריס ששמו מחוי אמר רבא אע"ג דבכל התורה כולה אין מקרא יוצא מידי פשוטו הכא אתאי גזרה שוה אפיקתיה מפשטיה לגמרי ואי לאו גזרה שוה הוה אמינא שם שם ממש	
מפתח	אדם קרוב אצל עצמו	יבמות כ:ב
	אדם קרוב אצל עצמו	

כללים ומושגים

מפתח	אין אדם משים עצמו רשע	יבמות כה:ב
	ואין אדם משים עצמו רשע	
מפתח	אסור לבטל מצות יבמין	יבמות כו:א
	ומשום דקסבר אסור לבטל מצות יבמין דלמא אדמייבם חד מיית אידך וקמבטל מצות יבמין אי הכי תלתא נמי לא מיבעיא קאמרין לא מיבעיא תלתא דודאי בטלה מצות יבמין אבל ד' למיתה לא חיישינן קמ"ל	
מפתח	אסור לבטל מצות יבמין	יבמות כח:א
	הכא כלל ולימא ליה גזירה שמא ימות ואסור לבטל מצות יבמין	
מפתח	כל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה	יבמות לא:ל
	אמר רב יהודה אמר רב כל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה (דברים כה, ה) יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שיש לה בנים ואסורה מאי קמ"ל תנינא הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת	
מפתח	כל העולה ליבום עולה לחליצה	יבמות לו:א
	מר ליה רבא מה נפשך אי ביאת מעוברת שמה ביאה חליצת מעוברת ואי ביאת מעוברת לא שמה ביאה חליצת מעוברת נמי לא שמה חליצה דהא קי"ל דכל העולה ליבום עולה לחליצה וכל שאין עולה ליבום אינו עולה לחליצה	
מפתח	חליצת מעוברת לא שמה חליצה	יבמות לו:א
	וחליצת מעוברת לא שמה חליצה וביאת מעוברת לא שמה ביאה	
מפתח	ממון המוטל בספק חולקין	יבמות לז:ב
	הוי ממון המוטל בספק וממון המוטל בספק חולקין	
מפתח	אין ספק מוציא מידי ודאי	יבמות לח:ב
	אמר רבה אידי ואידי דנפלה כשהיא נשואה וזיקת נשואה עושה ספק נשואה רישא דאיהי קיימא הוה לה איהי ודאי ואינהו ספק ואין ספק מוציא מידי ודאי	
מפתח	קסברי ב"ש שטר העומד לגבות כגבוי דמי	יבמות לח:ב
	והא הכא יורשי האב ודאי וב"ח ספק וקאתי ספק ומוציא מידי ודאי קסברי ב"ש שטר העומד לגבות כגבוי דמי	
מפתח	בראשונה שהיו מתכוונין לשם מצוה מצות יבום קודמת למצות חליצה	יבמות לט:ב
	בראשונה שהיו מתכוונין לשם מצוה מצות יבום קודמת למצות חליצה ועכשיו שאין מתכוונין לשם מצוה אמרו מצות חליצה קודמת למצות יבום	
מפתח	יחיד ורבים הלכה כרבים	יבמות מ:א
	אין הלכה כר' יהודה א"ל אלא כמאן כרבנן פשיטא יחיד ורבים הלכה כרבים	
מפתח	כל העולה ליבום עולה לחליצה	יבמות מא:ב
	מקרא זה (דברים כה, ז) אם לא יחפוץ הא אם חפץ יבם כל העולה לייבום עולה לחליצה	
מפתח	הלכה כסתם משנה	יבמות מב:ב
	אמר רבי יוחנן הלכה כרבי יוסי והאמר ר' יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן כל הנשים לא ינשאו ולא יתארו עד שיהו להם שלשה חדשים אחת בתולות ואחת בעולות	
מפתח	כל העולה ליבום עולה לחליצה	יבמות מד:א
	אמר קרא (דברים כה, ז) אם לא יחפוץ הא חפץ יבם כל העולה ליבום עולה לחליצה כל שאין עולה לייבום אין עולה לחליצה	

כללים ומושגים

מפתח	אין ממזר מחייבי לאוין	מפתח
יבמות מד:ב	דאמר שמעון התימני אין ממזר מחייבי לאוין נהי דממזר לא הוי פגום מיהא הוי מק"ו מאלמנה ומה אלמנה לכ"ג שאין איסורה שוה בכל בנה פגום זו שאיסורה שוה בכל אינו דין שבנה פגום	
מפתח	אין ממזר מחייבי כריתות	מפתח
יבמות מד:ב	דאמר ר' יהושע אין ממזר מחייבי כריתות	
מפתח	אין ממזר אלא ממי שאיסורו איסור ערוה	מפתח
יבמות מה:א	רבי שמעון בן יהודה אומר אין ממזר אלא ממי שאיסורו איסור ערוה וענוש כרת	
מפתח	לעולם אין גר עד שימול ויטבול	מפתח
יבמות מו:א	לעולם אין גר עד שימול ויטבול וכיון דלא טביל עובד כוכבים הוא	
מפתח	כל הנאכל כמות שהוא חי	מפתח
יבמות מו:א	והאמר רב שמואל בר רב יצחק משמ' דרב כל הנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בשולי עובדי כוכבים	
מפתח	כל שאין עולה על שולחן מלכים	מפתח
יבמות מו:א	דאמר רב שמואל בר רב יצחק משמ' דרב כל שאין עולה על שולחן מלכים לאכול בו את הפת אין בו משום בשולי עובדי כוכבים	
מפתח	יחיד ורבים הלכה כרבים	מפתח
יבמות מו:ב	יחיד ורבים הלכה כרבים	
מפתח	יחיד ורבים הלכה כרבים	מפתח
יבמות מז:א	אמר ר' יוחנן הלכה בין בארץ בין בח"ל צריך להביא ראיה פשיטא יחיד ורבים הלכה כרבים	
מפתח	גר שנתגייר כקטן שנולד דמי	מפתח
יבמות מח:ב	גר שנתגייר כקטן שנולד דמי	
מפתח	איזהו ממזר	מפתח
יבמות מט:א	איזהו ממזר כל שאר בשר שהוא בלא יבא דברי ר"ע שמעון התימני אומר כל שחייבים עליו כרת בידי שמים והלכה כדבריו ורבי יהושע אומר כל שחייבין עליו מיתת בית דין	
מפתח	יש גט אחר גט	מפתח
יבמות נא:	רבן גמליאל אומר אין גט אחר גט ולא מאמר אחר מאמר ולא בעילה אחר בעילה ולא חליצה אחר חליצה וחכמים אומרים יש גט אחר גט ויש מאמר אחר מאמר	
מפתח	חכמים אומרים יש גט אחר גט ויש מאמר אחר מאמר	מפתח
יבמות נא:	רבן גמליאל אומר אין גט אחר גט ולא מאמר אחר מאמר ולא בעילה אחר בעילה ולא חליצה אחר חליצה וחכמים אומרים יש גט אחר גט ויש מאמר אחר מאמר	
מפתח	אר"ג אין גט אחר גט	מפתח
יבמות נא:	ת"ר כיצד אר"ג אין גט אחר גט שתי יבמות שנפלו לפני יבם אחד ונתן גט לזו וגט לזו ר"ג אומר חולץ לראשונה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות שניה וחכמים אומרים נתן גט לזו וגט לזו אסור בקרובות שתיהן וחליצה לאחת מהן	

כללים ומושגים

מפתח	אר"ג אין מאמר אחר מאמר	יבמות נג:א
	כן אתה אומר בשני יבמים ויבמה אחת כיצד אמר ר"ג אין מאמר אחר מאמר שתי יבמות שנפלו לפני יבם אחד ועשה מאמר בזו ומאמר בזו רבן גמליאל אומר נותן גט לראשונה וחולץ לה ואסור בקרובותיה ומותר בקרובות שניה וחכמים אומרים נותן גט לשתיהן ואסור בקרובות שתיהן וחליצה לאחת מהן	
מפתח	אין קדושין תופסין בחייבי לאוין	יבמות נג:א
	בשלמא לרבי יוחנן דאמר כולה ביתא בלאו קאי איצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין בחייבי לאוין	
מפתח	אין קדושין תופסין בחייבי כריתות	יבמות נג:א
	אלא לר"ל דאמר כולה ביתא בכרת קאי איצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין בחייבי כריתות	
מפתח	אין קדושין תופסין באשת איש	יבמות נג:א
	מר לך ר"ל וליטעמך סיפא דקתני בעל ועשה מאמר איצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין באשת איש	
מפתח	ולאו הבא מכלל עשה עשה	יבמות נד:ב
	ודלמא לאחר מיתת בעלה מצוה בחיי בעלה רשות אי נמי לאחר מיתת בעלה אין בחיי בעלה לא ולאו הבא מכלל עשה עשה	
מפתח	כל לאו הבא מכלל עשה	יבמות נה:א
	דלמא אין לה בנים אסורה לעלמא ושריא ליבם יש לה בנים שריא לעלמא ושריא ליבם אי נמי אין לה בנים מצוה יש לה בנים רשות אי נמי אין לה בנים אין יש לה בנים לא ולאו הבא מכלל עשה עשה כתב קרא אחרינא (ויקרא כ, כא) ערות אחיו גלה ואימא אשת אח מן האם כאשת אח מן האב מה אשת אח מן האב לאחר מיתת בעלה שריא אף אשת אח מן האם לאחר מיתת בעלה שריא	
מפתח	ולאו הבא מכלל עשה עשה	יבמות נו:ב
	מתיב רבי זירא (במדבר ה, יג) והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לך אחרת שאע"פ שנתפשה אסורה ואי זו אשת כהן ולאו הבא מכלל עשה עשה	
מפתח	אין עשה דוחה לא תעשה ועשה	יבמות סא:א
	קא פסיק ותני לא שנא מן האירוסין ולא שנא מן הנשואין בשלמא מן הנשואין עשה ולא תעשה הוא ואין עשה דוחה ל"ת ועשה אלא מן האירוסין יבא עשה וידחה את לא תעשה גזירה ביאה ראשונה אטו ביאה שניה	
מפתח	כל ביאה שאין בה פירצה אינה אלא בעילת זנות	יבמות סא:ב
	דכתיב (הושע ד, ז) אכלו ולא ישבעו הזנו ולא יפרוצו כל ביאה שאין בה פירצה אינה אלא בעילת זנות	
מפתח	גר שנתגייר כקטן שנולד דמי	יבמות סב:א
	איתמר היו לו בנים בהיותו עובד כוכבים ונתגייר ר' יוחנן אמר קיים פריה ורביה וריש לקיש אמר לא קיים פריה ורביה רבי יוחנן אמר קיים פריה ורביה דהא הוה ליה וריש לקיש אמר לא קיים פריה ורביה גר שנתגייר כקטן שנולד דמי	
מפתח	דא"כ מה כח ב"ד יפה	יבמות סז:ב
	אמר שמואל יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם ב"ד מעמידין להם אפוטרופוס ובורר להם חלק יפה הגדילו יכולין למחות ורב נחמן דידיה אומר הגדילו אין יכולין למחות דא"כ מה כח ב"ד יפה	
מפתח	כל שזרעו פסול פוסל כל שאין זרעו פסול אינו פוסל	יבמות סח:א
	רבי יוסי אומר כל שזרעו פסול פוסל כל שאין זרעו פסול אינו פוסל	
מפתח	כל שאתה נושא בתו אתה נושא אלמנתו	יבמות סח:א
	רשב"ג אומר כל שאתה נושא בתו אתה נושא אלמנתו וכל שאין אתה נושא בתו אי אתה נושא אלמנתו	

כללים ומושגים

מפתח	לאו הבא מכלל עשה עשה	יבמות סח:א
	אי מההיא הוה אמינא לאו הבא מכלל עשה עשה כתב רחמנא האי ללאו לאו ויקרא כב, י מוכל זר לא יאכל קדש נפקא	
מפתח	אין קדושין תופסין בחייבי לאוין	יבמות סט:א
	ולרבי עקיבא דאמר אין קדושין תופסין בחייבי לאוין	
מפתח	עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית	יבמות סט:א
	דאמר מר עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית	
מפתח	כל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל	יבמות פב:א
	הא רבה הוא דאמר כל בדאורייתא לא שניא איסור לאו ולא שניא איסור כרת קשיא רב אשי אמר סיפא משום דהוי ליה דבר שיש לו מתירין וכל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל	
מפתח	לא אתי עשה ודחי לא תעשה	יבמות פג:א
	מאי איריא דתני נשא ליתני קידש וכ"ת טעמא דנשא דהוה ליה עשה ולא תעשה אבל קידש אתי עשה ודוחה לא תעשה והא כולה פירקין עשה ולא תעשה הוא ולא אתי עשה ודחי לא תעשה	
מפתח	דברי תורה אין צריכין חיזוק	יבמות פב:ב
	ומפני מה אמרו שניות מדברי סופרים אין להן כתובה מפני שהוא כשר והיא כשרה וכל מקום שהוא כשר והיא כשרה קנסו אותה כתובה רבי אומר הללו דברי תורה ודברי תורה אין צריכין חיזוק והללו דברי סופרים ודברי סופרים צריכין חיזוק	
מפתח	שתיקה כהודאה דמיא	יבמות פג:ב
	היכי דמי אילימא דאתו תרי ולא קא מכחיש להו קרא למה לי אלא לאו חד וכי לא קא מכחיש ליה מהימן ש"מ עד אחד נאמן וממאי דמשום דמהימן דלמא משום דקא שתיק ושתיקה כהודאה דמיא	
מפתח	שתיקה כהודאה	יבמות פח:א
	מ"ט קא מחייבי רבנן אילימא משום דמהימן והא תרי בעלמא דאע"ג דקא מכחיש להו אינהו מהימני וקא פטרי רבנן אלא לאו משום דאישתיק ושתיקה כהודאה דמיא	
מפתח	איתחזק איסורא	יבמות פח:א
	אלא סברא היא מידי דהוה אחתיכה ספק של חלב ספק של שומן ואתא עד אחד ואמר ברי לי דשומן הוא דמהימן מי דמי התם לא איתחזק איסורא הכא איתחזק איסורא דאשת איש ואין דבר שבערוה פחות משנים	
מפתח	אין דבר שבערוה פחות משנים	יבמות פח:א
	אלא סברא היא מידי דהוה אחתיכה ספק של חלב ספק של שומן ואתא עד אחד ואמר ברי לי דשומן הוא דמהימן מי דמי התם לא איתחזק איסורא הכא איתחזק איסורא דאשת איש ואין דבר שבערוה פחות משנים	
מפתח	כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות	יבמות פח:ב
	כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הרי כאן שנים ואין דבריו של אחד במקום שנים	
מפתח	כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות	יבמות פח:ב
	ר' נחמיה אומר כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות ועשו שתי נשים באשה אחת כשני אנשים באיש אחד אבל שתי נשים באיש אחד כפלגא ופלגא דמי	
מפתח	הפקר ב"ד היה הפקר	יבמות פט:ב
	מנין שהפקר ב"ד היה הפקר שנא' (עזרא י, ח) כל אשר לא יבא לשלשת הימים בעצת השרים והזקנים יחרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה	

כללים ומושגים

מפתח	איזהו מת מצוה כל שאין לו קוברין	אי זהו מת מצוה כל שאין לו קוברין	יבמות צ:ב
מפתח	מאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש	ת"ש בטלו מבוטל דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו יכול לא לבטלו ולא להוסיף על תנאו א"כ מה כח ב"ד יפה	יבמות צ:ב
מפתח	מאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקידושין	מאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקידושין	יבמות צ:ב
מפתח	כל עריות שבתורה אין צריכות הימנו גט חוץ מאשת איש שניסת על פי ב"ד	כל עריות שבתורה אין צריכות הימנו גט חוץ מאשת איש שניסת על פי ב"ד	יבמות צ:א
מפתח		תא שמע כל עריות שאמרו פוטרות צרותיהן הלכו צרות ונישאו ונמצאו אלו אילונית תצא מזה ומזה	יבמות צ:א
מפתח	אין קדושין תופסין בחייבי לאוין	ת"ר זו דברי ר"ע שהיה אומר אין קדושין תופסין בחייבי לאוין אבל חכמים אומרים אין ממזר מיבמה	יבמות צ:א
מפתח	אדם מקנה דבר שלא בא לעולם	דהא שמעינן ליה לרבי עקיבא דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם	יבמות צ:ב
מפתח	כל עריות שבתורה אין צריכות הימנו גט	כל עריות שבתורה אין צריכות הימנו גט חוץ מאשת איש שנשאת על פי ב"ד ור"ע מוסיף אף אשת אח ואחות אשה	יבמות צ:ד
מפתח	אין מאמר אחר מאמר	כר"ג דאמר אין מאמר אחר מאמר	יבמות צ:ה
מפתח	יש גט אחר גט	לר"ג דאמר אין גט אחר גט ה"מ בגדול אחר גדול וקטן אחר קטן אבל גדול אחר קטן מהני לרבנן דאמרי יש גט אחר גט ה"מ בגדול אחר גדול או בקטן אחר קטן אבל גדול לא מהני	יבמות צ:א
מפתח	אין גט אחר גט	לר"ג דאמר אין גט אחר גט ה"מ בגדול אחר גדול וקטן אחר קטן אבל גדול אחר קטן מהני לרבנן דאמרי יש גט אחר גט ה"מ בגדול אחר גדול או בקטן אחר קטן אבל גדול לא מהני	יבמות צ:א
מפתח	יש מאמר אחר מאמר בשני יבמין ויבמה אחת ואין מאמר אחר מאמר בשתי יבמות ויבם אחד	בן עזאי אומר יש מאמר אחר מאמר בשני יבמין ויבמה אחת ואין מאמר אחר מאמר בשתי יבמות ויבם אחד	יבמות צ:ב
מפתח	גר שנתגייר כקטן שנולד דמי	ומ"ט גר שנתגייר כקטן שנולד דמי תנן הגיורת שנתגיירו בניה עמה לא חולצין ולא מייבמין	יבמות צ:ב
מפתח	כל תלמיד חכם שמורה הלכה ובא אם קודם מעשה אמרה שומעין לו ואם לאו אין שומעין לו	אמר רב הונא אמר רב כל תלמיד חכם שמורה הלכה ובא אם קודם מעשה אמרה שומעין לו ואם לאו אין שומעין לו	יבמות צ:ח
מפתח	כופין אותו עד שיאמר רוצה אני	חליצה מעושיית וגט מעושיית כשר וזימנין כשר וזימנין פסול הא דאמר רוצה אני הא דלא אמר רוצה אני דתניא (ויקרא כב, יח) יקריב אותו מלמד שכופין אותו יכול בעל כרחו ת"ל לרצונו הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני וכן אתה מוצא בגיטי נשים כופין אותו עד שיאמר רוצה אני	יבמות ק:א

כללים ומושגים

מפתח	אין בנות ישראל הפקר	מפתח
יבמות קז:א	אמרו להם ב"ה לבית שמאי ממאנת והיא קטנה אפילו ד' וה' פעמים אמרו להם ב"ש אין בנות ישראל הפקר אלא ממאנת וממתנת עד שתגדיל ותמאן ותנשא	
מפתח	אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות	מפתח
יבמות קז:א	לא פלוג רבנן ובית הלל מידע ידעי דנישואי קטנה דרבנן נינהו רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו טעמא דבית שמאי לפי שאיין אדם עושה בעילתו בעילת זנות	
מפתח	אין אדם טורח בסעודה ומפסידה	מפתח
יבמות קז:א	שאיין אדם טורח בסעודה ומפסידה	
מפתח	כל שיצתה הימנו בגט אסורה לחזור לו במיאון	מפתח
יבמות קח:ב	זה הכלל כל שיצתה הימנו בגט אסורה לחזור לו במיאון	
מפתח	כל הבוועל על דעת קדושין הראשונים הוא בוועל	מפתח
יבמות קי:א	כל הבוועל על דעת קדושין הראשונים הוא בוועל	
מפתח	יותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא	מפתח
יבמות קיג:א	יותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא	
מפתח	אינו דומה האיש המגרש לאשה המתגרשת	מפתח
יבמות קיג:ב	אינו דומה האיש המגרש לאשה המתגרשת שהאשה יוצאת לרצונה ושלא לרצונה והאיש אינו מוציא אלא לרצונו	
מפתח	מפני ששביתתו עליהן	מפתח
יבמות קיד:א	ת"ש עובד כוכבים שבא לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה מפני שאין שביתתו עליהם קטן הבא לכבות אומרים לו אל תכבה ששביתתו עליהם	
מפתח	אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה	מפתח
יבמות קטז:א	דאמר רב המנונא אשה שאמרה לבעלה גירשתני נאמנת חזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה באומרת גירשתני בפני פלוני ופלוני ושאלנא ואמרו לא היו דברים מעולם	
מפתח	כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות	מפתח
יבמות קיז:ב	כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות	
מפתח	זכין לאדם שלא בפניו	מפתח
יבמות קיח:ב	בעא מיניה רבא מרב נחמן המזכה גט לאשתו במקום יבם מהו כיון דסניא ליה זכות הוא לה זכין לאדם שלא בפניו או דלמא כיון דזימנין דרחמא ליה חוב הוא לה ואין חבין לאדם שלא בפניו	
מפתח	אין חבין לאדם אלא בפניו	מפתח
יבמות קיח:ב	בעא מיניה רבא מרב נחמן המזכה גט לאשתו במקום יבם מהו כיון דסניא ליה זכות הוא לה זכין לאדם שלא בפניו או דלמא כיון דזימנין דרחמא ליה חוב הוא לה ואין חבין לאדם שלא בפניו	
מפתח	טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו	מפתח
יבמות קיח:ב	תא שמע דאמר ריש לקיש טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו	

כללים ומושגים

הלך אחר רוב נשים ורוב נשים מתעברות ויולדות	מפתח
הלך אחר רוב נשים ורוב נשים מתעברות ויולדות	יבמות קט:א
אדם אינו מטמא עד שתצא נפשו אפילו מגוייד ואפי' גוסס	מפתח
אדם אינו מטמא עד שתצא נפשו אפילו מגוייד ואפי' גוסס	יבמות קכ:ב
מסיח לפי תומו	מפתח
היכי משכחת לה במסיח לפי תומו	יבמות קכא:ב
מסיח לפי תומו	מפתח
אמר רב כהנא פונדקית עובדת כוכבים היתה ומסיחה לפי תומה היתה זה מקלו וזה תרמילו וזה קבר שקברתיו בו	יבמות קכב:ב
אין גט לאחר מיתה	מפתח
קמ"ל דאין גט לאחר מיתה	כתובות ב:ב
כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקידושי מיניה	מפתח
כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקידושי מיניה	כתובות ג:א
דבר שאין מתכוין מותר	מפתח
הלכה כר"ש דאמר דבר שאין מתכוין מותר או הלכה כרבי יהודה דאמר דבר שאין מתכוין אסור	כתובות ה:ב
חזקה אין אדם טורח בסעודה ומפסידה	מפתח
אמר רבא חזקה אין אדם טורח בסעודה ומפסידה	כתובות יא:א
זכין לאדם שלא בפניו	מפתח
אמר רב הונא גר קטן מטבילין אותו על דעת בית דין מאי קמ"ל דזכות הוא לו זכין לאדם שלא בפניו תנינא זכין לאדם שלא בפניו	כתובות יא:א
ברי ושמא ברי עדיף	מפתח
אתמר מנה לי בידך והלה אומר איני יודע רב יהודה ורב הונא אמרי חייב ורב נחמן ורבי יוחנן אמרי פטור רב הונא ורב יהודה אמרי חייב ברי ושמא ברי עדיף רב נחמן ורבי יוחנן אמרי פטור אוקי ממונא בחזקת מריה	כתובות יג:ב
רוב עובדי כוכבים פרוצים בעריות הם	מפתח
אמרו לו רוב עובדי כוכבים פרוצים בעריות הם אמר להן אין אפטרופוס לעריות בד"א בעדות אשה בגופה אבל עדות אשה בבתה דברי הכל הולד שתוקי	כתובות יג:ב
אין אפטרופוס לעריות	מפתח
אמרו לו רוב עובדי כוכבים פרוצים בעריות הם אמר להן אין אפטרופוס לעריות בד"א בעדות אשה בגופה אבל עדות אשה בבתה דברי הכל הולד שתוקי	כתובות יג:ב
איזוהי אלמנת עיסה כל שאין בה לא משום ממזרות	מפתח
איזוהי אלמנת עיסה כל שאין בה לא משום ממזרות ולא משום נתינות ולא משום עבדי מלכים	כתובות יד:א
כל דפריש מרובא פריש	מפתח
כל דפריש מרובא פריש	כתובות טו:א
כל קבוע כמחצה על מחצה דמי	מפתח
כל קבוע כמחצה על מחצה דמי	כתובות טו:א

כללים ומושגים

מפתח	ובנמצא הלך אחר הרוב	מפתח
כתובות ט:א	ובנמצא הלך אחר הרוב	
מפתח	ספק נפשות להקל	מפתח
כתובות ט:א	ספק נפשות להקל	
מפתח	אין הולכין בפיקוח נפש אחר הרוב	מפתח
כתובות ט:ב	אין הולכין בפיקוח נפש אחר הרוב	
מפתח	הפה שאסר הוא הפה שהתיר	מפתח
כתובות ט:א	ומודה רבי יהושע באומר לחבירו שדה זו של אביך היתה ולקחתיה הימנו שהוא נאמן שהפה שאסר הוא הפה שהתיר ואם יש עדים שהיא של אביו והוא אומר לקחתיה הימנו אינו נאמן	
מפתח	רוב נשים בתולות נישאות	מפתח
כתובות ט:א	רוב נשים בתולות נישאות	
מפתח	חזקה אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו	מפתח
כתובות יח:א	דאמר רבה מפני מה אמרה תורה מודה מקצת הטענה ישבע חזקה אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו	
מפתח	עדים החתומים על השטר נעשה כמי	מפתח
כתובות יח:ב	והא אמר ריש לקיש עדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן בב"ד	
מפתח	הפה שאסר הוא הפה שהתיר	מפתח
כתובות יח:ב	אין אדם משים עצמו רשע	
מפתח	הפה שאסר הוא הפה שהתיר	מפתח
כתובות יח:ב	שהפה שאסר הוא הפה שהתיר	
מפתח	חזקה אין העדים חותמין על השטר אא"כ נעשה בגדול	מפתח
כתובות יט:א	חזקה אין העדים חותמין על השטר אא"כ נעשה בגדול	
מפתח	אין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש	מפתח
כתובות יט:א	אין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש אלא עבודת כוכבים וגלוי עריות ושפיכות דמים בלבד	
מפתח	יחיד ורבים הלכה כרבים	מפתח
כתובות כא:א	א"ר יהודה אמר שמואל הלכה כדברי חכמים פשיטא יחיד ורבים הלכה כרבים	
מפתח	עד נעשה דיין	מפתח
כתובות כא:ב	להא שמעתא דעד נעשה דיין איתביה רב ספרא לרבי אבא ראוהו שלשה והן בית דין יעמדו שנים ויושיבו מחבריהם אצל היחיד ויעידו בפניהם ויאמרו מקודש מקודש החדש מקודש שאין היחיד נאמן על ידי עצמו ואי סלקא דעתך דעד נעשה דיין למה לי כולי האי ליתבו בדוכתייהו וליקדשי	
מפתח	הפה שאסר הוא הפה שהתיר	מפתח
כתובות כא:ב	האשה שאמרה אשת אישי הייתי וגרושה אני נאמנת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר ואם יש עדים שהיתה אשת אישי והיא אומרת גרושה אני אינה נאמנת	

כללים ומושגים

הפה שאסר הוא הפה שהתיר	מפתח
אמרה נשבית וטהורה אני נאמנת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר ואם יש עדים שנשבית והיא אומרת טהורה אני אינה נאמנת ואם משנשאת באו עדים הרי זו לא תצא	כתובות כב:א
חזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה	מפתח
רב המנונא האשה שאמרה לבעלה גרשתני נאמנת חזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה הני מילי היכא דליכא עדים דקא מסייעי לה אבל היכא דאיכא עדים דקא מסייעי לה מעיזה ומעיזה	כתובות כב:ב
דררא דממונא	מפתח
כל הני למה לי צריכי דאי תנא מודה רבי יהושע משום דאיכא דררא דממונא אבל עדים דליכא דררא דממונא אימא לא	כתובות כב:ב
מסיח לפי תומו	מפתח
מעשה באדם אחד שהיה מסיח לפי תומו ואמר זכורני כשאני תינוק ומורכב על כתיפו של אבא והוציאוני מבית הספר והפשיטוני את כותנתי והטבילוני לאכול בתרומה לערב ור' חייא מסיים בה וחבירי בדילין ממני והיו קורין אותי יוחנן אוכל חלות והעלהו רבי לכהונה על פיו	כתובות כו:א
אין ערער פחות משנים	מפתח
רשב"ג היינו רבי אליעזר וכי תימא ערער חד איכא בנייהו דרבי אליעזר סבר ערער חד ורשב"ג סבר ערער תרי האמר רבי יוחנן דברי הכל אין ערער פחות משנים	כתובות כו:א
חיישינן לזילותא דבי דינא	מפתח
דבי דינא ורשב"ג סבר אנן אחתינן ליה ואנן מסקינן ליה ולזילותא דבי דינא לא חיישינן	כתובות כו:ב
המוציא מחבירו עליו הראיה	מפתח
דכתיב (בראשית מב, ח) ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו מלמד שיצא בלא חתימת זקן ובא בחתימת זקן א"ל זיל אייתי סהדי דאחוה את א"ל אית לי סהדי ומסתפינו מיניה דגברא אלמא הוא א"ל לדידיה זיל אייתינהו את דלאו אחוך הוא א"ל דינא הכי המוציא מחבירו עליו הראיה	כתובות כז:ב
מסיח לפי תומו	מפתח
מעשה בא לפני רבי באדם אחד שהיה מסיח לפי תומו ואמר אני ואמי נשבינו לבין העובדי כוכבים יצאתי לשאוב מים דעתי על אמי ללקט עצים דעתי על אמי והשיאה ר לכהונה על פיו	כתובות כז:ב
אין אדם מעיד על עצמו	מפתח
אין אדם מעיד על עצמו	כתובות כז:ב
רוב נשים בתולות נישאות	מפתח
זכור הייתי בפלונית שיצאה בהינומא וראשה פרוע:מאי טעמא כיון רוב נשים בתולות נישאות גלוי מלתא בעלמא הוא	כתובות כח:א
אין קדושין תופסין בחייבי לאוין	מפתח
ולרבי עקיבא דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין מאי בנייהו איכא בנייהו אלמנה לכהן גדול	כתובות כט:ב
כל שאין לו ביאה בישראל הולד ממזר	מפתח
כל שאין לו ביאה בישראל הולד ממזר	כתובות ל:א
מיום שחרב בית המקדש אף על פי שבטלו סנהדרין	מפתח
מיום שחרב בית המקדש אף על פי שבטלו סנהדרין ארבע מיתות לא בטלו	כתובות ל:א

כללים ומושגים

ידו של אדם חשובה לו כארבעה על ארבעה	מפתח
ידו של אדם חשובה לו כארבעה על ארבעה	כתובות לא:ב
כל המתחייב בנפשו אין משלם ממון	מפתח
וכל המתחייב בנפשו אין משלם ממון שנאמר (שמות כא, כב) ואם לא יהיה אסון ענוש יענוש	כתובות לו:ב
כל שתחלתה באונס וסוף ברצו	מפתח
דאמר רבא כל שתחלתה באונס וסוף ברצון אפי' היא אומרת הניחו לו שאלמלא (לא) נזקק לה היא שוכרתו מותרת מ"ט יצר אלבשה	כתובות נא:ב
מפני תיקון העולם	מפתח
אין פודין את השבויין יותר על כדי דמיהם מפני תיקון העולם הא בכדי דמיהן פודין	כתובות נב:ב
כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל	מפתח
כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל הא בדרבנן תנאו קיים קסבר ר' מאיר כתובה דאורייתא	כתובות נו:ב
אין אדם מוציא דבריו לבטלה	מפתח
אין אדם מוציא דבריו לבטלה נעשה כאומר לה יקדשו ידיך לעושיהם	כתובות נח:ב
אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם	מפתח
וסבר רבי מאיר אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם	כתובות נח:ב
אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם	מפתח
מתוך שאדם אוסר פירות חבירו עליו אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם	כתובות נט:א
הבטלה מביאה לידי זימה	מפתח
רבי אליעזר אומר אפי' הכניסה לו מאה שפחות כופה לעשות בצמר שהבטלה מביאה לידי זימה	כתובות נט:ב
הבטלה מביאה לידי שיעמום	מפתח
רשב"ג אומר אף המדיר את אשתו מלעשות מלאכה יוציא ויתן כתובה שהבטלה מביאה לידי שיעמום	כתובות נט:ב
במקום צערא לא גזרו רבנ	מפתח
תניא רבי מרינוס אומר גונח יונק חלב בשבת מאי טעמא יונק מפרק כלאחר יד ובמקום צערא לא גזרו רבנן	כתובות ס:א
במקום פסידא לא גזרו בה רבנן	מפתח
תניא נחום איש גליא אומר צינור שעלו בו קשקשין ממעכן ברגלו בצנעא בשבת ואינו חושש מאי טעמא מתקן כלאחר יד הוא ובמקום פסידא לא גזרו בה רבנן	כתובות ס:א
דברה תורה כלשון בני אדם	מפתח
דברה תורה כלשון בני אדם	כתובות סז:ב
פרנסה אינה כתנאי כתובה	מפתח
פרנסה אינה כתנאי כתובה לכדתניא האומר אל יזונו בנותיו מנכסיו אין שומעין לו אל יתפרנסו בנותיו מנכסיו שומעין לו שהפרנסה אינה כתנאי כתובה	כתובות סב:ב
אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות	מפתח
שאיין אדם עושה בעילתו בעילת זנות	כתובות עג:א

כללים ומושגים

מפתח	אדם רוצה שתתבזה אשתו בבית דין	כתובות עד:ב
	ר"מ דאמר אדם רוצה שתתבזה אשתו בבית דין	
מפתח	אין אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד	כתובות עד:ב
	ר"א דאמר אין אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד	
מפתח	טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו	כתובות עה:א
	טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו	
מפתח	אין אדם שותה בכוס אא"כ בודקו	כתובות עה:ב
	חזקה אין אדם שותה בכוס אא"כ בודקו	
מפתח	חזקה אין אדם מיפייס במומין	כתובות עה:ב
	חזקה אין אדם מיפייס במומין	
מפתח	המוציא מחבירו עליו הראיה	כתובות עו:ב
	המוציא מחבירו עליו הראיה	
מפתח	כל שנולד ספק ברשותו עליו הראיה	כתובות עו:ב
	אמר שמואל כל שנולד ספק ברשותו עליו הראיה	
מפתח	כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל	כתובות פג:א
	רשב"ג אומר אם מתה יירשנה מפני שמתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל	
מפתח		כתובות פג:ב
	אמר אביי מיתה שכיחא מכירה לא שכיחא וכי מסליק איניש נפשיה ממילתא דלא שכיחא ממילתא דשכיחא לא מסליק איניש נפשיה	
מפתח	כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל	כתובות פד:א
	הלכה כרבן שמעון בן גמליאל דאמר המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל	
מפתח	וכל המודה במקצת הטענה ישבע	כתובות פז:ב
	וכל המודה במקצת הטענה ישבע	
מפתח	כל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין	כתובות פז:ב
	דכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין	
מפתח	אין נשבעין על כפירת שעבוד קרקעות	כתובות פז:ב
	אין נשבעין על כפירת שעבוד קרקעות	
מפתח	נועל דלת בפני לוויין	כתובות פח:א
	מעשה בא לפני רבי יצחק באנטוכיא ואמר לא שנו אלא לכתובת אשה משום חינא אבל בעל חוב לא ורבא אמר רב נחמן אפי' בעל חוב שלא יהא כל אחד ואחד נוטל מעותיו של חברו והולך ויושב במדינת הים ואתה נועל דלת בפני לוויין	
מפתח	בעל חוב מאוחר שקדם וגבה מה שגבה לא גבה לעולם	כתובות צ:א
	אם קדמה שניה ותפסה אין מוציאין מידה מכלל דאי קדמה שניה ותפסה מפקינן מינה שמע מינה בעל חוב מאוחר שקדם וגבה מה שגבה לא גבה לעולם אימא לך מה שגבה גבה איידי דתנא שניה ויורשיה קודמין ליורשי הראשונה	

כללים ומושגים

מפתח	עדי חתימה כרתי	כתובות צד:א
	רב דאמר כ"מ דאמר עדי חתימה כרתי	
מפתח	עדי מסירה כרתי	כתובות צד:ב
	ושמואל דאמר כרבי אלעזר דאמר עדי מסירה כרתי	
מפתח	אין נפרעין מנכסים משועבדים	כתובות צה:א
	אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש נכסים בני חורין	
מפתח	לפנים משורת הדין	כתובות א:זא
	לפנים משורת הדין	
מפתח	אין אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד	כתובות ב:זב
	לפי שאין אדם רוצה שתתבזה אשתו בבית דין	
מפתח	כל מקום שאמרו מגורשת ואינה מגורשת בעל חייב במזונותיה	כתובות ב:זב
	דאמר ר' זירא כל מקום שאמרו מגורשת ואינה מגורשת בעל חייב במזונותיה	
מפתח	אין אונאה לקרקעות	כתובות ב:צט
	אין אונאה לקרקעות	
מפתח	אם כן מה כח בית דין יפה	כתובות ב:טב
	שום הדיינין שפחתו שתות או הוסיפו שתות מוכן בטל רשב"ג אומר מוכן קיים אם כן מה כח בית דין יפה אבל אם עשו אגרת בקורת ביניהן אפילו מכרו שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה מוכן קיים	
מפתח	אין נפרעין מנכסי יתומים אלא מזיבורית	כתובות ק:א
	אין נפרעין מנכסי יתומים אלא מזיבורית	
מפתח	דברה תורה כלשון בני אדם	נדרים ג:א
	היקי שא למה לי אי כתב נדר לנדור כדכתב נזיר להזיר כדקאמרת לא צריך היקישא השתא דכתיב לנדור נדר דברה תורה כלשון בני אדם	
מפתח	אין נזירות חל על נזירות	נדרים ג:ב
	אין נזירות חל על נזירות	
מפתח	ידים שאין מוכיחות אביי אמר הוויין ידים	נדרים ה:ב
	ידים שאין מוכיחות אביי אמר הוויין ידים ורבה אמר לא הוויין ידים	
מפתח	אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין	נדרים ז:ב
	אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין	
מפתח	מכלל לאו אתה שומע הן	נדרים יד:א
	מכלל לאו אתה שומע הן	
מפתח	דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור	נדרים ט:א
	דברים המותרין ואחרים נהגו בהן איסור אי אתה רשאי להתירן בפניהם שנאמר לא יחל דברו	

כללים ומושגים

מפתח	אין מאכילין לו לאדם דבר האסור לו	נדרימ טז:ב
	דאמר רב כהנא תשמישי עליך כופין אותה ומשמשותו דשעבודי משעבדת ליה הנאת תשמישך עלי אסור שאינ מאכילין לו לאדם דבר האסור לו	
מפתח	אין נשבעין לעבור על המצות	נדרימ טז:ב
	אביי הא דאמר הנאת סוכה עלי הא דאמר שבועה שלא אהנה מן הסוכה אמר רבא וכי מצות ליהנות ניתנו אלא אמר רבא הא דאמר ישיבת סוכה עלי והא דאמר שבועה שלא אשב בסוכה ושאינ נשבעין לעבור על המצות	
מפתח	ספק נזירות להקל	נדרימ יח:ב
	ספק נזירות להקל	
מפתח	נדר שהותר מקצתו הותר כלו	נדרימ כה:ב
	תנן התם פותחין בשבתות ובי"ט בראשונה היו אומרים אותן הימים מותרים ושאר כל הימים אסורים עד שבא רבי עקיבא ולימד נדר שהותר מקצתו הותר כלו	
מפתח	דינא דמלכותא דינא	נדרימ כה:א
	דינא דמלכותא דינא	
מפתח	דברים שבלב אינם דברים	נדרימ כה:א
	באומר היום אי דאמר היום לא מקבל מיניה מוכס באומר בלבו היום ומוציא בשפתיו סתם ואע"ג דסבירא לן דברים שבלב אינן דברים לגבי אונסין שאני	
מפתח	אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט	נדרימ טז:ב
	דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט	
מפתח	מידה כנגד מידה	נדרימ לב:א
	כל המנחש לו נחש שנאמר כי לא נחש ביעקב (במדבר כג כג) והא בלמ"ד אל"ף כתיב אלא משום מידה כנגד מידה	
מפתח	הכל צריכין דעת חוץ ממחוסרי כפרה	נדרימ לה:ב
	הכל צריכין דעת חוץ ממחוסרי כפרה	
מפתח	הלכה למשה מסיני	נדרימ לז:ב
	להים זה מקרא מפורש זה תרגום ושום שכל אלו הפסוקים ויבינו במקרא זה פיסוק טעמים ואמרי לה אלו המסורות אמר רבי יצחק מקרא סופרים ועיטור סופרים וקריין ולא כתיבן וכתבן ולא קריין הלכה למשה מסיני	
מפתח	אדם אוסר דבר שברשותו	נדרימ מב:א
	בהא קמיפלגי דרב ושמואל סברי אדם אוסר דבר שברשותו אפילו לכשיצא מרשותו ורבי יוחנן ור"ל סברי אין אדם אוסר דבר שברשותו לכשיצא מרשותו	
מפתח	כל קני על מנת להקנות לא קני	נדרימ מח:ב
	אי הואי בר ברי צורבא מרבנן לקנייה מאי אמרי פומבדיתאי קני על מנת להקנות הוא וכל קני על מנת להקנות לא קני ורב נחמן אמר קני דהא סודרא קני על מנת להקנות הוא	
מפתח	אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר	נדרימ מט:א
	הנודר מן המבושל מותר בצלי ובשלוק אמר קונם תבשיל שאיני טועם אסור במעשה קדרה רך ומותר בעבה ומותר בביצה טורמוטא ובדלעת הרמוצה הנודר ממעשה קדרה אין אסור אלא ממעשה רתחתה אמר קונם היורד לקדרה שאיני טועם אסור בכל המתבשילין בקדרה: גמ' תניא ר' יאשיה אוסר ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנא' (דברי הימים ב לה יג) ויבשלו (את) הפסח באש כמשפט	

כללים ומושגים

מפתח	כל שדרכו לאכול ודרך היוצא ממנו לאכול	נדרים גא:א
	כל שדרכו לאכול ודרך היוצא ממנו לאכול כגון תמרים ודבש תמרים נדר בו אסור ביוצא ממנו נודר מיוצא ממנו אסור בו	
מפתח	כל שאין דרכו לאכול ודרך היוצא ממנו לאכול	נדרים גא:א
	כל שאין דרכו לאכול ודרך היוצא ממנו לאכול נודר בו אין אסור אלא ביוצא ממנו שלא נתכוון זה אלא ליוצא ממנו	
מפתח	ספק איסורא לחומרא	נדרים גא:א
	מהו דתימא איזיל בתר רובא קא משמע לן ספק איסורא לחומרא הנודר מן הירק בשאר שני שבוע אסור בירקות הגינה ומותר בירקות השדה ובשביעית אסור בירקות השדה ומותר בירקות הגינה	
מפתח	כל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל	נדרים נא:א
	כל דבר שיש לו מתירין כגון טבל ומעשר שני והקדש וחדש לא נתנו בהן חכמים שיעור וכל דבר שאין לו מתירין כגון תרומה ותרומת מעשר וחלה וערלה וכלאי הכרם נתנו בהם חכמים שיעור	
מפתח	לא מעייל איניש נפשיה	נדרים סא:א
	דרבי מאיר סבר לא מעייל איניש נפשיה	
מפתח	מעייל איניש נפשיה לספיקא	נדרים סא:ב
	ורבי יוסי סבר מעייל איניש נפשיה לספיקא	
מפתח	כל שזמנו קבוע ואמר עד שיגיע אסור עד שיגיע	נדרים סא:ב
	עד הקציר עד הבציר עד המסיק אינו אסור אלא עד שיגיע זה הכלל כל שזמנו קבוע ואמר עד שיגיע אסור עד שיגיע אמר עד שיהא אסור עד שיצא וכל שאין זמנו קבוע בין אמר עד שיהא בין אמר עד שיגיע אינו אסור אלא עד שיגיע עד הקיץ עד שיהא הקיץ עד שיתחילו העם להכניס בכלכלות עד שיעבור הקיץ עד שיקפילו המקצועות	
מפתח	מעשה באחד שנדר מבת אחותו והכניסוה	נדרים סא:א
	מעשה באחד שנדר מבת אחותו והכניסוה לבית ר' ישמעאל ויפווה וכו תנא שן תותבת היתה לה ועשה לה רבי ישמעאל שן של זהב משלו כי שכיב רבי ישמעאל פתח עליה ההוא ספדנא הכי בנות ישראל על ר' ישמעאל בכינה המלבישכן וכו	
מפתח	כל שלא יצאה לרשות עצמה שעה אחת אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה	נדרים עא:א
	זה הכלל כל שלא יצאה לרשות עצמה שעה אחת אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה	
מפתח	שלוחו של אדם כמותו	נדרים עב:ב
	תא שמע האומר לאפוטרופוס כל נדרים שנודרת אשתי מכאן ועד שאבא ממקום פלוני הפר והפר לה יכול יהו מופרין תלמוד לומר (במדבר ל, יד) אישה יקימנו ואישה יפרנו דברי רבי יאשיה אמר לו רבי יונתן מצינו בכל התורה כולה שלוחו של אדם כמותו ואפילו רבי יאשיה לא קאמר אלא משום דגזירת הכתוב הוא אישה יקימנו ואישה יפרנו אבל דכולי עלמא שלוחו של אדם כמותו	
מפתח	כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת	נדרים עג:ב
	כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת	
מפתח	דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור	נדרים פא:ב
	דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור אי אתה רשאי לנהוג בהם היתר כדי לבטלן משום שנאמר לא יחל דברו	
מפתח	טובת הנאה ממון	נדרים פא:א
	דרבי סבר טובת הנאה ממון ורבי יוסי בר רבי יהודה סבר טובת הנאה אינה ממון	

כללים ומושגים

מפתח	אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם
נדרים פא:א	דקסבר שמואל אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם
מפתח	אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם
נדרים פא:ב	ואמר שמואל הלכה כר' יוחנן הסנדלר אלמא אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם
מפתח	תוך כדי דבור כדבור דמי
נדרים פא:א	תוך כדי דבור כדבור דמי
מפתח	אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה
נדרים צא:א	חזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה
מפתח	אין איסור חל על איסור
נזיר ד:א	ולאפוקי מדר' יהודה דתניא ר' יהודה אומר אכל דבילה קעילית ושתה דבש וחלב ונכנס למקדש חייב איבעית אימא ר"ש לית ליה איסור חל על איסור דתניא ר"ש אומר האוכל נבילה ביום הכפורים פטור ולרבנן נמי הכתיב (במדבר ו, ד) מכל אשר יעשה מגפן היין אמרי לך רבנן התם לימד על איסורי נזיר שמצטרפים זה עם זה ור"ש לית ליה צירוף דתניא ר"ש אומר כל שהו למכות לא אמרו כזית אלא לענין קרבן
מפתח	לא אמרינן מקצת היום ככולו
נזיר ו:ב	רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא שלשים יום ואי סלקא דעתך סבר רבי אליעזר מקצת היום ככולו נסתור שבעה ואי לא סבר מקצת היום ככולו ליסתור כולהו לעולם לא אמרינן מקצת היום ככולו אי הכי ליסתור כולהו
מפתח	אדם מכניס את עצמו לדבר שספיקו חמור מודאי
נזיר ח:א	ור"ש היא דאמר אדם מכניס את עצמו לדבר שספיקו חמור מודאי דתניא הריני נזיר ע"מ שיהא בכרי זה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ר"ש אוסר שספק נזירות להחמיר ר' יהודה מתיר שספק נזירות להקל
מפתח	ספק נזירות להקל
נזיר ח:א	ור"ש היא דאמר אדם מכניס את עצמו לדבר שספיקו חמור מודאי דתניא הריני נזיר ע"מ שיהא בכרי זה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ר"ש אוסר שספק נזירות להחמיר ר' יהודה מתיר שספק נזירות להקל
מפתח	אין אדם מוציא דבריו לבטלה
נזיר ט:א	הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה ב"ש אומרים נזיר ואמאי (במדבר ו, ד) מכל אשר יעשה מגפן היין אמר רחמנא ב"ש סברי לה כר"מ דאמר אין אדם מוציא דבריו לבטלה
מפתח	אין שאלה בהקדש
נזיר ט:א	וב"ש לטעמייהו דאמרי אין שאלה בהקדש וכיון דאין שאלה בהקדש אין שאלה בנזירות
מפתח	אין שאלה בנזירות
נזיר ט:א	וב"ש לטעמייהו דאמרי אין שאלה בהקדש וכיון דאין שאלה בהקדש אין שאלה בנזירות
מפתח	אין אדם מוציא דבריו לבטלה
נזיר ט:א	ב"ש סברי לה כר"מ דאמר אין אדם מוציא דבריו לבטלה וב"ה סברי לה כרבי יוסי דאמר בגמר דבריו אדם נתפס
מפתח	כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל
נזיר יא:א	כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל
מפתח	חזקה שליח עושה שליחותו
נזיר יב:א	צא וקדש לי אשה סתם אסור בכל הנשים שבעולם חזקה שליח עושה שליחותו
מפתח	שלוחו של אדם כמותו
נזיר יב:ב	ת"ש האומר לאפוטרופוס שלו כל נדרים שתדור אשתי מכאן עד שאבוא ממקום פלוני הפר לה והפר לה יכול יהו מופרין ת"ל (במדבר ל, יד) אישה יקימנו ואישה יפירנו דברי ר' יאשיהו ור' יונתן אומר מצינו בכל מקום ששלוחו של אדם כמותו טעמא דאמר רחמנא אישה יקימנו ואישה יפירנו הא לאו הכי אפוטרופוס מיפר ואילו גבי דידיה תניא האומר לאשתו כל נדרים שתדורי מכאן ועד שאבא ממקום פלוני יהו קיימין לא אמר כלום הרי הן מופרין

כללים ומושגים

מפתח	מקצת היום ככולו	
נזיר טו:ב	מקצת היום ככולו	
מפתח	תוך כדי דיבור	
נזיר כ:ב	יטיב ר"ל קמיה דר' יהודה נשיאה ויטיב וקאמר והוא שהתפיסו כולן בתוך כדי דיבור וכמה תוך כדי דיבור כדי שאלת שלום וכמה כדי שאלת שלום כדי שאומר שלום תלמיד לרב	
מפתח	דבר שהנשמה תלויה בו ה"ז נזיר	
נזיר כא:ב	ידי נזירה ורגלי נזירה לא אמר כלום ראשי נזירה כבדי נזירה ה"ז נזיר זה הכלל דבר שהנשמה תלויה בו ה"ז נזיר	
מפתח	מה שקנתה אשה קנה בעלה	
נזיר כד:ב	מה שקנתה אשה קנה בעלה	
מפתח	ופרט פרט וכלל ופרט אי אתה דן אלא כעין הפרט	
נזיר לד:ב	רבי אלעזר אומר אפילו עלין ולולבין במשמע במאי קמפלגי ר"א דריש ריבויי ומיעוטי רבנן דרשי כללי ופרטי רבי אלעזר דריש ריבויי ומיעוטי (במדבר ו, ג) מיין ושכר יזיר מיעט מכל אשר יעשה מגפן היין ריבה מיעט וריבה ריבה הכל מאי ריבה ריבה כל מילי מאי מיעט מיעט שבישתא ורבנן דרשי כללי ופרטי מיין ושכר יזיר פרט מכל אשר יעשה מגפן היין כלל מחרצנים ועד זג חזר ופרט פרט וכלל ופרט אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש פרי ופסולת פרי אף כל פרי ופסולת פרי אי מה הפרט מפורש פרי גמור אף כל פרי גמור	
מפתח	כל איסורין שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור	
נזיר לה:ב	א"ר אבהו אמר רבי יוחנן כל איסורין שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור חוץ מאיסורי נזיר שהרי אמרה תורה (במדבר ו, ג) משרת	
מפתח	כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט	
נזיר לה:ב	דתניא (דברים יד, כו) ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך כלל בבקר ובצאן וביין ובשכר פרט ובכל אשר תשאלך נפשך חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש פרי מפרי וגידולי קרקע אף כל פרי מפרי וגידולי קרקע	
מפתח	נותן טעם לפגם מותר	
נזיר לה:ב	בכל התורה כולה נותן טעם לפגם מותר וגבי גיעולי עובדי כוכבים אסור	
מפתח	כל ב' כתובין הבאין כאחד אין מלמדין	
נזיר לז:ב	וכל ב' כתובין הבאין כאחד אין מלמדין נזיר הא דאמרן חטאת מאי היא דתניא (ויקרא ו, כ) כל אשר יגע בבשרה יקדש יכול אפי' שלא בלע ת"ל בבשרה עד שיבלע בבשרה יקדש להיות כמוה שאם פסולה היא יפסל ואם כשרה תאכל כחמור שבה ורבנן צריכי דאי כתב רחמנא גבי חטאת ה"א נזיר לא אתי מינה משום דנזיר מקדשים לא ילפינן ואי כתב רחמנא גבי נזיר הוה אמינא מנזיר לא ילפינן משום דחמיר איסוריה דאפי' חרצן אסיר ליה הלכך לא אתיא מיניה	
מפתח	כל רביעיות שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור	
נזיר לח:א	א"ר אלעזר כל רביעיות שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור חוץ מרביעית שבנזיר שהרי אמרה תורה משרת מאי איכא בין ר' יוחנן לר' אלעזר איכא בינייהו דר' יוחנן מרבי אפי' אוכלין ור"א משקיין אין מידי אחרנא לא	
מפתח	אין דנין קל מחמור להחמיר עליו	
נזיר מ:ב	שאיין דנין קל מחמור להחמיר עליו	
מפתח	כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה	
נזיר מא:א	כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב ואם לאו יבא עשה וידחה את לא תעשה	
מפתח	אתי עשה ודחי לא תעשה	
נזיר מא:ב	ור"א דאתי עשה ודחי את לא תעשה מנליה יליף מגדילים דתניא (דברים כב, יא) לא תלבש שעטנז	
מפתח	איזהו מת מצוה כל שאין לו קוברין	
נזיר מב:ב	איזהו מת מצוה כל שאין לו קוברין קורא ואחרים עונין אותו אין זה מת מצוה והא אית ליה ברא כיון דקאזיל באורחא כמי שאין לו קוברים דמי מיתיבי (ויקרא כא, ג) לה יטמא לה הוא מטמא ואינו מטמא לאיבריה לפי שאינו מטמא לאבר מן החי של אביו	
מפתח	הלכה למשה מסיני	
נזיר נו:ב	אמר נחום הבלר כך מקובלני מרבי מיאשא שקיבל מאבא שקבל מן הזוגות שקבלו מן הנביאים הלכה למשה מסיני בזורע שבת וחדל בשנים ושלשה מקומות שנותן פאה מכל אחד ואחד ואילו יהושע וכלב לא קחשיב ש"מ	

כללים ומושגים

מפתח	אין דנין ק"ו מהלכה	נזיר נז:א
	ואין דנין קל וחומר מהלכה	
מפתח	כל ספק טומאה ברשות הרבים ספיקו טהור	נזיר נז:א
	וכל ספק טומאה ברשות הרבים ספיקו טהור	
מפתח	כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה	נזיר נח:א
	והאמר ריש לקיש כל מקום שאתה מוצא עשה ול"ת אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב ואם לאו יבוא עשה וידחה את ל"ת	
מפתח	אתי עשה ודחי לא תעשה	נזיר נח:א
	והאי תנא דמפיק לראשו ללאו גרידא דאתי עשה ודחי את לא תעשה ועשה מנלן נפקא ליה מזקנו דתניא זקנו מה ת"ל לפי שנא' (ויקרא כא, ה) ופאת זקנם לא יגלחו יכול אף כהן מצורע כן ת"ל זקנו ומאן דמפיק ליה לראשו לעשה ולא תעשה לילף מזקנו וליטעמיק דקיימא לן בעלמא	
מפתח	כל מצוה שהאשה חייבת בה עבד חייב בה	נזיר סא:א
	ואמרת אליהם לרבות את העבדים למה לי קרא האמרת כל מצוה שהאשה חייבת בה עבד חייב בה אמר רבא שאני הכא דאמר קרא (במדבר ל, ג) לאסור איסור על נפשו במי שנפשו קנויה לו יצא עבד שאין נפשו קנויה לו הואיל ואין נפשו קנויה לו אימא גבי נזיר נמי לא קמשמע לן	
מפתח	בנה אב כל מקום שנאמר עד הרי כאן שנים	סוטה ב:ב
	ממשמע שנאמר לא יקום עד באיש איני יודע שהוא אחד מה ת"ל אחד זה בנה אב כל מקום שנאמר עד הרי כאן שנים עד שיפרוט לך הכתוב אחד ואמר רחמנא תרי לית בה אלא חד (במדבר ה, ג) והיא לא נתפשה אסורה אלא טעמא דכתיב לא יקום עד אחד באיש הא לאו הכי הוה אמינא עד דסוטה חד הוא	
מפתח	אין לדבר סוף	סוטה ב:ב
	דתניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר משום ר' אליעזר המקנא לאשתו מקנא ע"פ עד אחד או ע"פ עצמו ומשקה לה על פי שנים השיבו חכמים לדברי רבי יוסי ברבי יהודה אין לדבר סוף	
מפתח	כל פרשה שנאמרה ונישנית לא נישנית אלא בשביל	סוטה ג:א
	כל פרשה שנאמרה ונישנית לא נישנית אלא בשביל דבר שנתחדש בה	
מפתח	כל פרשה שנאמרה ונישנית לא נישנית אלא בשביל דבר שנתחדש בה	סוטה ג:ב
	דתנא דבי ר' ישמעאל כל פרשה שנאמרה ונישנית לא נישנית אלא בשביל דבר שנתחדש בה	
מפתח	אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר	סוטה ד:א
	אע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר (משלי ו, כו) כי בעד אשה זונה עד ככר לחם	
מפתח	אין עושין מצות חבילות חבילות	סוטה ח:א
	מאי בינייהו איכא בינייהו רותתת ורותתת מי משקין והא אין עושין מצות חבילות חבילות דתנן אין משקין שתי סוטות כאחת ואין מטהרין שני מצורעין כאחת ואין רוצעין שני עבדים כאחת ואין עורפין שתי עגלות כאחת לפי שאין עושין מצות חבילות חבילות	
מפתח	כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט	סוטה ח:א
	היה ביום השביעי יגלח את כל שערו כלל את ראשו ואת זקנו ואת גבות עיניו פרט ואת כל שערו יגלח חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט	
מפתח	מכלל לאו אתה שומע הן	סוטה יז:א
	לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן	
מפתח	אין קדושין תופסין בחייבי לאוין	סוטה יח:ב
	הא מני ר"ע היא דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין	
מפתח	אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר	סוטה כ:ב
	רבי ישמעאל אומר שנים עשר חדש אע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר דכתיב (דניאל ד, כד) להן מלכא מלכי ישפר עליך וחטיך בצדקה פרוק ועויתך במיחן ענין	

כללים ומושגים

מפתח	רוב בעילות אחר הבעל	סוטה ז:א
	אשה מזנה בניה כשרין רוב בעילות אחר הבעל	
מפתח	זה בנה אב כל מקום שנאמר עד	סוטה לא:ב
	טעמא דקא מכחיש ליה הא לא קא מכחיש ליה עד אחד מהימן מנהני מילי דתנו רבנן (במדבר ה, יג) ועד אין בה בשנים הכתוב מדבר אתה אומר בשנים או אינו אלא באחד תלמוד לומר (דברים יט, טו) לא יקום עד אחד באיש וגו' ממשמע שנאמר לא יקום עד איני יודע שהוא אחד מה תלמוד לומר אחד זה בנה אב כל מקום שנאמר עד הרי כאן שנים עד שיפרוט לך הכתוב אחד	
מפתח	כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות	סוטה לא:ב
	כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות	
מפתח	משום פגמו של ראשון	סוטה מא:א
	לפי שאין גוללין ס"ת בצבור וליתי ס"ת אחרינא וליקרי רב הונא בר יהודה אמר משום פגמו של ראשון	
מפתח	ברכה שאינה צריכה	סוטה מא:א
	שאיין גוללין ס"ת בצבור וליתי ס"ת אחרינא וליקרי רב הונא בר יהודה אמר משום פגמו של ראשון ר"ש בן לקיש אמר לפי שאין מברכין ברכה שאינה צריכה	
מפתח	פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט	סוטה מו:א
	ואימא אשר לא עלה עליה כלל עול פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט	
מפתח	כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הרי כאן שנים	סוטה מז:ב
	רבי עקיבא אומר מנין לסנהדרין שראו אחד שהרג את הנפש ואין מכירין אותו שלא היו עורפין ת"ל (דברים כא, ז) ועיינו לא ראו והלא ראו השתא דאמרת עד אחד מהימן אידך חד היכי מצי מכחיש ליה והאמר עולא כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הרי כאן שנים	
מפתח	כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות	סוטה מז:ב
	כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות	
מפתח	עד אחד נאמן באיסורין	גיטין ב:ב
	לרבה דאמר לפי שאין בקיאיין לשמה ליבעי תרי מידי דהוה אכל עדיות שבתורה עד אחד נאמן באיסורין	
מפתח	איתחזק איסורא	גיטין ב:ב
	דאמרינן עד אחד נאמן באיסורין כגון חתיכה ספק של חלב ספק של שומן דלא איתחזק איסורא אבל הכא דאיתחזק איסורא דאשת איש הוי דבר שבערוה ואין דבר שבערוה פחות משנים	
מפתח	אין דבר שבערוה פחות משנים	גיטין ב:ב
	דאמרינן עד אחד נאמן באיסורין כגון חתיכה ספק של חלב ספק של שומן דלא איתחזק איסורא אבל הכא דאיתחזק איסורא דאשת איש הוי דבר שבערוה ואין דבר שבערוה פחות משנים	
מפתח	עדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן בב"ד	גיטין ג:א
	דאמר ר"ל עדים החתומים על השטר נעשו כמי שנחקרה עדותן בב"ד	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין ג:ב
	שאיין העדים חותמים על הגט אלא מפני תיקון העולם	
מפתח	מילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן	גיטין ה:א
	פח ונתחרש מילתא דלא שכיחא ומילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן	
מפתח	עד נעשה דיין	גיטין ה:ב
	דכ"ע בעינין עדים מצויין לקיימו והכא בשליח נעשה עד ועד נעשה דיין קמיפלגי מ"ד בפני שנים קסבר שליח נעשה עד ועד נעשה דיין ומאן דאמר בפני ג' קסבר שליח נעשה עד ואין עד נעשה דיין	
מפתח	כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בגיטין	גיטין ה:ב
	היה ר"מ כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בגיטין יוציא והולד ממזר	

כללים ומושגים

מפתח	אמירה לעובד כוכבים שבות	גיטין ח:ב
	והקונה שדה בסוריא כקונה בפרוארי ירושלי' למאי הילכתא אמר רב ששית לומר שכותבין עליו אונו ואפילו בשבת בשבת ס"ד כדאמר רבא אומר לעובד כוכבים ועושה ה"נ אומר לעובד כוכבים ועושה ואע"ג דאמירה לעובד כוכבים שבות משום ישוב א"י לא גזור רבנן	
מפתח	אין שטר לאחר מיתה	גיטין ט:ב
	לא קתני דשלח רבין משמיה דר' אבהו הווי יודעין ששלח ר"א לגולה משום רבינו שכיב מרע שאמר כתבו ותנו מנה לפלוני ומת אין כותבין ונותנין שמא לא גמר להקנותו אלא בשטר ואין שטר לאחר מיתה	
מפתח	דינא דמלכותא דינא	גיטין י:ב
	קא פסיק ותני לא שנא מכר ל"ש מתנה בשלמא מכר מכי יהיב זוזי קמייהו הוא דקנה ושטרא ראייה בעלמא הוא דאי לא יהיב זוזי קמייהו לא הווי מרעי נפשייהו וכתבין ליה שטרא אלא מתנה במאי קא קני לאו בהאי שטרא והאי שטרא חספא בעלמא הוא אמר שמואל דינא דמלכותא דינא	
מפתח	זכין לאדם שלא בפניו	גיטין יא:ב
	האומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי אם רצה לחזור בשניהן יחזור דברי ר"מ וחכ"א בגיטי נשים אבל לא בשחרורי עבדים לפי שזכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לו אלא בפניו	
מפתח	דברי שכיב מרע ככתובים וכמסורין דמו	גיטין יא:א
	דדברי שכיב מרע ככתובים וכמסורין דמו	
מפתח	אדם מקנה דבר שלא בא לעולם	גיטין יג:ב
	א"ל רב אשי לאמימר אלא מעתה הקנה לנולדים דלא הווי בשעת מתן מעות הכי נמי דלא קנו דאפילו לר"מ דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ה"מ לדבר שישנו בעולם אבל לדבר שאינו בעולם לא	
מפתח	מצוה לקיים דברי המת	גיטין טו:א
	מצוה לקיים דברי המת	
מפתח	מסיח לפי תומו	גיטין יט:ב
	רב פפא כי הוה אתי לקמיה שטרא פרסאה דעביד בערכאות של כותים מקרי להו לשני כותים זה שלא בפני זה במסיח לפי תומו ומגבי ביה ממשעבדי	
מפתח	זה הכלל כל שתחילתו וסופו בדעת כשר	גיטין כג:א
	זה הכלל כל שתחילתו וסופו בדעת כשר	
מפתח	מסיח לפי תומו	גיטין כח:ב
	קיימא לן דכל מסיח לפי תומו הימוני מהימני	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין לב:א
	השולח גט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר לו גט שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל קידם אצל אשתו או ששלח אצלה שליח ואמר לה גט ששלחתי לך בטל הוא הרי זה בטל אם משהגיע גט לידה שוב אינו יכול לבטלו בראשונה היה עושה ב"ד ממקום אחר ומבטלו התקין רבן גמליאל הזקן שלא יהו עושין כן מפני תיקון העולם	
מפתח	אתי דיבור ומבטל דיבור	גיטין לב:ב
	אתי דיבור ומבטל דיבור	
מפתח	דאם כן מה כח בית דין יפה	גיטין לג:א
	ת"ר בטלו מבוטל דברי רבי רשב"ג אומר אינו יכול לא לבטלו ולא להוסיף על תנאו שא"כ מה כח ב"ד יפה	
מפתח	כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקידושין מיניה	גיטין לג:א
	ומי איכא מידי דמדאורייתא בטל גיטא ומשום מה כח ב"ד יפה שרינן אשת איש לעלמא אין כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקידושין מיניה	
מפתח	עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה	גיטין לג:ב
	רשב"ג סבר עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה	
מפתח	מלתא דמתעבדא באפי עשרה	גיטין לג:ב
	מלתא דמתעבדא באפי עשרה צריכא בי עשרה למישלפה	

כללים ומושגים

מפתח	דאם כן מה כח בית דין יפה	גיטין לג:ב
	אתא רב דימי אמר מעשה ועשה רבי כדברי חכמים אמר לפניו רבי פרטא בנו של רבי אלעזר בן פרטא בן בנו של ר' פרטא הגדול אם כן מה כח בית דין יפה וחזר רבי ועשה כרבן שמעון בן גמליאל	
מפתח	דאם כן מה כח בית דין יפה	גיטין לד:א
	יתומין שבאו לחלוק בנכסי אביהן בית דין מעמידין להן אפוסטרופוס ובוררים להן חלק יפה הגדילו יכולין למחות ורב נחמן דידיה אמר הגדילו אין יכולין למחות דאם כן מה כח בית דין יפה	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין לד:ב
	בראשונה היה משנה שמו ושמה שם עירו ושם עירה התקין ר"ג הזקן שיהא כותב איש פלוני וכל שום שיש לו אשה פלונית וכל שום שיש לה מפני תיקון העולם	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין לד:ב
	אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבועה נמנעו מלהשביעה התקין ר"ג הזקן שתהא נודרת ליתומים כל מה שירצו וגובה כתובתה העדים חותמין על הגט מפני תיקון העולם והלל התקין פרוזבול מפני תיקון העולם	
מפתח	הפקר ב"ד היה הפקר	גיטין לז:ב
	הוא רבא אמר הפקר ב"ד היה הפקר דאמר ר' יצחק מנין שהפקר ב"ד היה הפקר שנאמר' (עזרא י, ח) וכל אשר לא יבוא לשלשת הימים כעצת השרים והזקנים יחרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה	
מפתח	אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו	גיטין לז:ב
	אין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חברו אלא א"כ גדול הימנו בחכמה ובמנין	
מפתח	שטר העומד לגבות כגבוי דמי	גיטין לז:א
	בית שמאי היא דאמרי שטר העומד לגבות כגבוי דמי	
מפתח	אין אדם מוציא דבריו לבטלה	גיטין לט:א
	ר"מ היא דאמר אין אדם מוציא דבריו לבטלה	
מפתח	מצוה לקיים דברי המת	גיטין מ:א
	מי שאמר בשעת מיתתו פלונית שפחתי קורת רוח עשתה לי יעשה לה קורת רוח כופין את היורשין ועושין לה קורת רוח מ"ט מצוה לקיים דברי המת	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין מ:ב
	עבד שעשאו רבו אפותיקי לאחרים ושיחררו שורת הדין אין העבד חייב כלום אלא מפני תיקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על דמיו רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו כותב אלא משחרר	
מפתח	ומלתא דלא שכיחא לא גזרי בה רבנן	גיטין מד:א
	ומלתא דלא שכיחא לא גזרי בה רבנן	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין מה:א
	אין פודין את השבויין יתר על כדי דמיהן מפני תיקון העולם ואין מבריחין את השבויין מפני תיקון העולם רשב"ג אומר מפני תקנת השבויין	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין מה:א
	ואין לוקחין ספרים תפילין ומזוזות מן העובדי כוכבים יותר על כדי דמיהן מפני תיקון העולם	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין מז:א
	המוכר את שדהו לעובד כוכבים לוקח ומביא ממנו בכורים מפני תיקון העולם	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין מז:ב
	ת"ש המוכר שדהו לעובד כוכבים לוקח ומביא בכורים מפני תיקון העולם מפני תיקון העולם אין מדאורייתא לא	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין מז:ב
	אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש נכסי בני חורין ואפילו הן זיבורית אין נפרעין מנכסי יתומין אלא מן הזיבורית אין מוציאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות ולמזון האשה והבנות מנכסים משועבדין מפני תיקון העולם והמוצא מציאה לא ישבע מפני תיקון העולם	

כללים ומושגים

מפתח	המוציא מחברו עליו הראיה	גיטין מח:ב
	הכא במאי עסקינן כגון שאכלה ערוגה בין הערוגות ולא ידעינן אי כחושה אכל אי שמנה אכל דמשלם ליה ממיטב אמר רבא אילו ידעינן דכחושה אכל משלם כחושה השתא דלא ידעינן משלם שמנה המוציא מחברו עליו הראיה	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין מח:ב
	והמוציא מציאה לא ישבע מפני תיקון העולם	
מפתח	יותר ממה שהאיש רוצה לישא האשה רוצה לינשא	גיטין מט:ב
	כתובת אשה בזיבורית שיותר ממה שהאיש רוצה לישא האשה רוצה לינשא	
מפתח	שלא תנעול דלת בפני לוי	גיטין נא:א
	א"ל רבא הכי השתא בעל חוב דיניה מדאורייתא בזיבורית כדעולא דאמר עולא דבר תורה בעל חוב בזיבורית שנאמר (דברים כד, יא) בחוץ תעמוד והאיש וגו' מה דרכו של איש להוציא פחות שבכלים ומה טעם אמרו בע"ח בבינונית כדי שלא תנעול דלת בפני לוי	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין נא:א
	אין מוציאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות ולמזון אשה והבנות מנכסים משועבדים מפני תיקון העולם	
מפתח	אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו	גיטין נא:ב
	דאמר רבה מפני מה אמרה תורה מודה מקצת הטענה ישבע חזקה אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו	
מפתח	מפני דרכי שלום	גיטין נא:א
	אלו דברים אמרו מפני דרכי שלום כהן קורא ראשון ואחריו לוי ואחריו ישראל מפני דרכי שלום מערבין בבית ישן מפני דרכי שלום בור שהוא קרוב לאמה מתמלא ראשון מפני דרכי שלום מצודות חיה ועופות ודגים יש בהן משום גזל מפני דרכי שלום ר' יוסי אומר גזל גמור מציאת חרש שוטה וקטן יש בהן משום גזל מפני דרכי שלום ר' יוסי אומר גזל גמור עני המנקף בראש הזית מה שתחתיו גזל מפני דרכי שלום ר' יוסי אומר גזל גמור אין ממחין ביד עני עובדי כוכבים בלקט שכחה ופאה מפני דרכי שלום	
מפתח	הודאת בעל דין כמאה עדים דמי	גיטין נא:א
	מתיב ר' אבא הודאת בעל דין כמאה עדים דמי ושליש נאמן משניהם כיצד זה אומר כך וזה אומר כך שלישי נאמן שאני ממון דאיתיהיב למחילה	
מפתח	אין דבר שבערוה פחות משנים	גיטין נא:א
	בעל בעל אמר לגירושין ושליש אומר לגירושין והיא אומרת נתן לי ואבד אמר רבי יוחנן הוה דבר שבערוה ואין דבר שבערוה פחות משנים	
מפתח	חזקה שליח עושה שליחותו	גיטין נא:א
	האומר לשלוחו צא וקדש לי אשה סתם ומת שלוחו אסור בכל הנשים שבעולם חזקה שליח עושה שליחותו	
מפתח	חזקה אין האשה מעיזה פניה בפני בעלה	גיטין נא:ב
	דאמר רב המנונא האשה שאמרה לבעלה גירשתני נאמנת חזקה אין האשה מעיזה פניה בפני בעלה ה"מ היכא דליכא דקא מסייע לה אבל היכא דמסייע לה מעיזה ומעיזה	
מפתח	כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקידושין מיניה	גיטין עג:א
	דאמר רבי אלעזר משמיה דרב שכיב מרע שניתק מחולי לחולי מתנתו רבה ורבא לא סבירא להו הא דרב הונא גזירה שמא יאמרו יש גט לאחר מיתה ומי איכא מידי דמדאורייתא לא הוי גיטא ומשום גזירה שרינן אשת איש לעלמא אין כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקדושין מיניה א"ל רבינא לרב אשי תינח דקדיש בכספא קדיש בביאה מאי איכא למימר א"ל שויה רבנן לבעילתו בעילת זנות	
מפתח	אין גט לאחר מיתה	גיטין עג:ב
	תנא ובלבד שימות ולכי מיית הוי גיטא והא קיימא לן דאין גט לאחר מיתה אמר רבה באומר מעת שאני בעולם	
מפתח	כח דהיתרא עדיף	גיטין עד:ב
	ולרב יהודה דאמר בעל מנת פליגי אדמיפלאגי במהיום ולאחר מיתה ליפלאגי בעל מנת להודיעך כחו דרבי וליפלאגי בעל מנת ולהודיעך כחן דרבנן כח דהיתרא עדיף ליה	
מפתח	כל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדי	גיטין עג:א
	ואיכא דאמרי לרבנן קאמר להו איכא דאמרי לר' מאיר קאמר ליה והכי קאמר ליה אין לך תנאי בכתובים שאינו כפול והווי להו שני כתובים הבאין כאחד וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין	

כללים ומושגים

מפתח	כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בגיטין הולד ממזר	גיטין פ:א
	דא"ר המנונא משמיה דעולא אומר היה ר"מ כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בגיטין הולד ממזר	
מפתח	אין משיבין את הארי לאחר מיתה	גיטין פג:א
	אמר להן רבי יהושע אין משיבין את הארי לאחר מיתה	
מפתח	כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת	גיטין פג:ב
	כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת	
מפתח	כל תנאי שאי אפשר לו לקיימו בסופו והתנה עליו מתחילתו אינו אלא כמפליגה בדברים וכשר	גיטין פד:א
	אמר ר' יהודה בן תימא כל תנאי שאי אפשר לו לקיימו בסופו והתנה עליו מתחילתו אינו אלא כמפליגה בדברים וכשר	
מפתח	כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל	גיטין פז:ב
	הרי זה גיטך ע"מ שתאכלי בשר חזיר ואם היתה זרה על מנת שתאכלי בתרומה ואם היתה נזירה ע"מ שתשתי יין נתקיים התנאי הרי זה גט ואם לאו אינו גט לרבא נחא לאביי קשיא אמר לך אביי מי סברת ד"ה היא הא מני רבנן היא ותיפוק ליה דמתנה על מה שכתוב בתורה הוא וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל	
מפתח	מפני תיקון העולם	גיטין פז:ב
	שלשה גיטין פסולין ואם נשאת הוולד כשר כתב בכתב ידו ואין עליו עדים יש עליו עדים ואין בו זמן יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד הרי אלו שלשה גיטין פסולין ואם נשאת הולד כשר רבי אליעזר אומר אע"פ שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים כשר וגובה מנכסים משועבדים שאין העדים חותמים על הגט אלא מפני תיקון העולם	
מפתח	אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה	גיטין פט:ב
	דאמר רב המנונא האשה שאמרה לבעלה גירשתני נאמנת חזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה	
מפתח	כל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי	קידושין ח:א
	אמר רבי אלעזר התקדשי לי במנה ונתן לה דינר הרי זו מקודשת וישלים מאי טעמא כיון דאמר לה מנה ויהב לה דינר כמאן דאמר לה על מנת דמי ואמר רב הונא אמר רב כל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי	
מפתח	תפשת מרובה לא תפשת	קידושין יז:א
	ונילף נתינה נתינה מערכין מה להלן חמשים אף כאן חמשים חדא דתפשתה מרובה לא תפשתה תפשתה מועט תפשתה	
מפתח	אין רוח חכמים נוחה הימנו	קידושין יז:ב
	תניא נמי הכי במה דברים אמורים כשירשו אבל כשנשתתפו אסור עובד כוכבים את הגר וגר את הגר אינו לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים דתנן לוח מעות מן הגר שנתגיירו בניו עמו לא יחזיר לבניו ואם החזיר אין רוח חכמים נוחה הימנו והתניא רוח חכמים נוחה הימנו לא קשיא כאן שהורתו ולידתו שלא בקדושה וכאן שהורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה	
מפתח	כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל	קידושין יט:ב
	וחכ"א אם רצה לייעד מייעד מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל	
מפתח	זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לו אלא בפניו	קידושין כג:א
	וחכמים אומרים בכסף ע"י עצמו בכסף ע"י אחרים לא אמאי נהי נמי דשלא מדעתו מכדי שמענא להו לרבנן דאמרי זכות הוא שיצא מתחת יד רבו לחירות ותנינא זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לו אלא בפניו	
מפתח	כל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין	קידושין כד:א
	תנא יוצא בשן ועין וראשי אברים שאינן חוזרים בשלמא שן ועין כתיבי אלא ראשי אברים מנלן דומיא דשן ועין מה שן ועין מומין שבגלוי ואינן חוזרין אף כל מומין שבגלוי ואינן חוזרין ואימא ניהו שן ועין כשני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין	
מפתח	פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט	קידושין כד:ב
	ואי כתב רחמנא עין ה"א מה עין שנברא עמו אף כל שנברא עמו אבל שן לא צריכא ואימא (שמות כא, כ) כי יכה כלל שן ועין פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט שן ועין אין מידי אחרינא לא (שמות כא, כו) לחפשי ישלחנו חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש מום שבגלוי ואינן חוזרים אף כל מומין שבגלוי ואינן חוזרין אי מה הפרט מפורש מומין שבגלוי ובטל ממלאכתו ואינו חוזר אף כל מומין שבגלוי ואינו חוזר ובטל ממלאכתו	
מפתח	מילתא דלא שכיח לא גזרו בה רבנן	קידושין כח:ב
	ומה טעם אמרו משיכה קונה גזירה שמא יאמר לו נשרפו חיטיך בעלייה מילתא דשכיח גזרו בה רבנן מילתא דלא שכיח לא גזרו בה רבנן	

כללים ומושגים

מפתח	כל מצות הבן על האב אנשים חייבין ונשים פטורות	קידושין כט:א
	כל מצות הבן על האב אנשים חייבין ונשים פטורות וכל מצות האב על הבן אחד אנשים ואחד נשים חייבין	
מפתח	כל מצות עשה שהזמן גרמא אנשים חייבין ונשים פטורות וכל מצות עשה שלא הזמן גרמא אחד הנשים ואחד הנשים חייבין	קידושין כט:א
מפתח	כל מצות לא תעשה בין שהזמן גרמא בין שלא הזמן גרמא אחד הנשים חייבין חוץ מבל תקיף ובל תשחית ובל תטמא למתים	קידושין כט:א
מפתח	כל שמצווה לפדות את עצמו מצווה לפדות את אחרים	קידושין כט:א
	כל שמצווה לפדות את עצמו מצווה לפדות את אחרים וכל שאינו מצווה לפדות את עצמו אינו מצווה לפדות אחרים	
מפתח	כל שאחרים מצווים לפדותו מצווה לפדות את עצמו	קידושין כט:א
	ואיהי מנלן דלא מיחייבא למיפרק נפשה דכתיב תפדה תיפדה כל שאחרים מצווים לפדותו מצווה לפדות את עצמו וכל שאין אחרים מצווים לפדותו אין מצווה לפדות את עצמו	
מפתח	כל שמצווה ללמוד מצווה ללמד וכל שאינו מצווה ללמוד אינו מצווה ללמד	קידושין כט:ב
	איהי מנלן דלא מיחייבא דכתיב ולימדתם ולמדתם כל שמצווה ללמוד מצווה ללמד וכל שאינו מצווה ללמוד אינו מצווה ללמד	
מפתח	כל שאחרים מצווין ללמדו מצווה ללמד את עצמו	קידושין כט:ב
	ואיהי מנלן דלא מיחייבה למילף נפשה דכתיב ולימדתם ולמדתם כל שאחרים מצווין ללמדו מצווה ללמד את עצמו וכל שאין אחרים מצווין ללמדו אין מצווה ללמד את עצמו	
מפתח	גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה	קידושין לא:א
	וא"ר חנינא ומה מי שאינו מצווה ועושה כך מצווה ועושה עאכ"כ דא"ר ח גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה	
מפתח	כל מצות עשה שהזמן גרמא וכו':ת"ר איזוהי מצות עשה שהזמן גרמא סוכה ולולב שופר וציצית ותפילין ואיזוהי מצות עשה שלא הזמן גרמא מזוזה מעקה אבידה ושילוח הקן	קידושין לב:ב
מפתח	אין למדין מן הכללות ואפילו במקום שנאמר בו חוץ	קידושין לד:א
	אמר רבי יוחנן אין למדין מן הכללות ואפילו במקום שנאמר בו חוץ דתנן בכל מערבין ומשתתפין חוץ מן המים ומלח ותו ליכא והאיכא כמהין ופטירות אלא אין למדין מן הכללות ואפילו במקום שנאמר בו חוץ	
מפתח	מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות	קידושין לד:א
	ומצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות:מנלן גמר מתפילין מה תפילין נשים פטורות אף כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות ותפילין גמר לה מתלמוד תורה מה תלמוד תורה נשים פטורות אף תפילין נשים פטורות ונקיש תפילין למזוזה תפילין לתלמוד תורה	
מפתח	כל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדים	קידושין לד:ב
	ונילף מהקהל משום דהוה מצה והקהל שני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדים	
מפתח	כל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדים	קידושין לד:ב
	מצות עשה שלא הזמן גרמא נשים חייבות מנלן דיליף ממורא מה מורא נשים חייבות אף כל מצות עשה שלא הזמן גרמא נשים חייבות ונילף מתלמוד תורה משום דהוה ליה תלמוד תורה ופריה ורביה שני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדים	
מפתח	כל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין	קידושין לה:א
	איכא למימר משום דהוה ת"ת ופדין הבן שני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין	
מפתח	כל מצוה שהיא חובת הגוף נוהגת בין בארץ בין בח"ל חובת קרקע אינה נוהגת אלא בארץ	קידושין לז:א
	מר רב יהודה ה"ק כל מצוה שהיא חובת הגוף נוהגת בין בארץ בין בח"ל חובת קרקע אינה נוהגת אלא בארץ	

כללים ומושגים

מפתח	כל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין	קידושין לז:ב
	תנא דבי ר' ישמעאל דתנא דבי ר' ישמעאל הואיל ונאמרו ביאות בתורה סתם ופרט לך הכתוב באחד מהן לאחר ירושה וישיבה אף כל לאחר ירושה וישיבה ואידך משום דהוה מלך וביכורים שני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין	
מפתח	כל מצוה שנצטוו ישראל קודם כניסתן לארץ נוהגת בין בארץ בין בחוצה לארץ	קידושין לח:ב
	רבי אלעזר ברבי שמעון אומ כל מצוה שנצטוו ישראל קודם כניסתן לארץ נוהגת בין בארץ בין בחוצה לארץ לאחר כניסתן לארץ אינה נוהגת אלא בארץ חוץ מן השמטת כספים ושילוח עבדים שאע"פ שנצטוו עליהם לאחר כניסתן לארץ נוהגת בין בארץ בין בחוצה לארץ	
מפתח	הלכה למשה מסיני	קידושין לח:ב
	תנן התם החדש אסור מן התורה בכל מקום ערלה הלכה והכלאים מדברי סופרים מאי הלכה אמר רב יהודה אמר שמואל הלכתא מדינה עולא אמר רבי יוחנן הלכה למשה מסיני	
מפתח	הלכה למשה מסיני	קידושין לט:א
	אמר רבי אסי אמר ר' יוחנן ערלה בח"ל הלכה למשה מסיני	
מפתח	מצוה בו יותר מבשלוחו	קידושין מא:א
	האיש מקדש בו ובשלוחו האשה מתקדשת בה ובשלוחה האיש מקדש את בתו כשהיא נערה בו ובשלוחו: גמ' השתא בשלוחו מקדש בו מיבעיא אמר רב יוסף מצוה בו יותר מבשלוחו	
מפתח	טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו	קידושין מא:א
	כד"ל דאמר ר"ל טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו	
מפתח	שלוחו של אדם כמותו	קידושין מב:א
	דא"ר יהושע בן קרחה מנין ששלוחו של אדם כמותו שנאמר (שמות יב,ו) ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערבים וכי כל הקהל כולן שוחטין והלא אינו שוחט אלא אחד אלא מכאן ששלוחו של אדם כמותו	
מפתח	זכין לאדם שלא בפניו	קידושין מב:א
	מר רב גידל אמר רב מנין זכין לאדם שלא בפניו שנאמר ונשיא אחד נשיא אחד	
מפתח	דאם כן מה כח בית דין יפה	קידושין מב:א
	א"ר נחמן אמר שמואל יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם בית דין מעמידים להם אפוטרופוס ובוררים להם חלק יפה ואם הגדילו יכולים למחות ורב נחמן דידיה אמר אם הגדילו אינם יכולים למחות דא"כ מה כח בית דין יפה	
מפתח	אין אונאה לקרקעות	קידושין מב:ב
	דתנן שום הדיינים שפיתחו שתות או הותירו שתות מוכרן בטל רשב"ג אומר מוכרן קיים והא דאמרן שתות קנה ומחזיר אונאה לא אמרן אלא במטלטלי אבל במקרקעי אין אונאה לקרקעות	
מפתח	כל דבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין אפילו פחות מכדי אונאה נמי חוזר	קידושין מב:ב
	דאמר רבה כל דבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין אפילו פחות מכדי אונאה נמי חוזר	
מפתח	אין שליח לדבר עבירה	קידושין מב:ב
	דתנן השולח את הבעירה ביד חרש שוטה וקטן פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים שילח ביד פיקח פיקח חייב ואמאי נימא שלוחו של אדם כמותו שאני התם דאין שליח לדבר עבירה דאמרין דברי הרב ודברי תלמיד דברי מי שומעים	
מפתח	שלא מצינו בכל התורה כולה זה נהנה וזה מתחייב	קידושין מג:א
	אמר רבא את"ל סבר שמאי שני כתובים הבאים כאחד מלמדין והוא ההוא לא דריש מודה באומר לשלוחו צא בעול את הערוה ואכול את החלב שהוא חייב ושולחיו פטור שלא מצינו בכל התורה כולה זה נהנה וזה מתחייב	
מפתח	אין שליח נעשה עד	קידושין מג:א
	איתמר רב אמר שליח נעשה עד דבי רבי שילא אמרי אין שליח נעשה עד	
מפתח	חזקה אין אדם טורח בסעודה ומפסידה	קידושין מג:ב
	ההוא דאמר לקריבאי והיא אמרה לקריבה כפתיה עד דאמר לה תיהוי לקריבה אדאכלי ושתי אתא קריביה באיגרא וקדשה אמר אביי כתיב (צפניה ג,יג) שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב רבא אמר חזקה אין אדם טורח בסעודה ומפסידה מאי בינייהו איכא בינייהו דלא טרח	

כללים ומושגים

מפתח	דברים שבלב אינם דברים	קידושין מט:ב
	הוא גברא דזבין לנכסיה אדעתא למיסק לארץ ישראל ובעידנא דזבין לא אמר ולא מידי אמר רבא הוי דברים שבלב ודברים שבלב אינם דברים	
מפתח	כופין אותו עד שיאמר רוצה אני	קידושין נ:א
	דתנן ויקרא א, ג יקריב אותו מלמד שכופין אותו יכול בעל כרחו תלמוד לומר לרצונו הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני	
מפתח	דברים שבלב אינן דברים	קידושין נ:א
	המקדש את האשה ואמר כסבור הייתי שהיא כהנת והרי היא לוייה ונמצאת כהנת ענייה והרי היא עשירה עשירה והרי היא ענייה מקודשת מפני שלא הטעתו ואמאי הא קאמר כסבור הייתי אלא משום דאמרין דברים שבלב אינן דברים	
מפתח	לפי שלא ניתנה תורה למלאכי השרת	קידושין נד:א
	ת"ש מועלים בחדתין ואין מועלים בעתיקים דברי ר' יהודה רבי מאיר אומר מועלין אף בעתיקים שהיה ר"מ אומר מועלין בשירי הלשכה ואמאי נימא הואיל וניתנו ליהנות לפי שלא ניתנה תורה למלאכי השרת	
מפתח	כל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדי	קידושין נח:א
	מכרן וקידש בדמיהן מקודשת:מנלן מדגלי רחמנא בעבודת כוכבים (דברים ז, כו) והיית חרם כמוהו כל שאתה מהייה הימנה הרי הוא כמוהו מכלל דכל איסורים שבתורה שרו ונילף מינה משום דהוה עבודת כוכבים ושביעית שני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין	
מפתח	אדם מקנה דבר שלא בא לעולם	קידושין סב:ב
	האומר לחבירו אם ילדה אשתך נקבה מקודשת לי לא אמר כלום ואמר רבי חנינא לא שנו אלא שאין אשתו מעוברת אבל אשתו מעוברת דבריו קיימים כמאן כשהוכר עוברת ודברי הכל אמר אביי רבי אליעזר בן יעקב ורבי מאיר כולהו סבירא להו אדם מקנה דשלב"ל	
מפתח	אין קדושין תופסין בחייבי לאוין	קידושין סד:א
	כרבי עקיבא דאמר אין קדושין תופסין בחייבי לאוין הרי בידו להשיאה אלמנה לכהן גדול	
מפתח	הודאת בעל דין כמאה עדים דמי	קידושין סה:ב
	מה להלן הודאת בעל דין כמאה עדים דמי אף כאן הודאת בעל דין כמאה עדים דמי	
מפתח	אין דבר שבערוה פחות משנים	קידושין סז:א
	יבעיא להו אשתו זינתה בעד אחד ושותק מהו אמר אביי נאמן רבא אמר אינו נאמן הוי דבר שבערוה ואין דבר שבערוה פחות משנים	
מפתח	כל מקום שיש קידושין ואין עבירה הולך אחר הזכר	קידושין סז:ב
	כל מקום שיש קידושין ואין עבירה הולך אחר הזכר ואיזה זו זו כהנת לוייה וישראלית שנשאו לכהן לוי וישראל	
מפתח	כל מקום שיש קידושין ויש עבירה הולך אחר הפגום	קידושין סז:ב
	וכל מקום שיש קידושין ויש עבירה הולך אחר הפגום ואיזה זו זו אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתניה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין	
מפתח	כל מי שאין לה עליו קידושין אבל יש לה על אחרים קידושין הולך ממזר	קידושין סז:ב
	כל מי שאין לה עליו קידושין אבל יש לה על אחרים קידושין הולך ממזר ואיזה זה זה הבא על אחת מכל העריות שבתורה	
מפתח	כל מי שאין לה לא עליו ולא על אחרים קידושין	קידושין סז:ב
	וכל מי שאין לה לא עליו ולא על אחרים קידושין הולך כמותה ואיזה זה זה ולד שפחה ונכרית	
מפתח	כל דפריש מרובא פריש	קידושין עג:א
	לו הן שתוקי כל שמכיר:אמר רבא דבר תורה שתוקי כשר מאי טעמא רוב כשרים אצלה ומיעוט פסולין אצלה ואי אזלי אינהו לגבה כל דפריש מרובא פריש	
מפתח	קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי	קידושין עג:א
	מאי אמרת דילמא אזלה איהי לגבייהו הוה ליה קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי והתורה אמרה (דברים כג, ג) לא יבא ממזר ממזר ודאי הוא דלא יבא הא ממזר ספק יבא בקהל	
מפתח	ספק ספיקא לקולא	קידושין עה:א
	דתנן העיד רבי יהושע ור' יהודה בן בתירא על אלמנת עיסה שכשירה לכהונה מאי טעמא הוי ספק ספיקא וספק ספיקא לקולא	

כללים ומושגים

מפתח איזו היא חללה כל שנולדה מן פסולי כהונה

איזו היא חללה שעיקרה מדברי תורה ואין צריכין לפרש מדברי סופרים כל שנולדה מן פסולי כהונה

קידושין
עז:א

מפתח איסור חל על איסור

גופים מוחלקים בעינן וליכא (ויקרא כא, יד) אלמנה וגרושה וחללה זונה האי תנא מאי קסבר אי קסבר איסור חל על איסור איפכא נמי ואי קסבר אין איסור חל על איסור אפילו כסדר הזה נמי לא

קידושין
עז:ב

מפתח אין איסור חל על איסור

ר' שמעון היא דאמר אין איסור חל על איסור דתניא רבי שמעון אומר האוכל נבילה ביום הכפורים פטור

קידושין
עז:ב

מפתח אין חללה אלא מאיסור כהונה

דאמור רבנן אין חללה אלא מאיסור כהונה

קידושין
עז:ב

מפתח אדם מקנה דבר שלא בא לעולם

אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרבא בשלמא לרבי יהודה היינו דכתיב יכיר אלא לרבנן יכיר למה לי בצריך הכירא למאי הלכתא (דברים כא, יז) לתת לו פי שנים פשיטא למה לי קרא מגו דאי בעי מיתבא ליה מתנה מי לא יהבי ליה בנכסים שנפלו לאחר מיכן ולרבי מאיר דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם יכיר למה לי שנפלו לו כשהוא גוסס

קידושין
עז:ב